2024/1620

19.6.2024

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2024/1620,

31. mai 2024,

millega asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet ning muudetakse määruseid (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Kogemus kehtiva rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikuga, mis sõltub suurel määral rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmete riigisisesest rakendamisest, on esile toonud puudusi mitte ainult liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistiku tõhusas toimimises, vaid ka rahvusvaheliste soovituste integreerimises. Need puudused on põhjustanud nii siseturul esinevate riskide kui ka seda ähvardavate välisohtude tõttu uusi takistusi siseturu tõrgeteta toimimisele.

(2) Kuritegevuse ja kriminaaltulu piiriülene olemus ohustab liidu finantssüsteemi pingutusi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks. Neid pingutusi tuleb suurendada liidu tasandil, luues asutuse, mis vastutab ühtlustatud õigusnormide rakendamisele kaasaaitamise eest kõnealuses valdkonnas. Lisaks peaks selline asutus järgima ühtlustatud lähenemisviisi, et tugevdada liidu olemasolevat rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikku ning eelkõige rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvet ja rahapesu andmebüroode vahelist koostööd. Kõnealuse lähenemisviisi eesmärk on vähendada erinevusi liikmesriikide õigusaktides ja järelevalvetavades ning luua struktuurid, mis aitavad otsusekindlalt kaasa siseturu tõrgeteta toimimisele ja peaksid seega põhinema Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklil 114.

(3) Seega tuleks asutada liidu Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet (edaspidi „amet“). Ameti loomine on hädavajalik, et tagada tõhus ja piisav järelevalve kohustatud isikute üle, kelle puhul esineb suur rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud risk, tugevdades ühiseid järelevalvealaseid käsitusviise seoses kõigi muude kohustatud isikutega ning hõlbustades rahapesu andmebüroode ühisanalüüse ja koostööd.

(4) Käesolev määrus on osa terviklikust paketist, mille eesmärk on tugevdada liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikku. Käesolev määrus, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1113 ([3]), Euroopa

([1]) ELT C 152, 6.4.2022, lk 89.
([2]) Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 30. mai 2024. aasta otsus.
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1113, mis käsitleb rahaülekannetes ja teatavates krüptovaraülekannetes edastatavat teavet ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 1).

Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1624 ([4]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/1640 ([5]) moodustavad koos õigusraamistiku, millega reguleeritakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid, mida peavad täitma kohustatud isikud ning millele tugineb liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise institutsiooniline raamistik.

(5) Selleks et viia rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve kogu liidus tõhusale ja ühtsele tasemele, on vaja anda ametile järgmised volitused: otsene järelevalve finantssektori teatava arvu valitud kohustatud isikute, sealhulgas krüptovarateenuse osutajate üle; siseturgu mõjutavate rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide seire, analüüs ja nendega seotud teabevahetus; finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijate tegevuse koordineerimine ja järelevalve; finantssektorivälise rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijate, sealhulgas iseregulatsiooni organite tegevuse koordineerimine ja järelevalve ning rahapesu andmebüroode tegevuse koordineerimine ja toetamine.

(6) Kohustatud isikutega seoses tehtava otsese ja kaudse järelevalve pädevuse ühendamine ning rahapesu andmebüroodele toetus- ja koordineerimismehhanismi pakkumine on kõige asjakohasem vahend rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve ja rahapesu andmebüroode vahelise koostöö saavutamiseks liidu tasandil. Seetõttu on vaja, et amet ühendaks sõltumatuse ja kõrgetasemelised tehnilised teadmised ning et see asutataks kooskõlas Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 19. juuli 2012. aasta ühisavalduse ja ühise lähenemisviisiga detsentraliseeritud asutuste kohta.

(7) Ameti asukohta käsitlevad kokkulepped tuleks kindlaks määrata peakorterilepingus, mis sõlmitakse ameti ja selle asukohaliikmesriigi vahel. Peakorterilepingus tuleks sätestada ameti asukoha kindlaksmääramise tingimused ning asukohaliikmesriigi poolt ametile ja selle töötajatele antavad eelised. Peakorterileping tuleks sõlmida aegsasti enne ameti tegevuse algust.

(8) Ameti asukoha valimisel peavad Euroopa Parlament ja nõukogu tagama, pidades silmas ameti ülesannete ja volituste laadi, et asukoht võimaldaks ametil igakülgselt täita tema ülesandeid ja volitusi, võtta tööle kõrge kvalifikatsiooni ja spetsiaalse ettevalmistusega töötajaid, pakkuda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud tegevuseks piisavaid koolitusvõimalusi ja teha asjakohasel juhul tihedat koostööd liidu institutsioonide, organite ja asutustega, ning maineriskide vältimiseks peavad Euroopa Parlament ja nõukogu kaaluma, tuginedes avalikult kättesaadavale, asjakohasele ja võrreldavale teabele, näiteks rahapesuvastase töökonna aruannetele, kuidas käsitletakse rahapesu ja terrorismi rahastamise riske nõuetekohaselt liikmesriigis, kus amet hakkab asuma. Lisaks peavad Euroopa Parlament ja nõukogu võtma ameti asukoha valimisel arvesse järgmisi kriteeriume: kindlus selle osas, et amet saab käesoleva määruse jõustumisel oma asukohas tööd alustada; asukoha ligipääsetavus; nõuetekohaste haridusasutuste olemasolu töötajate lastele; sobiv juurdepääs tööturule; sotsiaalkindlustuse ja arstiabi kättesaadavus nii töötajate lastele kui ka abikaasadele; ning geograafiline tasakaal. Nimetatud kriteeriume arvesse võttes peaks ameti asukoht olema Maini-äärses Frankfurdis, Saksamaal.

(9) Ameti volituste eesmärk on võimaldada tal mitmel viisil parandada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvet liidus. Seoses valitud kohustatud isikutega peaks amet tagama kontserniülese vastavuse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikus ja muudes õiguslikult siduvates liidu õigusaktides sätestatud nõuetele, millega kehtestatakse finantseerimisasutustele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud kohustused. Seoses finantsjärelevalve tegijatega peaks amet eelkõige tegema korrapäraseid läbivaatamisi tagamaks, et kõik finantsjärelevalve tegijad täidavad oma ülesandeid nõuetekohaselt. Samuti peaks ta uurima järelevalve süstemaatilisi puudusi, mis tulenevad liidu õiguse rikkumisest või kohaldamata jätmisest või ebaõigest kohaldamisest. Seoses finantssektorivälise järelevalve tegijatega, sealhulgas asjakohasel juhul iseregulatsiooni organitega, peaks amet koordineerima järelevalvestandardite ja -tavade vastastikuseid hindamisi ning nõudma, et finantssektorivälise järelevalve tegijad tagaksid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete järgimise oma pädevusvaldkonnas. Ametil peaks olema võimalik tegutseda finantssektorivälise järelevalve tegijate võimalike rikkumiste ja nendepoolse liidu õiguse kohaldamata jätmise korral ning kui selliseid rikkumisi ei kõrvaldata kooskõlas ameti soovitustega, peaks ta esitama finantssektorivälise järelevalve tegijate mõjutatud pooltele hoiatusi.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1624, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist (ELT L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1640, mis käsitleb mehhanisme, mille liikmesriigid peavad kehtestama, et tõkestada finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil, millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ning muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L, 2024/1640, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

Amet peaks hõlbustama rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve kolleegiumide toimimist nii finantssektoris kui ka väljaspool seda. Amet peaks üldiselt kaasa aitama järelevalvetavade ühtlustamisele ja rangete järelevalvestandardite edendamisele. Lisaks peaks amet koordineerima ja toetama rahapesu andmebüroode ühisanalüüside tegemist või taotlema ühisanalüüside algatamist ning tegema rahapesu andmebüroodele kättesaadavaks IT- ja tehisintellektiteenused, et suurendada nende andmeanalüüsi suutlikkust, ja vahendid turvaliseks teabevahetuseks, sealhulgas majutades spetsiaalset IT-süsteemi FIU-net, mis võimaldab rahapesu andmebüroodel teha koostööd ja vahetada teavet omavahel ning asjakohasel juhul samalaadsete asutustega kolmandatest riikidest ja kolmandate isikutega.

(10) Selleks, et tugevdada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õigusnorme liidu tasandil, suurendada nende normide selgust, tagades samal ajal kooskõla rahvusvaheliste standardite ja muude õigusaktidega, ning suurendada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmete rakendamise tõhusust, sealhulgas väljaspool finantssektorit, on vaja kehtestada ameti koordineeriv roll liidu tasandil seoses kohustatud isikutega nii finantssektoris kui ka väljaspool seda, et abistada riiklikke järelevalve tegijaid ja edendada järelevalvealast ühtsust. Sellest tulenevalt tuleks ametile anda volitus koostada regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõusid ning võtta vastu suuniseid, soovitusi ja arvamusi eesmärgiga tagada, et kui järelevalve jääb riigi tasandile, kohaldatakse kõigi võrreldavate ettevõtjate suhtes põhimõtteliselt samu järelevalvetavasid ja -standardeid. Lisaks tuleks ametile teha ülesandeks jälgida ja mõõta, kui ühtselt ja järjepidevalt kohaldavad järelevalveasutused ja kohustatud isikud õiguslikke nõudeid ja rangeid järelevalvestandardeid. Ametile tuleks tema põhjalikest eriteadmistest tingitult usaldada järelevalvemetoodika väljatöötamine kooskõlas riskipõhise lähenemisviisiga. Metoodika teatavaid aspekte, mis võivad hõlmata ühtlustatud kvantitatiivseid võrdlusaluseid, näiteks kohustatud isikute riskiprofiili, sealhulgas nende olemusliku ja jääkriski profiili liigitamise meetodeid, tuleks üksikasjalikult kirjeldada vahetult kohaldatavates siduvates regulatiivsetes meetmetes – regulatiivsetes või rakenduslikes tehnilistes standardites –, võttes usaldatavusnõuete täitmise järelevalves arvesse rahapesu ja terrorismi rahastamise riske, et tagada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve ning usaldatavusnõuete täitmise järelevalve tulemuslik koostoime. Muud metoodika aspektid, mis nõuavad suuremat järelevalvealast kaalutlusõigust, nagu meetodid kohustatud isikute sisekontrollide hindamiseks, peaksid olema hõlmatud ameti mittesiduvate suuniste, soovituste ja arvamustega. Ühtlustatud järelevalvemetoodikas tuleks igakülgselt arvesse võtta ja asjakohasel juhul võimendada olemasolevaid järelevalvemetoodikaid, mis on seotud finantssektori kohustatud isikute järelevalve muude aspektidega, eriti kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve ja usaldatavusnõuete täitmise järelevalve on omavahel seotud. Täpsemalt peaks ameti väljatöötatav järelevalvemetoodika täiendama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010 ([6]) asutatud Euroopa järelevalveasutuse (Euroopa Pangandusjärelevalve) välja töötatud suuniseid ja muid vahendeid, milles kirjeldatakse üksikasjalikult usaldatavusnõuete täitmise järelevalve asutuste lähenemisviise seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega arvestamisega usaldatavusnõuete täitmise järelevalves, et tagada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve ning usaldatavusnõuete täitmise järelevalve tulemuslik koostoime. Ühtlustatud järelevalvemetoodika võimaldaks ka välja töötada ühised järelevalvevahendid kohustatud isikutega suhtlemiseks ja nendelt andmepäringute saamiseks kogu järelevalvesüsteemi sees. Ametil peaks olema võimalik koordineerida selliste vahendite väljatöötamist struktureeritud küsimustike vormis veebipõhiselt või veebiväliselt ning mis integreeritakse ühtsesse platvormi, et võimaldada suhtlust kohustatud isikutega ja järelevalveasutuste vahel süsteemi sees. Selline platvorm mitte ainult ei hõlbustaks järelevalveprotsesse ja ühtlustatud järelevalvealaseid käsitusviise, vaid hoiaks ka ära dubleerivad aruandlusnõuded ja ülemäärase koormuse kehtestamise liidu või riigi tasandil järelevalve all olevatele kohustatud isikutele.

(11) Rahapesu eelkuriteo koosseisu muutmine selliselt, et hõlmata sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmist ja nendest kõrvalehoidmist, nõuab arusaama kujundamist kõnealuse valdkonna ohtudest ja haavatavustest kohustatud isikute, järelevalve tegijate ja liidu tasandil. Seepärast peaks amet valitud kohustatud isikutega seotud järelevalveülesannete täitmisel tagama, et kohustatud isikutel on sihipäraste finantssanktsioonidega seotud nõuete rakendamiseks asjakohased süsteemid. Võttes arvesse ameti keskset rolli mõjusa järelevalvesüsteemi tagamisel kogu siseturul, peaks ta toetama järelevalvealast ühtlustamist kõnealuses valdkonnas, et tagada piisav järelevalve selle üle, kas krediidiasutused ja finantseerimisasutused täidavad sihipäraste finantssanktsioonide rakendamisega seotud nõudeid. Ameti järelevalve- ja ühtlustamisülesannete kaudu kogutud teave on allikas, mis võimaldab liidul mõista

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

riske, mis on seotud sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja nendest kõrvalehoidmisega, ning see võib aidata kaasa mõjusate leevendusmeetmete kindlaksmääramisele. Selleks peaks amet aitama kaasa oma kogemuste ja teadmistega, et töötada liidu tasandil välja sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja nendest kõrvalehoidmisega seotud riskihindamine.

(12) Ametile tuleks teha ülesandeks töötada välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et täiendada määrusega (EL) 2023/1113, määrusega (EL) 2024/1624 ja direktiiviga (EL) 2024/1640 kehtestatud ühtlustatud reeglistikku. Komisjonil peaks olema õigus kiita kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 delegeeritud õigusaktidega heaks, et anda neile siduv õigusjõud.

(13) Ametile tuleks teha ülesandeks töötada vajaduse korral välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõud, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused. Komisjonil peaks olema õigus võtta rakendusaktidega vastu rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 291.

(14) Regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõudes tohiks teha muudatusi vaid väga üksikute erakorraliste asjaolude ilmnedes, kuna amet puutub kõige tihedamalt kokku rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikuga ning tunneb seda kõige paremini. Kõnealuste standardite kiire ja sujuva vastuvõtmise tagamiseks tuleks kehtestada tähtaeg, mille jooksul komisjon peab regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõude heakskiitmist käsitleva otsuse vastu võtma.

(15) Regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõude ning kohustatud isikutele, järelevalve tegijatele või rahapesu andmebüroodele suunatud suuniste ja soovituste väljatöötamisel peaks amet üldjuhul korraldama avalikke konsultatsioone, välja arvatud juhul, kui need konsultatsioonid ja analüüsid on asjaomaste meetmete kohaldamisala ja mõju või küsimuse kiireloomulisust arvestades väga ebaproportsionaalsed. Avalikud konsultatsioonid tuleks korraldada selleks, et analüüsida uute meetmete ja nendega kehtestatavate nõuetega kaasnevaid võimalikke kulusid ja saadavat kasu ning tagada, et kõigil sidusrühmadel, sealhulgas muudel liidu organitel, kelle pädevusvaldkonda need meetmed võivad puudutada, on olnud võimalus anda sisendit ja nõu. Kuna kodanikuühiskonna, sealhulgas akadeemiliste ringkondade, uurivate ajakirjanike ja valitsusväliste organisatsioonide roll on osutunud aastate jooksul ülitähtsaks kuritegelike mustrite kindlakstegemisel ja selles, kuidas tugevdada liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikku, et hoida ära siseturu kuritegelikku väärkasutamist, peaks amet pöörama erilist tähelepanu kodanikuühiskonna sisendile. Ta peaks tagama kodanikuühiskonna asjakohase kaasamise ja kodanikuühiskonna seisukohtade aktiivse väljendamise oma poliitikakujundamise protsessis.

(16) Kuna puudub piisavalt tulemuslik kord piiriüleseid aspekte hõlmavate rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise juhtumite käsitlemiseks, on vaja kehtestada liidu tasandil rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise integreeritud järelevalvesüsteem, millega tagatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve metoodika ühtne ja kvaliteetne kohaldamine ning edendatakse tõhusat koostööd kõigi asjaomaste pädevate asutuste vahel. Seepärast peaksid amet ja riiklikud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutused ühiselt moodustama rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteem peaks põhinema vastastikusel usaldusel ja heas usus tehtaval koostööl, sealhulgas järelevalvega seotud teabe ja andmete vahetamisel, et amet ja järelevalveasutused saaksid oma ülesandeid tulemuslikult täita. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteem oleks kasulik järelevalveasutustele, kui nad seisavad silmitsi konkreetsete probleemidega, näiteks seoses suurenenud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga või ressursside puudumisega, kuna selles süsteemis peaks taotluse korral olema võimalik osutada vastastikust abi. Vastastikune abi võib hõlmata ka töötajate vahetust ja lähetamist, koolitustegevust ja parimate tavade vahetamist. Lisaks võiks komisjon pakkuda liikmesriikidele Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/240 ([7]) alusel tehnilist tuge, et edendada reforme, mille eesmärk on tugevdada rahapesuvastast võitlust.

(17) Arvestades temaatiliste läbivaatamiste olulisust rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalves kogu liidus, kuna need võimaldavad tuvastada ja võrrelda järelevalve all olevate kohustatud isikute riskile avatuse taset, ning asjaolu, et praegu ei saa eri liikmesriikide järelevalve tegijad nendest läbivaatamistest kasu, on vaja, et amet määraks kindlaks riiklikud temaatilised läbivaatamised, millel on sarnane ulatus ja ajakava ning tagaks nende

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument (ELT L 57, 18.2.2021, lk 1).

koordineerimise liidu tasandil. Selleks et vältida olukordi, kus suhtlemine järelevalve alla kuuluvate ettevõtjatega võib olla vastuoluline, peaks ameti koordineeriv roll piirduma suhtlemisega asjaomaste järelevalveasutustega ning see ei tohiks hõlmata vahetut suhtlemist valimata jäetud kohustatud isikutega. Samal põhjusel peaks amet uurima võimalust kooskõlastada ja sünkroonida riiklike temaatiliste läbivaatamiste ajakava ning hõlbustada mis tahes tegevust, mida asjaomased järelevalveasutused võiksid soovida ühiselt või muul viisil teha.

(18) Andmete tõhus kasutamine parandab kohustatud isikute järelevalvet ja nõuetele vastavust. Seepärast peaks ameti ja kõigi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi kuuluvate kohustatud isikute järelevalveasutuste otsene ja kaudne järelevalve tuginema kohustatud isikuid ning nende suhtes võetud järelevalvemeetmeid käsitlevate asjaomaste andmete ja teabe kiirele juurdepääsetavusele, võttes arvesse piiratud säilitamisperioode vastavalt kohaldatavale andmekaitseraamistikule. Selleks peaks amet teabe konfidentsiaalsust ja tundlikku olemust arvesse võttes looma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise keskandmebaasi, mis sisaldab kõigilt järelevalveasutustelt kogutud teavet, ning tegema sellise teabe vajaduse korral konfidentsiaalselt ja teadmisvajaduse põhimõttest lähtuvalt kättesaadavaks kõigile süsteemi kuuluvatele järelevalveasutustele ja muudele kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustele. Kogutud andmed peaksid hõlmama ka tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetluste asjaomaseid aspekte ning konkreetsete kohustatud isikute aktsionäride või osanike või juhtorgani liikmete sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisi, kuna see võimaldaks järelevalveasutustel ja muudel kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustel igakülgselt arvesse võtta konkreetsete ettevõtjate ja üksikisikute võimalikke puudusi, mis võivad olla tekkinud teistes liikmesriikides. Keskandmebaas peaks sisaldama ka statistilist teavet järelevalveasutuste ja rahapesu andmebüroode kohta. Kõik kogutud andmed ja kogu kogutud teave võimaldaksid ametil teha tulemuslikku järelevalvet rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi nõuetekohase toimimise ja tulemuslikkuse üle. Keskandmebaasist saadud teave võimaldaks ametil õigeaegselt reageerida valimata jäetud kohustatud isikute võimalikele puudustele ja nõuetele mittevastavuse juhtumitele. Et keskandmebaas sisaldaks kogu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis kättesaadavat asjakohast teavet, peaks järelevalveasutustel olema paindlikkus esitada lisaks käesolevas määruses otseselt ette nähtud andmekategooriatele ka muid andmekategooriaid. Samamoodi saaks amet keskandmebaasi hallates ja esitatud andmeid analüüsides kõige paremini kindlaks teha, milliseid täiendavaid andmepunkte või -kategooriaid võiks järelevalveasutustelt nõuda, et suurendada keskandmebaasi tulemuslikkust. Sidusa ja struktureeritud andmestiku koostamise, talletamise ja kasutamise hõlbustamiseks tuleb täpsustada keskandmebaasi edastatavate andmete vorming, edastamise kord ja tähtajad ning edastatavate andmete ulatuse ja laadiga seotud muud üksikasjad. Selleks peaks amet töötama välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu ja esitama selle komisjonile. Regulatiivsetes tehnilistes standardites esitatud spetsifikatsioonidega määrataks kindlaks sobiv üksikasjalikkus konkreetsete teabekategooriate jaoks, mis eeldatavasti edastatakse seoses eri liiki järelevalvetegevusega või kohustatud isikute kategooriatega. Finantssektoriväliste kohustatud isikute kohta kogutud andmetes tuleks arvesse võtta proportsionaalsuse põhimõtet ja ameti volitusi väljaspool finantssektorit. Lisaks, kuna amet kehtestaks esimest korda liidu tasandil finantssektorivälise järelevalve ning direktiivis (EL) 2024/1640 nõutakse ülevõetava riigisisese institutsioonilise järelevalveraamistiku kohandamist, on vaja ette näha piisav ajavahemik, et valmistada ette finantssektorivälistelt järelevalveasutustelt saadud teabe integreerimine keskandmebaasi. Täpsemalt tuleks muu kui finantssektori andmed esitada keskandmebaasi hiljemalt neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva, mis on üks aasta pärast direktiivi (EL) 2024/1640 ülevõtmise tähtaega. Finantssektorivälistel järelevalveasutustel peaks siiski olema võimalik esitada need andmed vabatahtlikult enne nimetatud kuupäeva. Keskandmebaasi raames töödeldavaid isikuandmeid tuleks säilitada kuni 10 aastat alates kuupäevast, mil amet need kogus. Selline säilitamisperiood on ameti ja järelevalveasutuste järelevalvetegevuste jaoks rangelt vajalik ja proportsionaalne. Andmete säilitamise perioodi pikkus tagab ka, et amet ja järelevalveasutused säilitavad ligipääsu teabele riskihindamise, äritegevuse, kohustatud isikutele kehtestatud kontrollimeetmete ja kohustatud isiku toime pandud rikkumiste kohta, et täita oma ülesandeid, mis eeldab, et nad pääsevad juhtumitega seotud teabele ligi pikema aja jooksul. Selline säilitamisperiood on eelkõige vajalik, kuna järelevalveasutused peaksid muu hulgas arvesse võtma rikkumise raskust, kestust ja korduvust, et määrata kindlaks kohaldatavate karistuste või meetmete tase, mis nõuab juhtumiga seotud teabe analüüsimist pikema vaatlusperioodi jooksul. Samamoodi on selline säilitamisperiood vajalik ka teabe puhul, mis tuleneb aktsionäride või osanike või juhtorgani liikmete sobivuse ja nõuetele vastavuse hindamisest, tagamaks, et järelevalveasutustel on piisavalt teavet, et hinnata, kas nad on hea mainega, ausad ja

usaldusväärsed ning neil on oma ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised ja asjatundlikkus, ning et tagada nende tingimuste pidev jälgimine, nagu on nõutud direktiivis (EL) 2024/1640. Isikuandmed tuleks kustutada, kui nende säilitamine ei ole enam vajalik. Pidades silmas keskandmebaasi eesmärki ja selles sisalduva teabe kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi eri osaliste poolt, ei tohiks see sisaldada kutsesaladusega hõlmatud andmeid.

(19) Selleks et tagada liidu finantsraamistiku tulemuslikum ja vähem killustatud kaitse, peaks amet tegema otsest järelevalvet piiratud arvu kõige suurema riskiga kohustatud isikute üle. Kuna rahapesu ja terrorismi rahastamise riskid ei ole järelevalve alla kuuluvate kohustatud isikute suurusega proportsionaalsed, tuleks kõige suurema riskiga kohustatud isikute tuvastamiseks kohaldada muid kriteeriume. Täpsemalt tuleks kaaluda kaht kategooriat: suure riskiga piiriülesed krediidiasutused ja finantseerimisasutused, kes tegutsevad märkimisväärses arvus liikmesriikides ja kes valitakse välja korrapäraselt; ning erandjuhtudel mis tahes ettevõtjad, kelle poolt toime pandud kohaldatavate nõuete olulisi rikkumisi ei ole liikmesriigi järelevalve tegija piisavalt või õigeaegselt käsitlenud. Sellistel erandjuhtudel peaks ametil või finantsjärelevalve tegijatel olema nõuetekohase põhjenduse alusel võimalik taotleda järelevalve üleandmist riigi tasandilt liidu tasandile. Kui amet esitab sellised üleandmise taotlused, peaks komisjon need läbi vaatama ning need esitatud põhjendusi arvesse võttes ametliku otsusega heaks kiitma või tagasi lükkama. Kui finantsjärelevalve tegijad esitavad sellised üleandmise taotlused ametile ning need hõlmavad ülesannete ja volituste vabatahtlikku delegeerimist, peaks amet tegema otsuse üleandmise vajalikkuse kohta ning võtma üle asjaomase kohustatud isiku või kontserni otsese järelevalve, kui ta leiab, et see on liidu huvide ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemi usaldusväärsuse tõttu vajalik. Kõik ettevõtjad, kelle suhtes amet teostaks otseseid järelevalvevolitusi, kuuluvad kategooriasse „valitud kohustatud isikud“.

(20) Krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste esimest kategooriat või krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste kontserne tuleks hinnata iga kolme aasta järel, võttes aluseks nende piiriülese kohaloleku ja tegevusega seotud objektiivsete kriteeriumide kombinatsiooni ning nende rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiprofiiliga seotud kriteeriumid. Valikumenetlusse tuleks kaasata ainult krediidiasutused või finantseerimisasutused või krediidiasutuste või finantseerimisasutuste kontsernid, mis on esindatud märkimisväärses arvus liikmesriikides, olenemata sellest, kas nende tegevuskohad on liikmesriikides või nad tegutsevad teenuste osutamise vabaduse alusel, ning kelle puhul oleks seetõttu asjakohasem teha järelevalvet liidu tasandil.

(21) Krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste riskiprofiili korrapärane hindamine otsese järelevalve alla valimise eesmärgil peaks tuginema andmetele, mille esitavad finantsjärelevalve tegijad või juba valitud kohustatud isikute puhul amet. Lisaks peaks amet tagama metoodika ühtlustatud kohaldamise finantsjärelevalve tegijate poolt ja koordineerima ettevõtjate riskiprofiili hindamist kontserni tasandil. Ameti ja finantsjärelevalve tegijate rolli hindamisprotsessis tuleks täpsustada rakenduslikus tehnilises standardis. Amet peaks asjakohasel juhul tagama kooskõla käesoleva määruse kohase valiku eesmärgil riskiprofiili hindamise metoodika ning kohustatud isikute olemusliku riski ja jääkriski profiili riigi tasandil hindamise ühtlustamise metoodika vahel, mis töötatakse välja direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 40 lõike 2 kohaselt vastu võetud regulatiivsetes tehnilistes standardites.

(22) Kuna liikmesriikide asutused kasutavad kohustatud isikute jääkriski profiili hindamiseks väga erinevaid käsitusviise, on sellise täiustatud ja üksikasjalik ühtlustatud metoodika väljatöötamise protsess, mis võimaldab hinnata jääkriski võrreldavate tulemustega, alles kujunemisjärgus ning selle väljatöötamist tuleks alustada Euroopa Pangandusjärelevalve tehtud töö põhjal nii kiiresti kui võimalik. Seepärast peaks valitud kohustatud isikute esmaseks kindlaksmääramiseks kasutatava jääkriski liigitamise metoodika olema lihtsam ja ühtlustama riigi tasandil kohaldatavaid erinevaid käsitusviise. Amet peaks oma metoodika iga kolme aasta järel läbi vaatama, võttes arvesse asjakohaste teadmiste arengut.

(23) Lõpliku valiku kriteerium peaks tagama otsese järelevalve alla kuuluvatele kohustatud isikutele võrdsed tingimused ning selleks ei tohiks ametile ega järelevalveasutustele jätta kaalutlusõigust seoses otsustamisega kohustatud isikute loetelu üle, kelle üle tuleb teha otsest järelevalvet. Seega, kui hinnatav kohustatud isik tegutseb piiriüleselt ja kuulub ühtlustatud metoodika kohaselt suure riski kategooriasse, tuleks teda käsitada valitud kohustatud isikuna.

(24) Asjaomaste asutuste jaoks läbipaistvuse ja selguse tagamiseks peaks amet avaldama valitud kohustatud isikute loetelu kuue kuu jooksul alates valikuperioodi algusest, olles kontrollinud finantsjärelevalve tegijate esitatud teabe vastavust piiriülese tegevuse kriteeriumidele ja riskiprofiili metoodikale. Seepärast on oluline, et iga valikuperioodi alguses esitaksid asjaomased finantsjärelevalve tegijad ja vajaduse korral kohustatud isikud ise ametile ajakohastatud statistilise teabe, et määrata kindlaks nende finantseerimisasutuste loetelu, kes vastavad hindamise alustamise kriteeriumidele, mis on seotud nende piiriülese tegevusega. Sellega seoses peaksid finantsjärelevalve tegijad teavitama

ametit riskiprofiili kategooriast, millesse finantseerimisasutus kuulub nende jurisdiktsioonis vastavalt regulatiivsetes tehnilistes standardites sätestatud metoodikale. Amet peaks alustama valitud kohustatud isikute üle otsest järelevalvet kuus kuud pärast loetelu avaldamist. See aeg on vajalik selleks, et valmistada asjakohaselt ette järelevalveülesannete üleandmist riigi tasandilt liidu tasandile, sealhulgas ühise järelevalverühma moodustamist, ning sõlmida asjakohane koostöökokkulepe asjaomaste finantsjärelevalve tegijatega.

(25) Õiguskindluse ja valitud kohustatud isikute võrdsete võimaluste tagamiseks peaks iga valitud kohustatud isik jääma ameti otsese järelevalve alla vähemalt kolmeks aastaks, isegi kui valitud kohustatud isik ei vasta pärast valiku tegemise hetke ja nende kolme aasta jooksul enam piiriülese tegevuse või riskiga seotud kriteeriumidele näiteks tema tegevuskohtades toimuva või teenuste osutamise vabadusel alusel toimuva tegevuse võimaliku lõpetamise, konsolideerimise, laiendamise või ümberjagamise tõttu. Samuti peaks amet tagama, et valitud kohustatud isikutele ja nende järelevalveasutustele antakse piisavalt aega järelevalve üleandmiseks riigi tasandilt liidu tasandile. Sellest tulenevalt peaks iga järgmine valikumenetlus algama 12 kuud enne varem valitud kohustatud isikute kolmeaastase järelevalveperioodi lõppu.

(26) Amet peaks tegema järelevalvet suurt riski kajastava profiiliga finantssektori kohustatud isikute üle, kui selliste ettevõtjate tegevuskoht on või nad tegutsevad liidus teenuste osutamise vabaduse alusel vähemalt kuues liikmesriigis. Sellistel juhtudel annaks ameti tehtav liidu tasandi järelevalve märkimisväärset lisaväärtust võrreldes päritolu- ja vastuvõtvate liikmesriikide vahelise killustatud järelevalvega, kõrvaldades päritolu- ja vastuvõtvate liikmesriikide järelevalve tegijate vajaduse koordineerida ja ühtlustada ühe kontserni eri osade suhtes võetavaid meetmeid. Selleks et tagada kontsernide ühetaoline järelevalve ja hinnatavate piiriüleste ettevõtjate riski üksikasjalikum analüüs, tuleks kontserni kuuluvate kohustatud isikute rahapesu ja terrorismi rahastamise riski alati hinnata kontserni tasandil, mille tulemusel võetakse valiku tegemisel arvesse kogu kontserni hõlmavat ühtset riskihinnangut. Seejärel tuleks valitud kohustatud isikuna käsitada kogu kontserni. Kuna nende ettevõtjate täpne arv, kes võiksid täita riski- ja piiriülese tegevuse kriteeriumid otsese järelevalve alla kvalifitseerumiseks, on erinev ning sõltub nende ärimudelist ja rahapesu riskiprofiilist hindamise ajal, on vaja tagada pädevuse optimaalne, progressiivne ja dünaamiline jaotus liidu ja riiklike asutuste vahel ameti tegevuse esimeses etapis. Et liidu tasandi järelevalve alla kuuluks piisav arv ja piisav valik suure riskiga kontserne ja ettevõtjaid, peaksid ametil olema piisavad vahendid, et teha vähemalt esimese valikumenetluse jooksul samaaegselt järelevalvet kuni 40 kontserni ja ettevõtja üle. Kui otsese järelevalve alla kvalifitseeruksid oma suurt riski kajastava profiili alusel rohkem kui 40 ettevõtjat, peaks amet valima nende hulgast 40 ettevõtjat, kelle tegevuskoht on või kes tegutsevad teenuste osutamise vabaduse alusel suurimas arvus liikmesriikides. Kui see kriteerium ei ole 40 ettevõtja väljavalimiseks piisav, eelkõige juhul, kui mitu kohustatud isikut tegutsevad samas arvus liikmesriikides – näiteks ettevõtjad nr 39, 40 ja 41 tegutsevad kõik samas arvus liikmesriikides –, peaks ametil olema võimalik neid eristada ning ta peaks valima need kohustatud isikud, kelle puhul kolmandate riikidega tehtud tehingute mahu suhe tehingute kogumahtu on suurim. Järgnevates valikumenetlustes ja tuginedes esimese valikumenetluse käigus saadud järelevalvekogemusele, oleks kasulik suurendada ameti järelevalve all olevate ettevõtjate arvu ja tagada, et ameti järelevalve hõlmaks kogu siseturgu. Seetõttu peaks ametil juhul, kui otsese järelevalve alla kvalifitseeruks oma suurt riski kajastava profiili alusel rohkem kui 40 ettevõtjat, olema võimalik järelevalveasutustega konsulteerides kokku leppida järelevalve tegemises kindla arvu ettevõtjate või kontsernide üle, mis on suurem kui 40. Nimetatud arvu üle otsustamisel peaks amet võtma arvesse omavahendeid seoses suutlikkusega eraldada või täiendavalt palgata vajalikul arvul järelevalve- ja tugitöötajaid ning tagama, et rahaliste ja inimressursside suurendamine on teostatav. Samal ajal saaks kogu siseturgu hõlmata nii, et igas liikmesriigis tehakse järelevalvet vähemalt ühe ettevõtja üle. Liikmesriikides, kus korrapärase valikuprotsessi käigus ei määrata kindlaks ühtegi ettevõtjat, tuleks ühe ettevõtja valimiseks kohaldada valikuprotsessi jaoks välja töötatud riskimetoodikat, sealhulgas mitme suurt riski kajastava profiiliga ettevõtja vahel valiku tegemise kriteeriume.

(27) Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistiku kohaldamises osalevad asjaomased osalised peaksid tegema üksteisega koostööd kooskõlas aluslepingutes sätestatud lojaalse koostöö kohustusega. Selleks, et tagada ametist ja järelevalveasutustest koosneva rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi toimimine integreeritud mehhanismina ning et jurisdiktsioonipõhiseid riske ja kohalikku järelevalvealast asjatundlikkust võetakse igakülgselt arvesse ja kasutatakse otstarbekalt, peaks valitud kohustatud isikute otsene järelevalve toimuma ühiste järelevalverühmade ja asjakohasel juhul spetsiaalsete kohapealse kontrolli rühmade kaudu. Neid rühmi peaks juhtima ameti töötaja (edaspidi „ühise järelevalverühma koordinaator“), kes koordineerib

rühma kogu järelevalvetegevust. Ühise järelevalverühma koordinaator ja muud ameti töötajad, kes on määratud ühisesse järelevalverühma, peaksid asuma ameti asukohas, kuid neil peaks olema võimalik täita oma igapäevaseid ülesandeid ja järelevalvetoiminguid mis tahes liikmesriigis, kus valitud kohustatud isik tegutseb. Selleks peaksid finantsjärelevalve tegijad aitama tagada kõigile ühise järelevalverühma liikmetele sujuva ja paindliku töökorralduse. Amet peaks vastutama ühise järelevalverühma moodustamise ja koosseisu eest ning valitud kohustatud isiku järelevalves osalevad kohalikud järelevalve tegijad peaksid tagama, et rühma määratakse piisav arv nende töötajaid, võttes arvesse valitud kohustatud isiku riskiprofiili nende jurisdiktsioonis ning tema tegevuse üldmahtu. Kõik kontserni järelevalvesse kaasatud järelevalve tegijad peaksid määrama ühisesse järelevalverühma ühe liikme. Kui aga kohustatud isiku tegevuse risk on konkreetses liikmesriigis väike, peaks selle liikmesriigi finantsjärelevalve tegijal olema võimalik jätta ühise järelevalverühma koordinaatori nõusolekul ühise järelevalverühma liige määramata. Kui ühisesse järelevalverühma ei määrata ühtegi liiget, peaks asjaomasel finantsjärelevalve tegijal siiski olema kontaktpunkt ühise järelevalverühmaga seotud küsimuste ja kohustuste jaoks.

(28) Selleks et amet saaks tõhusalt täita oma järelevalvekohustusi seoses valitud kohustatud isikutega, peaks tal olema võimalik hankida oma ülesannete täitmiseks vajalikke sisedokumente ja teavet ning sel eesmärgil peaks tal olema üldised uurimisvolitused, mis on riigisisese haldusõiguse kohaselt antud kõigile järelevalveasutustele. Selleks peaks ametil olema võimalik esitada teabenõudeid valitud kohustatud isikule, tema poolt tööle võetud füüsilistele isikutele, tema alla kuuluvatele juriidilistele isikutele ja temaga lepingu sõlminud isikutele, näiteks kohustatud isikule endale või kohustatud isikule kuuluvale juriidilisele isikule; kohustatud isiku töötajatele ja võrreldavas olukorras olevatele isikutele, sealhulgas esindajatele ja turustajatele; välistöövõtjatele ning kolmandatele isikutele, kellele valitud kohustatud isik on oma tegevuse edasi andnud.

(29) Ametil peaks olema õigus nõuda ettevõttesiseste meetmete võtmist, et suurendada kohustatud isikute vastavust rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikule, sealhulgas sisekorra tugevdamist ja juhtimisstruktuuri muutmist kuni juhtorgani liikmete tagasikutsumiseni, ilma et see piiraks sama valitud kohustatud isiku teiste asjaomaste järelevalveasutuste volitusi. Pärast leide, mis on seotud valitud kohustatud isiku suhtes kohaldatavatele nõuetele mittevastavuse või osalise vastavusega, peaks tal olema võimalik kehtestada erimeetmeid või korda teatavate klientide või klientide kategooriate suhtes, kellega kaasneb suur rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud risk. Kohapealsed kontrollid peaksid olema sellise järelevalve regulaarne osa ja neid võiksid läbi viia spetsiaalsed rühmad. Kui teatavat liiki kohapealseks kontrolliks, näiteks füüsilise isiku puhul, kelle äriruumid on ühtlasi tema isiklik elukoht, on vaja liikmesriigi õigusasutuse luba, peaks sellist luba taotlema amet.

(30) Ametil peaksid kohaldatavate nõuete täitmise tagamiseks olema seoses otsese järelevalve alla kuuluvate kohustatud isikutega kõik järelevalvevolitused. Neid volitusi tuleks kohaldada juhtudel, kui valitud kohustatud isik ei täida talle kohaldatavaid nõudeid, kui teatavaid nõudeid tõenäoliselt ei täideta, ning juhtudel, kui ettevõttesisene kord ja kontrollimeetmed ei ole valitud kohustatud isiku rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide usaldusväärse juhtimise tagamiseks asjakohased. Neid volitusi saaks teostada siduvate otsuste abil, mis on suunatud konkreetsetele valitud kohustatud isikutele.

(31) Lisaks järelevalvevolitustele, et võtta haldusmeetmeid, ja selleks, et tagada nõuete täitmine, peaks ametil olema võimalik vahetult kohaldatavate nõuete rikkumiste korral määrata valitud kohustatud isikutele rahalisi karistusi. Raskete, korduvate või süstemaatiliste rikkumiste korral peaks amet alati kohaldama rahalisi karistusi. Sellised karistused peaksid olema proportsionaalsed ja hoiatavad, neil peaks olema nii karistav kui ka heidutav mõju ning need peaksid olema kooskõlas topeltkaristamise keelu (*ne bis in idem*) põhimõttega. Rahaliste karistuste maksimumsummad peaksid olema kooskõlas direktiiviga (EL) 2024/1640 kehtestatud summadega ja kättesaadavad kõigile järelevalveasutustele kogu liidus. Kõnealuste karistuste põhisummad tuleks kindlaks määrata rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikus kehtestatud piirides, võttes arvesse rikutud nõuete laadi. Selleks et amet saaks raskendavaid või kergendavaid asjaolusid piisavalt arvesse võtta, peaks olema võimalik asjaomast põhisummat kohandada. Selleks et kahjulik äritava õigel ajal lõpetada, peaks ameti juhatusel olema õigus määrata sunniraha, et sundida asjaomast juriidilist või füüsilist isikut sellist käitumist lõpetama. Selleks et suurendada kõigi kohustatud isikute teadlikkust, julgustades neid järgima rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikuga kooskõlas olevaid äritavasid, tuleks rahalised karistused ja sunniraha avalikustada. Ameti määratud ja käesolevas määruses üksikasjalikult kirjeldatud haldusmeetmete ning rahaliste karistuste ja sunniraha avalikustamise kord peaks

olema kindlalt kooskõlla viidud liikmesriigi tasandi korraga, nagu on sätestatud direktiivis (EL) 2024/1640. Euroopa Liidu Kohtul peaks olema pädevus kontrollida kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 263 ameti, nõukogu ja komisjoni vastu võetud otsuste seaduslikkust ning määrata kindlaks nende lepinguväline vastutus.

(32) On oluline, et riigi tasandil sihipäraste finantssanktsioonide rakendamise järelevalve eest vastutavaid asutusi teavitataks õigeaegselt igast sellise kohustuse rikkumisest valitud kohustatud isikute poolt. Selleks peaks ametil olema võimalik vahetada sellist teavet asjaomase liikmesriigi finantsjärelevalve tegijaga ja anda talle korraldus edastada see teave kõnealuste karistuste rakendamise järelevalve eest vastutavale riiklikule asutusele.

(33) Valimata jäetud kohustatud isikute korral peab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve jääma peamiselt riigi tasandile, kusjuures riigi pädevatele asutustele jääb täielik vastutus ja aruandekohustus otsese järelevalve eest. Ametile tuleks anda piisavad kaudse järelevalve volitused, et tagada riigi tasandi järelevalvemeetmete ühtsus ja kvaliteet kogu liidus. Seepärast peaks ta hindama järelevalvealase ühtsuse olukorda ja avaldama aruanded koos oma järeldustega. Ametil peaks olema õigus võtta suuniste ja soovitustena, sealhulgas hindamise tulemusel finantsjärelevalve tegijatele suunatud individuaalsete soovitustena järelmeetmeid, et tagada ühtlustatud ja kõrgetasemelised järelevalvetavad kogu liidus. Individuaalsed soovitused võivad sisaldada soovitusi konkreetsete järelmeetmete kohta ja finantsjärelevalve tegija peaks tegema kõik endast oleneva, et neid meetmeid järgida. Kui finantsjärelevalve tegija järelmeetmeid ei rakenda, peaks amet kooskõlas käesoleva määrusega võtma asjakohaseid ja vajalikke meetmeid.

(34) Ametil peaks samuti olema võimalik lahendada finantsjärelevalve tegijate vahelisi erimeelsusi seoses finantssektoris valimata jäetud kohustatud isiku suhtes võetavate meetmetega. Konstruktiivse koostöö tagamiseks peaks amet kõigepealt püüdma lahendada erimeelsused kindlaksmääratud tähtajaga lepitusetapis. Kui lepitusetapp ei anna soovitud tulemusi, peaks ametil olema võimalik võtta vastu siduv otsus, milles nõutakse, et kõnealused järelevalve tegijad võtaksid erimeetmeid või jätaksid teatavad meetmed võtmata, et asi lahendada ja tagada kooskõla liidu õigusega.

(35) Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi nõuetekohase toimimise ja tulemuslikkuse tagamiseks peaks ametil olema võimalik tuvastada järelevalve süstemaatilisi puudusi, mille on põhjustanud liidu õiguse rikkumine, mis tuleneb liidu direktiivide ülevõtmiseks võetud riigisiseste meetmete kohaldamata jätmisest või ebaõigest kohaldamisest, ja võtta meetmeid. Sel eesmärgil ja ilma et see piiraks komisjoni volitusi algatada ELi toimimise lepingu kohane rikkumismenetlus, peaks ametil olema võimalik selliseid võimalikke rikkumisi uurida. Kui amet on tuvastanud rikkumise, peaks ametil pärast asjaomase järelevalve tegija teavitamist ja asjakohasel juhul teistele finantsjärelevalve tegijatele võimaluse andmist selles küsimuses teavet anda, olema võimalik, kui ta peab seda asjakohaseks, anda asjaomasele järelevalveasutusele soovitus, milles kirjeldatakse meetmeid, mida tuleb rikkumise kõrvaldamiseks võtta. Kui tuvastatud puudusi ei ole kõrvaldatud, peaks komisjonil samuti olema võimalik esitada arvamus, milles nõutakse järelevalve tegijalt ameti soovituse täitmist.

(36) Teatavatel finantssektori kohustatud isikutel, kes ei vasta korrapärase valikumenetluse nõuetele, võib rahapesu ja terrorismi rahastamise seisukohast siiski olla suurt olemuslikku või jääkriski kajastav profiil või nad võivad hakata tegelema tegevusega, millega kaasneb suur risk, mida ei leevendata piisaval tasemel sisekontrollidega, või sellist tegevust muuta või laiendada, mis toob kaasa nende suhtes kohaldatavate rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete raske, korduva või süstemaatilise rikkumise. Kui on märke kohaldatavate rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete võimalikust raskest, korduvast või süstemaatilisest rikkumisest, võib see olla märk kohustatud isiku raskest hooletusest. Järelevalveasutusel peaks olema võimalik sobivalt reageerida kõigile võimalikele rikkumistele ja ennetada seda, et riskid realiseeruvad ning tingivad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete täitmisel raske hooletuse. Teatavatel juhtudel ei pruugi aga riigi tasandil reageerimine olla piisav või õigeaegne, eriti kui on märke, et ettevõtja tasandil on rasked, korduvad või süstemaatilised rikkumised juba toimunud. Sellistel juhtudel peaks amet nõudma kohalikult järelevalve tegijalt erimeetmete võtmist olukorra parandamiseks, sealhulgas taotlema finantssanktsioonide määramist või muude sunnimeetmete võtmist. Selleks et vältida rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide realiseerumist, peaks riigi tasandil võetavate meetmete tähtaeg olema piisavalt lühike.

(37) Ametit tuleks teavitada, kui valimata jäetud kohustatud isiku olukord seoses tema vastavusega kohaldatavatele nõuetele ning tema avatusega rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidele halveneb kiiresti ja märkimisväärselt, eriti kui selline halvenemine võib oluliselt kahjustada mitme liikmesriigi või liidu kui terviku mainet.

(38) Ametil peaks olema võimalus taotleda omal algatusel konkreetse kohustatud isikuga seotud järelevalveülesannete ja -volituste üleandmist, kui meetmeid ei võeta või tema juhiseid ettenähtud tähtaja jooksul ei järgita või ei suudeta järgida. Kuna kohustatud isikuga seotud ülesannete ja volituste üleandmine ametile ilma finantsjärelevalve tegija sellekohase taotluseta nõuaks ameti kaalutlusotsust, peaks amet esitama selleks taotluse komisjonile. Selleks et komisjon saaks teha otsuse kooskõlas ametile rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikus antud ülesannete raamistikuga, peaks ameti taotlusele olema lisatud piisav põhjendus ning selles tuleks esitada ülesannete ja volituste ametile ümberjaotamise täpne kestus. Volituste ümberjaotamise ajakava peaks vastama ajavahemikule, mida amet vajab riskidega tegelemiseks ettevõtja tasandil, ning see ei tohiks ületada kolme aastat. Ametil peaks olema juhul, kui tuvastatud rikkumisi ei ole täielikult kõrvaldatud, võimalik taotleda kõnealuse ajavahemiku pikendamist. Pikendamine peaks piirduma sellega, mis on vajalik rikkumiste kõrvaldamiseks, ja ei tohiks ületada kolme aastat. Komisjon peaks võtma kiiresti ja igal juhul põhjendamatu viivituseta vastu otsuse, millega antakse kohustatud isiku järelevalvega seotud volitused ja ülesanded üle ametile. Nimetatud otsus tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

(39) Selleks et parandada järelevalvetavasid väljaspool finantssektorit, peaks amet tegema finantssektorivälise järelevalve tegijate vastastikuseid hindamisi, mis peaksid hõlmama ka iseregulatsiooni organite üle järelevalvet tegevate avaliku sektori asutuste vastastikuseid hindamisi. Amet peaks seega selliste hindamiste jaoks välja töötama metoodilise raamistiku, sealhulgas reeglid huvide konfliktide vältimiseks vastastikuste hindamiste läbiviimisel ja järelduste koostamisel ning seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna pädevate rahvusvaheliste organisatsioonide ja valitsustevaheliste organite hindamiste kaalumisega, kui otsustakse vastastikuste hindamiste kavandamise ja sisu üle. Järelevalvetavade ühtlustamise edendamiseks peaks amet avaldama aruanded, mis sisaldavad vastastikuste hindamiste tulemusi, sealhulgas tuvastatud puudusi ja häid tavasid. Aruannetele võib lisada suuniseid või soovitusi avaliku sektori asutustele, sealhulgas iseregulatsiooni organite üle järelevalvet tegevatele avaliku sektori asutustele. Iseregulatsiooni organitel peaks olema võimalik osaleda vastastikustes hindamistes, kui nad on väljendanud huvi seda teha.

(40) Selleks et suurendada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmete rakendamise tõhusust ka väljaspool finantssektorit, peaks ametil olema ka võimalik uurida liidu õiguse võimalikke rikkumisi või ebaõiget kohaldamist asjaomase sektori järelevalve tegijate ning iseregulatsiooni organite üle järelevalvet tegevate avaliku sektori asutuste poolt. Kui amet teeb kindlaks, et rikkumine on toimunud, peaks tal olema võimalik esitada asjaomasele finantssektorivälise järelevalve tegijale või järelevalveasutusele soovitus, milles täpsustatakse meetmed, mida tuleb rikkumise kõrvaldamiseks võtta. Kui kõnealuse soovituse alusel ei ole võetud asjakohaseid meetmeid, peaks ametil olema võimalik esitada hoiatus ka järelevalveasutuse või finantssektorivälise järelevalve tegija asjaomastele pooltele. Ameti volitused esitada selliseid soovitusi ja hoiatusi ei piira komisjoni õigust algatada liikmesriikide vastu rikkumismenetlusi, kui ta avastab kooskõlas aluslepingutega talle antud volitustega olukorras, kus liidu õigust ei rakendata või rakendatakse puudulikult.

(41) Ametil peaks samuti olema võimalik lahendada finantssektorivälise järelevalve tegijate vahelisi erimeelsusi seoses finantssektorivälise kohustatud isiku suhtes võetavate meetmetega. Konstruktiivse koostöö tagamiseks peaks amet püüdma erimeelsusi lahendada kindlaksmääratud tähtajaga lepitusetapis. Lepitusetapi lõpus peaks amet esitama arvamuse selle kohta, kuidas erimeelsus lahendada.

(42) Rahapesu ja terrorismi rahastamise piiriülest olemust silmas pidades on rahapesu andmebüroode vaheline tulemuslik ja tõhus koostöö, teabevahetus ja koordineeritud tegevus otsustava tähtsusega. Sellise koordineerimise ja koostöö parandamiseks tuleks ametile anda ülesanded ja volitused, mis võimaldavad ametil ja rahapesu andmebüroodel ühiselt luua rahapesu andmebüroode toetus- ja koordineerimismehhanismi. Selleks peaks ametil olema piisavalt inim-, finants- ja IT-ressursse, mis tuleks vajaduse korral ameti järelevalvetegevusega seotud ülesandeid täitvatest töötajatest organisatsiooniliselt eraldada. Rahapesu andmebüroode toetus- ja koordineerimismehhanismi edu sõltub sellest, kas amet ja rahapesu andmebürood teevad heas usus koostööd ja vahetavad kogu

oma ülesannete täitmiseks vajalikku asjakohast teavet. Kui rahapesu andmebüroode vahel tekib seoses koostöö ja teabevahetusega erimeelsus, tuleks ametit sellest vastavalt teavitada ja tal peaks olema võimalik tegutseda asjaomaste rahapesu andmebüroode vahel vahendajana.

(43) Selleks et analüüsida mitut jurisdiktsiooni mõjutavat kahtlast tegevust, peaksid seotud teateid saanud rahapesu andmebürood olema võimelised tegema ühist huvi pakkuvate juhtumite tõhusaid ühisanalüüse. Selleks peaks ametil olema võimalik teha ettepanekuid piiriüleste kahtlaste tehingute või tegevuse ühisanalüüside kohta ning neid algatada, koordineerida ja toetada kõigi asjakohaste vahenditega. Ühisanalüüs tuleks algatada, kui see on vajalik vastavalt liidu õiguse asjakohastele sätetele ning ameti välja töötatud ühisanalüüside tegemiseks asjakohaste juhtumite valiku ja prioriseerimise meetoditele ja kriteeriumidele. Rahapesu andmebürood peaksid tegema kõik endast oleneva, et võtta vastu ameti kutse osaleda ühisanalüüsis. Rahapesu andmebüroo, kes keeldub ühisanalüüsis osalemast, peaks ametile selgitama oma keeldumise põhjuseid. Kui see on asjakohane, tuleks need põhjused esitada rahapesu andmebüroole, kes tuvastas ühisanalüüsi tegemise vajaduse. Ühisanalüüsis osalevate rahapesu andmebüroode sõnaselgel nõusolekul tuleks ühisanalüüsi tegemist toetavatel ameti töötajatel võimaldada tutvuda kõigi vajalike andmete ja teabega, sealhulgas juhtumi esemega seotud andmete ja teabega.

(44) Ametil peaks olema võimalik teatud asjaoludel taotleda rahapesu andmebüroodelt ühisanalüüsi algatamist, sealhulgas juhul, kui rikkumisest teavitajad või uurivad ajakirjanikud on juhtinud ameti tähelepanu teabele või kui keeruliste ja piiriüleste juhtumite ühisanalüüs annaks lisaväärtust. Rahapesu andmebürood, keda on kutsutud ühisanalüüsis osalema, peaksid ametile viivitamata vastama, märkides, kas nad soovivad ühisanalüüsis osaleda, ja kui nad ei soovi osaleda, esitama selle põhjused.

(45) Selleks et valida välja kõige asjakohasemad piiriülesed juhtumid, sealhulgas need, mis nõuavad põhjalikku operatiivanalüüsi, on oluline teha varakult kindlaks seosed teiste liidu organite ja asutuste ning asjaomaste kolmandate isikute valduses oleva teabega. Sellega seoses ja kõigi rahapesu andmebüroode nõusolekul, kes on väljendanud oma valmisolekut ühisanalüüsis osaleda, peaks ameti töötajatel olema lubatud kokkulangevuse või selle puudumise tuvastamisel ristvõrrelda nende rahapesu andmebüroode andmeid teabega, mille on kättesaadavaks teinud teised rahapesu andmebürood ning liidu organid ja asutused, sealhulgas Europol. Amet peaks tagama, et kokkulangevuse või selle puudumise alusel teabe ristvõrdlemiseks kasutatakse kõige uuemat kättesaadavat tipptehnoloogiat, sealhulgas privaatsust soodustavat tehnoloogiat. Süsteemi FIU-net päringutabamuse funktsioon on näide lahendusest, mis võimaldab rahapesu andmebürool reaalajas kindlaks teha, kas isik, kelle andmed on pseudonüümitud, on juba teada mõne teise riigi rahapesu andmebüroole või liidu organile või asutusele, millega välditakse isikuandmete tarbetut töötlemist. Kokkulangevuse korral peaks amet jagama kokkulangevuse andnud teavet ühisanalüüsi kaasatud rahapesu andmebüroodega. Sellisel juhul peaks amet jagama kokkulangevuse andnud teavet ka liidu organite ja asutustega, kui teabe esitanud rahapesu andmebüroo on andnud selleks eelneva nõusoleku.

(46) Selleks et ühisanalüüsi tegemise protsess oleks kiire ja tõhus, peaks amet vastutama ühisanalüüsi rühma moodustamise ja koosseisu ning koordineerimise eest.

(47) Amet ning teiste asjaomaste liidu organite ja asutuste vaheline tulemuslik operatiivkoostöö piiriüleste juhtumite puhul on äärmiselt oluline. Tagamaks, et asjakohasel juhul võetakse piiriüleste juhtumite ühisanalüüsi tulemuste suhtes tulemuslikke järelmeetmeid, peaks amet teatama ühisanalüüside tulemustest Euroopa Prokuratuurile või edastama need Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF), kui ühisanalüüsi tulemused näitavad, et toime võidi panna kuritegu, mille suhtes Euroopa Prokuratuur või OLAF saaksid oma pädevust teostada. Lisaks peaks ametil olema kõigi ühisanalüüsis osalevate rahapesu andmebüroode nõusolekul võimalik edastada ühisanalüüsi tulemused Europolile ja Eurojustile, kui ühisanalüüsi tulemused näitavad, et toime võidi panna kuritegu, mille suhtes Europol ja Eurojust saaksid oma pädevust teostada. Ametil peaks olema võimalik vahetada Euroopa Prokuratuuri, OLAFi, Europoli ja Eurojustiga strateegilist teavet, näiteks tüpoloogiaid ja riskinäitajaid.

(48) Nõukogu määruse (EL) 2017/1939 ([8]) artikli 24 kohaselt peab amet teavitama Euroopa Prokuratuuri põhjendamatu viivituseta igast kuriteost, mille puhul Euroopa Prokuratuur võib teostada oma pädevust kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 22 ja artikli 25 lõigetega 2 ja 3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ([9]) artikli 8 kohaselt peab amet edastama viivitamata OLAFile mis tahes teabe võimaliku kelmuse, pettuse, korruptsiooni või muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse juhtumi kohta. Euroopa Prokuratuur ja OLAF peaksid kooskõlas neid reguleerivate õigusaktide kohaldatavate sätetega teavitama ametit edastatud teabe suhtes võetud meetmetest ja asjakohastest tulemustest.

(49) Et parandada ühisanalüüside tulemuslikkust, peaks ametil olema võimalik kehtestada ühisanalüüside tegemise meetodid ja kord. Ühisanalüüsides osalevate rahapesu andmebüroode tagasiside põhjal peaks ametil olema võimalik nende ühisanalüüside tegemise viis läbi vaadata, et teha kindlaks saadud kogemused. Sellised läbivaatamised peaksid võimaldama ametil esitada järelaruandeid ja järeldusi, mida jagatakse kõigi rahapesu andmebüroodega, seejuures konfidentsiaalset või muud piiratud juurdepääsuga teavet avaldamata, et veelgi täpsustada ja parandada ühisanalüüside tegemise meetodeid ja korda ning lõppkokkuvõttes parandada ja edendada analüüse endid.

(50) Selleks et hõlbustada ja parandada koostööd rahapesu andmebüroode ja ameti vahel, sealhulgas ühisanalüüside tegemise eesmärgil, peaksid rahapesu andmebürood delegeerima ametisse ühe või mitu töötajat iga rahapesu andmebüroo kohta (edaspidi „riiklike rahapesu andmebüroode delegaadid“). Riiklike rahapesu andmebüroode delegaadid peaksid toetama ameti töötajaid kõigi rahapesu andmebüroodega seotud ülesannete täitmisel, sealhulgas ühisanalüüside tegemisel ning rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud ohtude, riskide ja meetodite kohta ohuhinnangute ja strateegiliste analüüside koostamisel. Kuigi rahapesu andmebüroode delegaadid jäävad neid delegeerinud rahapesu andmebüroo alluvusse, peaksid nad olema oma käesolevast määrusest tulenevate ülesannete ja kohustuste täitmisel sõltumatud ja autonoomsed. Nad ei tohiks küsida ega võtta vastu liidu institutsioonide, organite või asutuste, valitsuste või muude avalik-õiguslike või eraõiguslike asutuste juhiseid. Nende ülesanded ja kohustused ei tohiks piirata rahapesu andmebüroode turva- ja konfidentsiaalsusnormide kohaldamist.

(51) Lisaks ühisanalüüsidele peaks amet julgustama ja hõlbustama erinevaid rahapesu andmebüroode vahelisi vastastikuse abi vorme, sealhulgas koolitustegevust ja töötajate vahetust, et parandada suutlikkuse suurendamist ning võimaldada rahapesu andmebüroode vahel teadmiste ja parimate tavade vahetamist. Ameti roll rahapesu andmebüroode toetamisel nende tegevuses annab talle ainulaadse positsiooni, et hõlbustada rahapesu andmebüroode juurdepääsu andmebaasidele ja vahenditele, mis on väga olulised finantsandmete kvaliteedi parandamiseks. Amet peaks kasutama oma positsiooni, et pidada kõigi rahapesu andmebüroode nimel läbirääkimisi lepingute üle kõnealuste vahendite ja andmebaaside pakkujatega ning korraldada asjakohast koolitust oma töötajatele ja rahapesu andmebüroode töötajatele. Ametil peaks olema ka vahendaja roll rahapesu andmebüroode vaheliste erimeelsuste korral. Selleks peaks rahapesu andmebüroodel olema võimalik suunata koostööga, sealhulgas rahapesu andmebüroode vahelise teabevahetusega seotud erimeelsused vahendamiseks ametile, kui nad ei suuda neid erimeelsusi otsekontakti ja dialoogi abil lahendada.

(52) Amet peaks juhtima, haldama ja hooldama FIU-netti. Amet peaks süsteemi ajakohasena hoidma, võttes arvesse rahapesu andmebüroode väljendatud vajadusi. Selleks peaks amet tagama, et FIU-net-i arendamiseks kasutatakse alati kõige uuemat kättesaadavat tipptehnoloogiat, mille kohta tehakse kulude-tulude analüüs. Kuna amet peaks tuginema kolmandast isikust teenuseosutajatele üksnes ebaoluliste ülesannete puhul, ei tohiks ta FIU-net-i majutuse ja haldamise tegevusi edasi anda. Ametil ei tohiks olla juurdepääsu FIU-net-i kaudu vahetatava teabe sisule, välja arvatud juhul, kui ta on sellise teabe kavandatud saaja. Selleks et amet saaks saata, vastu võtta ja võrrelda teavet, tuleks ameti kasutusse anda süsteemi FIU-net operatiivne kontaktpunkt.

(53) Selleks et kehtestada ühtsed, tõhusad ja tulemuslikud järelevalve ja rahapesu andmebüroodega seotud tavad ning tagada liidu õiguse ühine, ühetaoline ja sidus kohaldamine, peaks ametil olema võimalik anda suuniseid ja soovitusi,

([8]) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

mis on suunatud kõigile kohustatud isikutele või nende kategooriale ning kõigile järelevalveasutustele ja rahapesu andmebüroodele või nende ühele kategooriale. Suunised ja soovitused võidakse koostada kohaldatavates liidu õigusaktides sätestatud konkreetse volituse alusel või ameti omal algatusel, kui on vaja tugevdada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikku liidu tasandil.

(54) Selleks et pakkuda rahapesu andmebüroodele optimaalset abi ning seeläbi suurendada rahapesu andmebüroode toetus- ja koordineerimismehhanismi tulemuslikkust, peaks ametil ja rahapesu andmebüroodel olema võimalik suurendada rahapesu andmebüroode tegevuse tulemuslikkust, tehes kindlaks ja edendades parimaid tavasid. Vastastikused hindamised oleksid parim vahend, mis võimaldaks sellist tegevust ja tavasid objektiivselt hinnata, ning seetõttu tuleks ametile teha ülesandeks niisuguste vastastikuste hindamiste korraldamine, mis põhinevad selliste hindamiste läbiviimise meetoditel ja töökorral, mille amet peaks keskselt välja töötama. Selleks et vastastikused hindamised oleksid kasulikud, peaksid need olema põhjalikud ja hõlmama kõiki direktiivi (EL) 2024/1640 III peatükis sätestatud rahapesu andmebüroode ülesannete asjakohaseid aspekte. Seepärast peaksid need hõlmama muu hulgas rahapesu andmebüroode ressursside piisavust, rahapesu andmebüroode tegevuse sõltumatuse ja autonoomia tagamiseks rakendatavaid meetmeid, rahapesu andmebüroode töödeldava teabe turvalisuse ja konfidentsiaalsuse kaitsmiseks kehtestatud meetmeid, kahtlasi tehinguid käsitlevate teadete vastuvõtmisega seotud funktsioone, rahapesu andmebüroode operatiiv- ja strateegiliste analüüside ja nende edastamisega seotud ülesandeid ning rahapesu andmebüroode riigisiseseid ja piiriüleseid koostöökokkuleppeid ja -tavasid. Vastastikuste hindamiste tulemusel võib amet anda suuniseid ja soovitusi, mille eesmärk on edendada kindlakstehtud parimaid tavasid ja kõrvaldada puudused.

(55) Kindla juhtimisstruktuuri loomine ametis on oluline, et tagada ametile antud ülesannete tulemuslik täitmine ning tõhus ja objektiivne otsustusprotsess. Kuna ametile antud järelevalve ja rahapesu andmebüroode valdkonna ülesanded on keerukad ja mitmekesised, ei saa otsuseid teha üksainus juhtorgan, nagu detsentraliseeritud asutuste puhul tavaline. Arvestades, et teatavat liiki otsuseid, näiteks otsuseid ühiste õigusaktide vastuvõtmise kohta, peavad tegema asjaomaste asutuste või rahapesu andmebüroode esindajad ning need peavad olema kooskõlas ELi toimimise lepingu hääletamisreeglitega, ning teatavate muude otsuste puhul, näiteks otsused konkreetsete valitud kohustatud isikute või konkreetsete asutuste kohta, on vaja väiksemat otsustavat organit, mille liikmete suhtes tuleks kohaldada asjakohast aruandluskorda. Seetõttu peaks ametil olema haldusnõukogu ja juhatus.

(56) Asjaomaste eksperditeadmiste tagamiseks peaks haldusnõukogul olema kaks koosseisu. Kõigi otsuste puhul, mis käsitlevad selliste üldkohaldatavate õigusaktide vastuvõtmist, nagu regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõud, suunised, soovitused ja rahapesu andmebüroodega seotud arvamused, peaks see koosnema liikmesriikide rahapesu andmebüroode juhtidest (edaspidi „haldusnõukogu bürookoosseis“). Sama liiki õigusaktide puhul, mis on seotud finantssektorisiseste ja -väliste kohustatud isikute otsese või kaudse järelevalvega, peaks see koosnema avaliku sektori asutustest rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijate juhtidest (edaspidi „haldusnõukogu järelevalvekoosseis“). Kõik haldusnõukogus esindatud osalised peaksid püüdma piirata oma esindajate vahetumist, et tagada haldusnõukogu töö järjepidevus. Kõikide osaliste eesmärk peaks olema haldusnõukogus soolise tasakaalu saavutamine.

(57) Sujuva otsustusprotsessi huvides peaksid ülesanded olema selgelt jagatud: haldusnõukogu bürookoosseis peaks tegema otsuseid rahapesu andmebüroode suhtes kohaldatavate asjakohaste regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõude, suuniste ja sarnaste meetmete kohta, samas kui haldusnõukogu järelevalvekoosseis peaks tegema otsuseid kohustatud isikute suhtes kohaldatavate regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõude, suuniste ja sarnaste meetmete kohta. Samuti peaks haldusnõukogu järelevalvekoosseisul olema võimalik esitada juhatusega kokkuleppel kindlaks määratava korra kohaselt juhatusele oma arvamus kõigi otsuste eelnõude kohta, mille ühised järelevalverühmad on esitanud seoses konkreetsete valitud kohustatud isikutega. Sellise arvamuse puudumise korral peaks otsused tegema juhatus. Kui juhatus kaldub oma lõplikus otsuses kõrvale haldusnõukogu järelevalvekoosseisu arvamusest, peaks ta seda kirjalikult põhjendama.

(58) Hääletamiseks ja otsuste tegemiseks peaks igal liikmesriigil olema üks hääleõiguslik esindaja. Sellepärast peaksid iga liikmesriigi kohustatud isikute järelevalveasutuste juhid määrama alalise esindaja haldusnõukogu järelevalvekoosseisu hääleõiguslikuks liikmeks. Teise võimalusena peaks liikmesriigi järelevalveasutustel olema võimalik määrata olenevalt haldusnõukogu konkreetse koosoleku otsuse või päevakorra sisust ajutine esindaja. Haldusnõukogu järelevalvekoosseisu liikmete otsuste tegemise ja hääletamise praktiline kord tuleks sätestada haldusnõukogu kodukorras, mille töötab välja amet.

(59) Selleks et haldusnõukogu bürookoosseis saaks abi kõigi tema volituste kohaste asjakohaste otsuste ettevalmistamisel, peaks teda toetama piiratuma koosseisuga alaline komitee. Alaline komitee peaks toetama haldusnõukogu bürookoosseisu tööd ja täitma oma ülesandeid üksnes liidu kui terviku huvides. Ta peaks tegema tihedat koostööd rahapesu andmebüroode delegaatide ja ameti töötajatega, kes vastutavad rahapesu andmebüroodega seotud ülesannete eest, ning tegutsema haldusnõukogu bürookoosseisu suhtes täiesti läbipaistvalt.

(60) Ameti eesistuja peaks juhatama haldusnõukogu koosolekuid ja tal peaks olema hääleõigus, kui otsused tehakse lihthäälteenamusega, juhul kui käesoleva määrusega ei ole sätestatud teisiti. Komisjon peaks olema haldusnõukogu hääleõiguseta liige. Selleks et seada sisse hea koostöö teiste asjaomaste institutsioonidega, peaks haldusnõukogul olema võimalik lubada ka muudel hääleõiguseta vaatlejatel – eelkõige Euroopa Keskpanga järelevalvenõukogu ja kõigi kolme Euroopa järelevalveasutuse, nimelt Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1094/2010 ([10]) asutatud Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010 ([11]) asutatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ühiselt „Euroopa järelevalveasutused“) nimetatud esindajatel osaleda haldusnõukogu järelevalvekoosseisus ning OLAFi, Europoli, Eurojusti ja Euroopa Prokuratuuri esindajatel osaleda haldusnõukogu bürookoosseisus –, kui arutatakse küsimusi või tehakse otsuseid, mis kuuluvad kõnealuste asutuste vastutusalasse. Selleks et tagada, et asjaomaseid liidu institutsioone, organeid ja asutusi kutsutakse koosolekutele, kus nende kohalolek oleks vajalik või kasulik, tuleks haldusnõukogu kodukorras selgelt kindlaks määrata asjaolud, mille korral kõnealuseid liidu institutsioone, organeid ja asutusi ning muid vaatlejaid peaks saama koosolekutele lubada. Kodukorra asjakohaste osade koostamisel peaks amet kõnealuste liidu institutsioonide, organite ja asutustega kokku leppima nende osalemise tingimused. Sellist kokkulepet eeldatakse, kui osalemise tingimused sisalduvad juba käesoleva määrusega ette nähtud kahepoolsetes koostöökokkulepetes või vastastikuse mõistmise memorandumites. Sujuva otsustusprotsessi võimaldamiseks tuleks haldusnõukogu otsused vastu võtta lihthäälteenamusega, välja arvatud otsused, mis käsitlevad regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite, suuniste ja soovituste eelnõusid, mis tuleks vastu võtta liikmesriikide esindajate kvalifitseeritud häälteenamusega kooskõlas aluslepingute hääletamisreeglitega.

(61) Ameti juhtorganiks peaks olema juhatus, mis koosneb ameti eesistujast ja viiest täiskohaga liikmest, sealhulgas ase-eesistuja, kelle nimetavad ametisse Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni koostatud juhatuse liikme ametikohale kvalifitseerunud kandidaatide nimekirja alusel. Kiire ja tõhusa otsustusprotsessi tagamiseks peaks juhatus vastutama kõigi ameti ülesannete kavandamise ja täitmise eest, välja arvatud juhul, kui konkreetsed otsused on sõnaselgelt määratud haldusnõukogule. Selleks et tagada otsustusprotsessi objektiivsus ja asjakohane kiirus valitud kohustatud isikute otsese järelevalve valdkonnas, peaks juhatus tegema kõik valitud kohustatud isikutele suunatud siduvad otsused. Juhatuse aruteludel peaksid saama osaleda nende liikmesriikide finantsjärelevalve tegijate esindajad, kus kohustatud isik asub. Lisaks peaks juhatus koos komisjoni esindajaga olema ühiselt vastutav ameti haldus- ja eelarvealaste otsuste eest.

(62) Otsuste kiireks tegemiseks tuleks kõik juhatuse otsused, sealhulgas otsused, mille puhul komisjonil on hääleõigus, vastu võtta lihthäälteenamusega, kusjuures häälte võrdse jagunemise korral on otsustav eesistuja hääl. Et tagada ameti usaldusväärne finantsjuhtimine seoses otsustega, mille puhul komisjonil on hääleõigus ja juhatus kaldub komisjoni arvamusest kõrvale, peaks juhatusel olema võimalik sellist kõrvalekaldumist põhjalikult põhjendada.

(63) Ameti sõltumatu toimimise tagamiseks peaksid juhatuse viis täiskohaga liiget ja ameti eesistuja tegutsema sõltumatult ja liidu kui terviku huvides. Nad peaksid nii ametiajal kui ka pärast seda käituma teatavate ametikohtade või soodustuste vastuvõtmise korral ausalt ja diskreetselt. Selleks et mitte jätta muljet, et ameti juhatuse liikmed

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

võivad kasutada oma ametiseisundit juhatuse liikmetena, et saada pärast oma ametiaja lõppu erasektoris kõrge ametikoht, ning et ennetada pärast avalikus sektoris töötamist huvide konflikte, tuleks juhatuse viie täiskohaga liikme ja ameti eesistuja suhtes kehtestada uude ametisse asumise ooteaeg.

(64) Ameti eesistuja peaks objektiivsete kriteeriumide alusel ametisse nimetama nõukogu pärast Euroopa Parlamendi heakskiitu. Nii Euroopa Parlamendil kui ka haldusnõukogul peaks olema võimalik korraldada ameti eesistuja ametikohale esitatud kandidaatide kuulamisi komisjoni koostatud kandidaatide nimekirja alusel. Et Euroopa Parlament ja nõukogu valiksid teadlikult parima kandidaadi ning et ametisse nimetamise protsess oleks läbipaistev, peaks haldusnõukogul olema võimalik avaldada oma kuulamiste tulemuste kohta avalik arvamus või edastada oma arvamus Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Eesistuja peaks esindama ametit ametiväliselt ja andma aru ameti ülesannete täitmise kohta.

(65) Ameti tegevdirektori peaks ametisse nimetama juhatus komisjoni koostatud kandidaatide nimekirja alusel. Optimaalse valiku võimaldamiseks peaks kandidaatide nimekirjas olema vähemalt kaks kandidaati, kelle komisjon valib välja saavutuste ja tõendatult tipptasemel haldus-, eelarve- ja juhtimisoskuste alusel, mida väljavalitud kandidaadid peavad avatud valikumenetluse käigus tõendama. Ameti tegevdirektor peaks olema ameti kõrgem isikkoosseisu kuuluv teenistuja, kes vastutab ameti igapäevase juhtimise ning eelarve haldamise, hangete, töölevõtmise ja personaliplaneerimise eest.

(66) Naiste ja meeste võrdõiguslikkus ning mitmekesisus on liidu põhiväärtused, mida liit edendab kõigi liidu meetmete puhul. Kuigi nendes valdkondades on aja jooksul tehtud edusamme, on vaja teha rohkem, et saavutada otsuste tegemisel tasakaalustatud esindatus nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil. Ameti peamine juhtorgan, juhatus, peaks olema kollegiaalne ning peaks koosnema ameti eesistujast ja viiest muust sõltumatust liikmest, samal ajal kui igapäevane juhtimine tuleks usaldada tegevdirektorile. Kõik need isikud tuleks valida avatud valikumenetluse alusel, mis juhindub peamiselt individuaalsetest tulemuspõhistest kriteeriumidest. Samal ajal on kavandatud nii, et ametisse nimetamiste tulemusel juhib ametit kollegiaalselt piisavalt mitmekülgsete eksperditeadmiste ja taustaga ning sooliselt tasakaalustatud esindatusega rühm. Kuna komisjoni ülesandeks on koostada ameti eesistuja, juhatuse liikmete ja tegevdirektori ametikohale esitatavad kandidaatide nimekirjad, peaks ta juhinduma ametisse nimetamiste kollektiivse lõpptulemuse kaalutlusest. Eelkõige peaksid nimekirja kantud kandidaadid võimaldama asjaomastel ametisse nimetavatel asutustel teha selliseid ametisse nimetamisi, mis lõppkokkuvõttes tagaksid tippjuhtkonna seas piisava mitmekesisuse ja soolise tasakaalu.

(67) Selleks et menetlusökonoomia huvides tulemuslikult kaitsta asjaomaste isikute õigusi ja vähendada Euroopa Liidu Kohtu koormust, peaks amet andma füüsilistele ja juriidilistele isikutele võimaluse taotleda nende otsuste läbivaatamist, mis on tehtud ametile käesoleva määrusega antud otsese järelevalvega seotud volituste alusel ja mis on neile suunatud või mis on nendega otseselt ja konkreetselt seotud. Vaidlustusnõukogu arvamuste sõltumatus ja objektiivsus tuleks muu hulgas tagada selle koosseisuga – vaidlustusnõukogu koosneb viiest sõltumatust sobiva kvalifikatsiooniga isikust.

(68) Ametile on vaja tagada vajalikud inimressursid ja rahalised vahendid, et ta saaks täita talle käesoleva määrusega pandud eesmärke, ülesandeid ja kohustusi. Ameti tõrgeteta toimimise tagamiseks peaks rahastamine sõltuvalt ülesannetest ja funktsioonidest toimuma teatavatelt kohustatud isikutelt võetavate tasude ja liidu eelarvest antava toetuse kaudu. Et amet saaks täita oma ülesandeid kohustatud isikute otsese või kaudse järelevalve tegijana, tuleks kehtestada asjakohane tasude kindlaksmääramise ja kogumise mehhanism. Valitud kohustatud isikutelt ja teatavatelt valimata jäetud kohustatud isikutelt võetavate tasude arvutamise metoodika ja tasude kogumise protsess tuleks välja töötada komisjoni delegeeritud õigusaktiga. Teatavatelt kohustatud isikutelt võetavad tasud tuleks arvutada proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ja võttes eelkõige arvesse seda, kas kohustatud isikud on kvalifitseerunud otsese järelevalve alla, nende riskiprofiili ja käivet. Metoodikat tuleks kalibreerida viisil, mis tagab, et väiksemat riski kajastav profiil toob kaasa väiksema tasuosa võrreldes ettevõtja suurusega. Liidu eelarvest antava toetuse üle otsustavad liidu eelarvepädevad institutsioonid eelarvemenetluse käigus. Selleks peaks amet esitama komisjonile eelarvestuse. Samuti peaks ta pärast komisjoniga konsulteerimist vastu võtma finantsreeglid.

(69) Ameti eelarve koostamise ja täitmise ning ameti raamatupidamise aastaaruande esitamise reeglid peaksid järgima Euroopa Prokuratuuriga tehtava koostöö ja OLAFi juurdluste tulemuslikkusega seotud küsimustes komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/715 ([12]) sätteid.

(70) Et ennetada ameti sisest kelmust, pettust, korruptsiooni või muud ebaseaduslikku tegevust ja sellega tulemuslikult võidelda, tuleks ameti suhtes kohaldada Euroopa Prokuratuuriga tehtava koostöö ja OLAFi juurdluste tulemuslikkusega seotud küsimustes määrust (EL, Euratom) nr 883/2013. Amet peaks ühinema Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahelise 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust ([13]), ning OLAF peaks olema võimeline tegema oma pädevusvaldkonnas kohapealseid kontrolle.

(71) Nagu on märgitud komisjoni 7. veebruari 2013. aasta teatises „Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia: avatud, ohutu ja turvaline küberruum“, on üha vaenulikuma ohukeskkonna tõttu oluline tagada küberkerksuse kõrge tase kõigis liidu institutsioonides, organites ja asutustes. Tegevdirektor peaks seega tagama asjakohase IT-riskide juhtimise, ametisisese tugeva IT-juhtimise ja piisava infoturbe rahastamise. Üldjuhul tuleks vähemalt 10 % ameti IT-kuludest eraldada otse ja läbipaistvalt infoturbe jaoks. Liidu institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisuse teenistusele (CERT-EU) antava toetuse võib arvestada kõnealuse minimaalselt nõutava kulu sisse. Amet peaks tegema tihedat koostööd CERT-EUga ning teavitama CERT-EUd ja komisjoni tõsistest intsidentidest 24 tunni jooksul.

(72) Amet peaks oma ülesannete täitmise ja käesoleva määruse rakendamise kohta aru andma nii Euroopa Parlamendile kui ka nõukogule. Amet peaks igal aastal esitama selle kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

(73) Ameti personal peaks koosnema ajutistest teenistujatest, lepingulistest töötajatest, riikide lähetatud ekspertidest, sealhulgas riiklikest delegaatidest, kelle on ameti käsutusse andnud rahapesu andmebürood, kuid kes jäävad need delegeerinud rahapesu andmebüroo alluvusse. Amet peaks komisjoni nõusolekul võtma vastu asjaomased rakendusmeetmed kookõlas määrusega (EMÜ, Euraton, ESTÜ) nr 259/68 ([14]) kehtestatud Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade(edaspidi „personalieeskirjad“) artiklis 110 sätestatud korraga.

(74) Konfidentsiaalse teabe nõuetekohase käitlemise tagamiseks peaksid kõik ameti juhtorganite liikmed, kogu ameti personal, sealhulgas lähetatud töötajad ja ameti käsutusse antud töötajad, samuti kõik isikud, kes täidavad ameti jaoks ülesandeid lepingulisel alusel, olema kohustatud hoidma ametisaladust, sealhulgas järgima kõiki konfidentsiaalsuspiirangud ja -kohustusi, mis tulenevad liidu õiguse asjaomastest sätetest ning on seotud ameti ülesannetega. Konfidentsiaalsus- ja ametisaladuse hoidmise kohustus ei tohiks siiski takistada ametit tegemast koostööd teiste asjaomaste liidu või liikmesriigi asutuste või organitega või nendega teavet vahetamast või neile seda avaldamast, kui see on vajalik nende asjaomaste ülesannete täitmiseks ning kui selline koostöö ja teabevahetuse kohustus on liidu õigusega ette nähtud.

(75) Ilma et see piiraks konfidentsiaalsuskohustusi, mida kohaldatakse ameti töötajate ja esindajate suhtes kooskõlas liidu õiguse asjakohaste sätetega, tuleks ameti suhtes kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1049/2001 ([15]). Kooskõlas konfidentsiaalsus- ja ametisaladuse piirangutega, mis on seotud ameti järelevalve- ning rahapesu andmebüroode toetus- ja koordineerimisülesannetega, ei tohiks kõnealuses määruses sätestatud üldsuse juurdepääsu Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele laiendada konfidentsiaalsele teabele, mida töötlevad ameti töötajad. Eelkõige tuleks konfidentsiaalsena käsitada ameti ja rahapesu andmebüroode operatiivandmeid või selliste operatiivandmetega seotud teavet, mida töötlevad ameti töötajad tulenevalt rahapesu andmebüroode toetamise ja koordineerimisega seotud ülesannete täitmisest ja tegevusest. Seoses järelevalveülesannetega tuleks juurdepääsu otsese järelevalvega seotud ülesannete ja toimingute täitmisel saadud ameti,

([12]) Komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 (ELT L 122, 10.5.2019, lk 1).

([13]) EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

([14]) EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1.

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

finantsjärelevalve tegijate või kohustatud isikute teabele või andmetele põhimõtteliselt samuti käsitada konfidentsiaalsena ja neid ei tohiks avaldada. Järelevalvemenetlusega seotud konfidentsiaalset teavet peaks siiski olema võimalik täielikult või osaliselt avaldada kohustatud isikutele, kes on asjaomase järelevalvemenetluse osalised, võttes arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

(76) Ilma et see piiraks konkreetset keeltekasutuse korda, mis võidakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis ja valitud kohustatud isikute suhtes vastu võtta, tuleks ameti suhtes kohaldada nõukogu määrust nr 1 ([16]) ning ameti toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid, välja arvatud suulist tõlget, peaks osutama Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

(77) Ilma et see piiraks liikmesriikide ja nende asutuste kohustusi, tuleks käesoleva määruse alusel toimuvat isikuandmete töötlemist rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil pidada vajalikuks avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või ameti avaliku võimu teostamiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 ([17]) artiklile 5 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 ([18]) artiklile 6. Määruse (EL) 2018/1725 kohaselt peab komisjon konsulteerima Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kui ta koostab delegeeritud õigusakte või rakendusakte, mis mõjutavad üksikisikute õiguste ja vabaduste kaitset seoses isikuandmete töötlemisega. Nii võib see olla ameti väljatöötatavate regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite puhul. Selleks et tagada kõnealuste õigusaktide sujuv ettevalmistamine ja vastuvõtmine, peaks amet juhul, kui ta leiab, et Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimine juba nende õigusaktide väljatöötamise etapis annab lisaväärtust, teavitama sellest komisjoni ja saama temalt konsulteerimiseks loa.

(78) Õigusnormide rikkumistest teatamine kohustatud isikute või kontsernide töötajate poolt võib anda ametile olulist teavet selle kohta, mil määral krediidiasutused ja finantseerimisasutused liidus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid järgivad. Samuti võivad järelevalveasutuste, järelevalveülesandeid täitvate iseregulatsiooni organite ja rahapesu andmebüroode töötajate teated aidata ametil tagada kvaliteetset järelevalvet ja tulemuslikku finantsandmete kogumist kogu siseturul. Neil töötajatel peab siiski olema piisav kindlus selle osas, et nende teateid käsitatakse kõrge konfidentsiaalsuse tasemega ja et nende isikuandmeid ei avaldata ühelgi juhul. Selleks peaks amet võtma kasutusele meetmed õigusnormide rikkumisi käsitlevate teadete konfidentsiaalsuse tagamiseks. Kehtestades sise-eeskirjad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise normide võimalikke rikkumisi puudutavate teadete käsitlemiseks, peaks amet tagama, et valitud kohustatud isikute töötajate teated prioriseeritakse, ning ta võib kehtestada korduvate teadete, teadete suurearvulise laekumise ja selliste olukordade käsitlemise korra, kui esitatakse teateid rikkumiste kohta, mis ei kuulu ameti pädevusse. Lisaks peaks isikutel, kes teatavad ametile rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud rikkumistest, olema õigus saada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1937 ([19]) kohast kaitset, kui nimetatud direktiivis sätestatud tingimused on täidetud.

(79) Amet peaks looma koostöösuhted asjaomaste liidu organite ja asutustega, sealhulgas Europoli, Eurojusti, Euroopa Prokuratuuri ja Euroopa järelevalveasutustega. Selleks et parandada sektoriülest järelevalvet ja edendada paremat koostööd usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijate vahel, peaks amet looma koostöösuhted ka finantssektori kohustatud isikute usaldatavusnõuete täitmise järelevalve pädevusega asutustega, sealhulgas Euroopa Keskpangaga küsimustes, mis on seotud talle nõukogu

([16]) Nõukogu määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385/58).

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

([18]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

([19]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta (ELT L 305, 26.11.2019, lk 17).

määrusega (EL) nr 1024/2013 ([20]) antud ülesannetega, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL ([21]) artiklis 3 määratletud kriisilahendusasutustega, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/49/EL ([22]) artikli 2 lõike 1 punktis 18 määratletud määratud asutustega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1114 ([23]) artikli 3 lõike 1 punktis 35 määratletud pädevate asutustega. Selleks peaks ametil olema võimalik sõlmida selliste organite või asutustega lepinguid või vastastikuse mõistmise memorandumeid, sealhulgas kogu teabevahetuse kohta, mis on vajalik ameti ja kõnealuste organite või asutuste vastavate ülesannete täitmiseks. Amet peaks tegema kõik endast oleneva, et jagada selliste organite või asutustega nende taotlusel teavet ulatuses, mida õiguslikud, sealhulgas andmekaitsealastest õigusaktidest tulenevad piirangud võimaldavad. Lisaks peaks amet võimaldama tulemuslikku teabevahetust kõigi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi kuuluvate finantsjärelevalve tegijate ja nimetatud asutuste vahel, kusjuures selline koostöö ja teabevahetus peaks toimuma struktureeritult ja tõhusalt.

(80) Mõnes liikmesriigis on teabevahetuspartnerlus on muutunud üha olulisemaks koostöö ja teabevahetuse foorumiks pädevate asutuste ja kohustatud üksuste vahel. Võttes arvesse ameti volitusi rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamisel ja avastamisel, peaks ametil olema võimalik selle eesmärgi saavutamiseks luua teabevahetuspartnerlus. Teabevahetuspartnerluse raames vahetatav teave peaks olema kooskõlas ameti volituste ulatusega. Kui amet tegutseb valitud kohustatud isikute otsese järelevalve tegijana või toetab rahapesu andmebüroosid, mis on osa teabevahetuspartnerlusest mis tahes liikmesriigis, võiks olla kasulik, kui amet osaleks samuti nimetatud partnerluses sellise teabevahetuspartnerluse loonud asjaomase riikliku asutuse või riiklike asutuste kindlaks määratud tingimustel ja nende sõnaselgel nõusolekul.

(81) Võttes arvesse, et järelevalve-, haldus- ja õiguskaitseasutuste koostöö on rahapesu ja terrorismi rahastamise edukal tõkestamisel ülioluline ning et teatavatel liidu asutustel ja organitel on selles valdkonnas eriülesanded või -volitused, peaks amet tagama, et ta saab teha koostööd selliste asutuste ja organitega, eelkõige OLAFi, Europoli, Eurojusti ja Euroopa Prokuratuuriga. Kui on vaja sõlmida konkreetsed koostöökokkulepped või vastastikuse mõistmise memorandumid ameti ning kõnealuste asutuste ja organite vahel, peaks ametil olema võimalik seda teha. Koostöökokkulepe peaks olema strateegilist ja tehnilist laadi, ei tohiks hõlmata ameti valduses oleva konfidentsiaalse või operatiivteabe jagamist ning selles tuleks arvesse võtta ülesandeid, mida teised liidu institutsioonid, organid ja asutused seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ja nende vastu võitlemisega juba täidavad.

(82) Kuna eelkuritegude ja rahapesu enda olemus on sageli üleilmne ning arvestades, et liidu kohustatud isikud tegutsevad ka koos kolmandate riikidega ja kolmandates riikides, on rahapesu andmebüroode järelevalve ja toimimise valdkonna tulemuslik koostöö kõigi asjaomaste kolmandate riikide asutustega ülioluline, et tugevdada liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikku. Võttes arvesse ameti otsese ja kaudse järelevalve ning rahapesu andmebüroode koostööga seotud ülesannete ja volituste ainulaadset kombinatsiooni, peaks tal olema võimalik sellistes välistes koostöökokkulepetes aktiivselt osaleda. Eelkõige peaks ametil olema õigus luua kontakte ja sõlmida halduskokkuleppeid kolmandate riikide asutustega, kellel on reguleerimis-, järelevalve- ja rahapesu andmebüroodega seotud pädevus. Ameti roll võib olla eriti kasulik juhtudel, kui mitme liidu avaliku sektori asutuse ja rahapesu andmebüroo koostöö kolmandate riikide asutustega on seotud küsimustega, mis kuuluvad ameti ülesannete hulka. Sellistel juhtudel peaks ametil olema juhtroll sellise suhtluse hõlbustamisel.

([20]) Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

([21]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

([22]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT L 173, 12.6.2014, lk 149).

([23]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1114, mis käsitleb krüptovaraturge ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 1095/2010 ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/1937 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 40).

(83) Arvestades ameti ülesandeid ja volitusi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas, on tal head võimalused toetada komisjoni tegevust rahvusvahelistel foorumitel, sealhulgas rahapesuvastases töökonnas, et edendada liidu huvide ühtset, ühist, järjepidevat ja tulemuslikku esindamist sellistel foorumitel. Seepärast peaks amet abistama komisjoni tema tegevuses rahapesuvastase töökonna liikmena ning aitama kaasa liidu esindamisele ja liidu huvide kaitsmisele rahvusvahelistel foorumitel. Pidades silmas rahapesuvastase töökonna ja Euroopa Nõukogu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmeid hindava eksperdikomitee MONEYVALi läbi viidud vastastikuste hindamiste tähtsust, ning kui need hindamised puudutavad liikmesriike, peaksid ameti töötajad olema kättesaadavad ja tegema vajaduse korral koostööd hindamiste läbiviimise eest vastutavate hindamisrühmadega.

(84) Kuna kavandatakse, et ametil on kõik volitused ja ülesanded, mis on seotud kõigi kohustatud isikute otsese ja kaudse järelevalve ning kontrolliga, on vaja, et need volitused jääksid ühe liidu organi piiresse ega tekitaks pädevusalaseid vastuolusid teiste liidu organitega. Sellest tulenevalt ei tohiks Euroopa Pangandusjärelevalve säilitada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud ülesandeid ja volitusi, kui käesolev määrus muutub täielikult kohaldatavaks, ning määruse (EL) nr 1093/2010 vastavad artiklid tuleks välja jätta. Euroopa Pangandusjärelevalvele kõnealuste ülesannete ja volituste täitmiseks eraldatud vahendid tuleks üle kanda ametile. Võttes arvesse, et kõik kolm Euroopa järelevalveasutust peaksid tegema ametiga koostööd ning neil peaks olema võimalik osaleda haldusnõukogu järelevalvekoosseisu koosolekutel vaatlejatena, tuleks anda ametile sama võimalus seoses Euroopa järelevalveasutuste järelevalvenõukogude koosolekutega. Juhul kui vastavad järelevalvenõukogud arutavad ameti ülesannete ja volituste täitmisega seotud küsimusi või teevad nende kohta otsuseid, peaks ametil olema võimalik osaleda nende koosolekutel vaatlejana. Seepärast tuleks vastavalt muuta määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artikleid järelevalvenõukogu koosseisude kohta.

(85) Käesoleva määruse mõjususe tagamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses menetlusnormidega rahaliste karistuste või sunniraha määramise volituse teostamiseks, üksikasjalike normidega karistuste määramise ja täitmisele pööramise aegumistähtaegade kohta, samuti iga valitud ja valimata jäetud kohustatud isikult, kelle suhtes tasusid kohaldatakse, nõutava tasu arvutamise metoodika kehtestamisega ning kõnealuste tasude sissenõudmise korraga. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([24]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(86) Amet peaks asuma enamikku oma käesoleva määruse kohastest ülesannetest ja volitustest täitma alates 1. juulist 2025. Valitud kohustatud isikute otsene järelevalve peaks algama 2028. aastal. See peaks andma ametile piisavalt aega oma peakontori sisseseadmiseks liikmesriigis, mis on kindlaks määratud käesoleva määrusega.

(87) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse või toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(88) Euroopa Keskpank esitas oma arvamuse 16. veebruaril 2022 ([25]).

(89) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 22. septembril 2021 ([26]),

([24]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.
([25]) ELT C 210, 25.5.2022, lk 5.
([26]) ELT C 524, 29.12.2021, lk 10.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ASUTAMINE, ÕIGUSLIK SEISUND JA MÕISTED

Artikkel 1

Asutamine ja tegevusvaldkond

1. Käesolevaga asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet (edaspidi „amet“).

2. Amet tegutseb talle käesoleva määrusega antud volituste, eelkõige artiklis 6 sätestatud volituste piires, ning järgmiste õigusaktide kohaldamisalas: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1113, direktiiv (EL) 2024/1640 ja määrus (EL) 2024/1624 ning kõik nimetatud õigusaktidel põhinevad direktiivid, määrused ja otsused, täiendavad õiguslikult siduvad liidu õigusaktid, millega antakse ametile ülesandeid, ning riigisisesed õigusaktid, millega võetakse üle direktiiv (EL) 2024/1640, või muud direktiivid, millega antakse järelevalveasutustele ülesandeid.

3. Ameti eesmärk on kaitsta avalikke huve, liidu finantssüsteemi stabiilsust ja usaldusväärsust ning siseturu tõrgeteta toimimist järgmiselt:

a) hoida ära liidu finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil;

b) aidata tuvastada ja hinnata rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ja ohte kogu siseturul ning väljastpoolt liitu tulenevaid riske ja ohte, mis mõjutavad või võivad mõjutada siseturgu;

c) tagada kogu siseturul kvaliteetne järelevalve rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas;

d) aidata kaasa järelevalvealasele ühtsusele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas kogu siseturul;

e) aidata ühtlustada rahapesu andmebüroode tavasid kahtlaste tehingute või tegevuse avastamisel;

f) toetada ja koordineerida rahapesu andmebüroode vahelist ning rahapesu andmebüroode ja muude pädevate asutuste vahelist teabevahetust.

Käesoleva määruse sätted ei piira komisjoni volitusi, eelkõige ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaseid volitusi seoses liidu õiguse järgimise tagamisega.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse lisaks määruse (EL) 2024/1624 artiklis 2 ja direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 2 sätestatud mõistetele järgmisi mõisteid:

1) „valitud kohustatud isik“ – krediidiasutus, finantseerimisasutus või krediidi- või finantseerimisasutuste kontsern, mis on kooskõlas kohaldatavate raamatupidamisstandarditega liidus kõrgeimal konsolideerimistasemel ja mis on ameti otsese järelevalve all vastavalt artiklile 13;

2) „valimata jäetud kohustatud isik“ – krediidiasutus, finantseerimisasutus või krediidi- või finantseerimisasutuste kontsern, mis on kooskõlas kohaldatavate raamatupidamisstandarditega liidus kõrgeimal konsolideerimistasemel ja mis ei ole valitud kohustatud isik;

3) „rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteem“ – ameti ja liikmesriikide järelevalveasutused;

4) „muu kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutus“ –

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ([27]) artikli 4 lõike 1 punktis 40 määratletud pädev asutus;

b) Euroopa Keskpank, kui ta täidab talle määrusega (EL) nr 1024/2013 antud ülesandeid;

c) kriisilahendusasutus, mis on määratud kindlaks kooskõlas direktiivi 2014/59/EL artikliga 3;

d) direktiivi 2014/49/EL artikli 2 lõike 1 punktis 18 määratletud määratud asutus;

e) määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punktis 35 määratletud pädev asutus.

Artikkel 3

Õiguslik seisund

1. Amet on liidu asutus, millel on juriidilise isiku staatus.

2. Ametil on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mis vastavalt riigisisesele õigusele juriidilistele isikutele antakse. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisasju ning olla kohtus menetlusosaline.

3. Ametit esindab eesistuja.

Artikkel 4

Asukoht

Ameti asukoht on Maini-äärne Frankfurt, Saksamaa.

II PEATÜKK

AMETI ÜLESANDED JA VOLITUSED

1. JAGU

Ülesanded ja volitused

Artikkel 5

Ülesanded

1. Amet täidab seoses siseturgu ohustavate rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega järgmisi ülesandeid:

a) jälgib muutusi kogu siseturul ning hindab rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud ohte, haavatavusi ja riske;

b) jälgib muutusi kolmandates riikides ning hindab nende rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemidega seoses siseturgu mõjutavaid või siseturgu mõjutada võivaid ohte, haavatavusi ja riske;

c) kogub ja analüüsib oma järelevalvetegevuse ning järelevalve tegijate ja järelevalveasutuste järelevalvetegevuse raames saadud teavet puuduste kohta, mis on tuvastatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õigusnormide kohaldamisel kohustatud isikute poolt, teavet kohustatud isikute riskile avatuse ning määratud karistuste ja võetud parandusmeetmete kohta;

([27]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediidiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

d) loob rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise keskandmebaasi, mis sisaldab järelevalveasutustelt kogutud või ameti tegevuse käigus saadud teavet, ning ajakohastab seda;

e) analüüsib keskandmebaasi kogutud teavet ja jagab neid analüüse järelevalve tegijate, järelevalveasutuste ning muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustega teadmisvajaduse põhimõttest lähtuvalt ja konfidentsiaalselt;

f) toetab rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide ning siseturgu mõjutavate sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riskide analüüsi, millele on osutatud direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 7;

g) toetab, hõlbustab ja tugevdab koostööd ja teabevahetust kohustatud isikute ja järelevalve tegijate, järelevalveasutuste ning muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutuste vahel, et kujundada ühine arusaam rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidest ja siseturgu ähvardavatest ohtudest, sealhulgas osaledes rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna teabevahetuspartnerlustes;

h) avaldab teabematerjale ja pakub koolitust ning muid vajaduspõhiseid teenuseid, et suurendada teadlikkust rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidest ning nendega tegeleda;

i) annab komisjonile aru juhtudest, kus amet oma ülesannete täitmisel avastab, et liikmesriik ei ole direktiivi (EL) 2024/1640 õigesti üle võtnud või on teinud seda puudulikult;

j) täidab muid käesolevas määruses ja muudes artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlikes aktides sätestatud ülesandeid.

2. Amet täidab seoses valitud kohustatud isikutega järgmisi ülesandeid:

a) tagab valitud kohustatud isikute vastavuse nõuetele, mida nende suhtes kohaldatakse vastavalt määrusele (EL) 2024/1624 ja määrusele (EL) 2023/1113, sealhulgas sihipäraste finantssanktsioonide rakendamisega seotud kohustused;

b) teeb järelevalvealaseid läbivaatamisi ja hindamisi konkreetsete ettevõtjate ja kontserni tasandil, et teha kindlaks, kas valitud kohustatud isikute ettevõttesisesed põhimõtted, protseduurid ja kontrollimeetmed on piisavad, et nad vastaksid nende suhtes kohaldatavatele nõuetele, ning kehtestab nimetatud järelevalvealaste läbivaatamiste ja hindamiste põhjal erinõuded ja võtab haldusmeetmeid ning määrab rahalisi karistusi ja sunniraha vastavalt artiklitele 21, 22 ja 23;

c) osaleb kontserniüleses järelevalves, eelkõige rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumides, sealhulgas juhul, kui valitud kohustatud isik kuulub kontserni, mille peakontor, tütarettevõtjad või filiaalid asuvad väljaspool liitu;

d) töötab välja ja ajakohastab valitud kohustatud isikute riskide ja haavatavuse hindamise süsteemi, et saada teavet ameti ja järelevalveasutuste järelevalvetegevuse tarbeks, sealhulgas kõnealustelt kohustatud isikutelt andmete kogumise kaudu, kasutades selleks struktureeritud küsimustikke ning muid veebipõhiseid või veebiväliseid vahendeid.

3. Amet täidab seoses finantsjärelevalve tegijatega järgmisi ülesandeid:

a) peab ajakohastatud loetelu finantsjärelevalve tegijate kohta liidus;

b) teeb korrapäraseid hindamisi tagamaks, et kõikidel finantsjärelevalve tegijatel oleksid oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna ülesannete täitmiseks piisavad vahendid, volitused ja strateegiad, ning teeb selliste hindamiste tulemused kättesaadavaks;

c) võtab vastusena finantsjärelevalve tegijate poolt ametile esitatud otsese järelevalve taotlusele või omal algatusel asjakohaseid meetmeid erandjuhtudel, mis nõuavad ameti sekkumist ning on seotud valimata jäetud kohustatud isikute nõuete täitmise või nende avatusega riskile;

d) hõlbustab finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide toimimist;

e) aitab koostöös finantsjärelevalve tegijatega ühtlustada järelevalvetavasid ja edendada rangeid järelevalvestandardeid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas, sealhulgas seoses sihipäraste finantssanktsioonidega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete täitmise kontrollimisega;

f) koordineerib rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas töötajaid ja teabevahetust finantsjärelevalve tegijate vahel liidus;

g) osutab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas abi finantsjärelevalve tegijatele vastavalt nende taotlustele, sealhulgas taotlustele olla finantsjärelevalve tegijate vahel vahendajaks;

h) lahendab punktis g osutatud taotluse korral siduvalt finantsjärelevalve tegijate vahelisi erimeelsusi seoses meetmetega, mida tuleb võtta kohustatud isiku suhtes, sealhulgas seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve kolleegiumidega.

4. Amet täidab seoses finantssektorivälise järelevalve tegijatega järgmisi ülesandeid:

a) peab ajakohastatud loetelu finantssektorivälise järelevalve tegijate kohta liidus;

b) koordineerib järelevalvestandardite ja -tavade vastastikuseid hindamisi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas;

c) uurib rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas liidu õiguse võimalikke rikkumisi või kohaldamata jätmist finantssektorivälise järelevalve tegijate ja iseregulatsiooni organite üle järelevalvet tegevate avaliku sektori asutuste poolt, annab soovitusi tuvastatud rikkumiste kõrvaldamiseks ning juhul, kui järelevalve tegijad või avaliku sektori asutused ei järgi soovitusi, teeb hoiatusi, milles määratakse kindlaks rikkumise mõju leevendamiseks rakendatavad meetmed;

d) teeb korrapäraseid läbivaatamisi tagamaks, et kõigil finantssektorivälise järelevalve tegijatel oleksid oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna ülesannete täitmiseks piisavad vahendid ja vajalikud volitused;

e) aitab kaasa järelevalvetavade ühtlustamisele ja rangete järelevalvestandardite edendamisele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas;

f) hõlbustab finantssektoriväliste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide toimimist;

g) osutab abi finantssektorivälise järelevalve tegijatele vastavalt nende taotlustele, näiteks taotlustele olla finantssektorivälise järelevalve tegijate vahel vahendajaks, kui tekivad erimeelsused meetmete puhul, mida tuleb kohustatud isiku suhtes võtta, sealhulgas seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumidega.

Kui teatud sektorite järelevalve on riiklikul tasandil delegeeritud iseregulatsiooni organitele, täidab amet esimeses lõigus sätestatud ülesandeid seoses järelevalveasutustega, kes teevad järelevalvet iseregulatsiooni organite tegevuse üle.

5. Amet täidab seoses rahapesu andmebüroode ja nende tegevusega liikmesriikides järgmisi ülesandeid:

a) peab ajakohastatud loetelu rahapesu andmebüroode kohta liidus;

b) jälgib muutusi rahapesu andmebüroode õigusraamistikus ja nende töökorralduses, keskendudes nende ülesannete täitmiseks vajalikele ressurssidele;

c) toetab rahapesu andmebüroode tööd ning aitab kaasa rahapesu andmebüroode vahelise koostöö ja koordineerimise parandamisele;

d) aitab kaasa rahapesu andmebüroode ühisanalüüside tegemiseks asjakohaste juhtumite tuvastamisele ja väljavalimisele;

e) töötab välja rahapesu andmebüroode piiriüleseid juhtumeid käsitlevate ühisanalüüside tegemiseks asjakohased meetodid ja menetlused;

f) kavandab, koordineerib, korraldab ja hõlbustab rahapesu andmebüroode ühisanalüüside tegemist;

g) osutab abi rahapesu andmebüroodele vastavalt nende taotlustele, näiteks taotlustele vahendada erimeelsuste korral rahapesu andmebüroode vahel;

h) teeb rahapesu andmebüroode tegevuse vastastikuseid hindamisi, et parandada nende järjepidevust ja tulemuslikkust ning teha kindlaks parimad tavad;

i) töötab välja ja teeb rahapesu andmebüroodele kättesaadavaks vahendid ja teenused nende analüüsisuutlikkuse suurendamiseks, samuti IT- ja tehisintellektiteenused ja -vahendid turvaliseks teabevahetuseks, sealhulgas FIU-net-i majutuse kaudu;

j) arendab, jagab ja edendab eksperditeadmisi kahtlaste tehingute avastamise, analüüsimise ja levitamise meetodite kohta;

k) pakub rahapesu andmebüroode taotlusel neile erikoolitust ja abi, sealhulgas rahalise toetuse kaudu, ameti eesmärkide raames ja vastavalt tema käsutuses olevatele inim- ja eelarveressurssidele;

l) toetab rahapesu andmebüroode taotlusel nende suhtlemist kohustatud isikutega, pakkudes kohustatud isikutele eksperditeadmisi, sealhulgas parandades nende teadlikkust ja menetlusi kahtlase tegevuse ja tehingute avastamiseks ning nende poolt rahapesu andmebüroodele esitatavat aruandlust;

m) koostab ja koordineerib rahapesu andmebüroode tuvastatud rahapesu ja terrorismi rahastamise ohtude, riskide ja meetodite hindamisi ja strateegilisi analüüse.

6. Amet kohaldab talle käesoleva määrusega antud ülesannete täitmisel kogu asjakohast liidu õigust, ja kui selliseks liidu õiguseks on direktiivid, kõnealuseid direktiive riigisisesesse õigusesse ülevõtvaid õigusakte. Kui kohaldatav õigus hõlmab määruseid ja kui kõnealused kehtivad määrused tagavad liikmesriikidele sõnaselgelt valikuvõimalused, kohaldab amet ka riigisiseseid õigusakte, milles selliseid võimalusi kasutatakse.

Artikkel 6

Ameti volitused

1. Ametil on seoses valitud kohustatud isikutega artiklites 17–21 sätestatud järelevalve- ja uurimisvolitused ning volitus määrata rahalisi karistusi ja sunniraha, nagu on sätestatud artiklites 22 ja 23.

Samuti on ametil volitused ja kohustused, mis on finantsjärelevalve tegijatel kohaldatava liidu õiguse alusel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

Ametile käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses võib ta juhiseid andes nõuda, et finantsjärelevalve tegijad kasutaksid oma volitusi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas riigisiseses õiguses sätestatud tingimustel ja nendega kooskõlas, kui käesolev määrus ei anna ametile selliseid volitusi.

Esimeses ja teises lõigus osutatud volituste teostamiseks võib amet teha siduvaid otsuseid, mis on adresseeritud konkreetsetele valitud kohustatud isikutele. Ametil on kooskõlas artikliga 22 õigus võtta haldusmeetmeid ja määrata rahalisi karistusi artiklis 21 sätestatud volituste kasutamisel vastu võetud otsuste järgimata jätmise eest.

2. Ametil on seoses järelevalve tegijate ja järelevalveasutustega järgmised volitused:

a) nõuda oma ülesannete täitmiseks vajaliku teabe või dokumentide, sealhulgas kirjalike või suuliste selgituste esitamist, muu hulgas statistilist teavet ja teavet riiklike järelevalve tegijate või järelevalveasutuste siseprotsesside või -korra kohta, ning pääseda sellele teabele ligi ja hankida seda teavet ühistest struktureeritud küsimustikest ning muudest ameti välja töötatud veebipõhistest ja veebivälistest vahenditest;

b) anda suuniseid ja soovitusi;

c) esitada taotlusi meetmete võtmiseks ja juhiseid meetmete kohta, mida tuleb võtta valimata jäetud kohustatud isikute suhtes vastavalt II peatüki 4. jaole;

d) vahendada finantsjärelevalve tegija või finantssektorivälise järelevalve tegija taotlusel;

e) lahendada finantsjärelevalve tegijate taotluse korral siduvalt finantsjärelevalve tegijate erimeelsusi, sealhulgas seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumidega.

3. Ametil on seoses liikmesriikide rahapesu andmebüroodega järgmised volitused:

a) nõuda rahapesu andmebüroodelt mitteoperatiivseid andmeid ja analüüse, kui need on vajalikud rahapesu ja terrorismi rahastamisega seoses siseturgu ähvardavate ohtude, haavatavuste ja riskide hindamiseks;

b) koguda teavet ja statistikat rahapesu andmebüroode ülesannete ja tegevuse kohta;

c) saada ja töödelda teavet ja andmeid, mis on vajalikud ühisanalüüside algatamiseks, tegemiseks ja koordineerimiseks, nagu on sätestatud artiklis 40;

d) anda suuniseid ja soovitusi.

4. Artikli 5 lõikes 1 sätestatud ülesannete täitmiseks on ametil järgmised volitused:

a) töötada kooskõlas artikliga 49 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu;

b) töötada kooskõlas artikliga 53 välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu;

c) anda artikli 54 kohaseid suuniseid ja soovitusi;

d) esitada arvamusi Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile vastavalt artiklile 55.

2. JAGU

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteem

Artikkel 7

Koostöö rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis

1. Amet vastutab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi tulemusliku ja ühtse toimimise eest.

2. Ametil ja järelevalveasutustel on kohustus teha heas usus koostööd ja vahetada teavet rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil kooskõlas käesoleva määrusega, määrusega (EL) 2023/1113, määrusega (EL) 2024/1624 ja direktiiviga (EL) 2024/1640.

3. Ameti taotlusel esitavad järelevalveasutused talle kogu teabe kohustatud isikute kohta, kes jäävad riigi tasandil otsese järelevalve alla, mis on vajalik ameti ülesannete täitmiseks vastavalt artikli 5 lõigetele 1, 3 ja 4, kui järelevalveasutustel on sellisele teabele seaduslik juurdepääs.

4. Järelevalveasutused aitavad ametil kindlaks teha ja arvesse võtta asjaomaste riigisiseste õigusraamistike eripära, eelkõige juhul, kui amet kohaldab liidu õigust ülevõtvaid riigisiseseid õigusakte, nagu on osutatud artikli 1 lõikes 2.

Artikkel 8

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve metoodika

1. Amet töötab koostöös järelevalveasutustega välja ajakohastatud ja ühtlustatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve metoodika, milles kirjeldatakse üksikasjalikult riskipõhist lähenemisviisi kohustatud isikute järelevalvele liidus, ning haldab seda. Järelevalvemetoodika hõlmab suuniseid, soovitusi, arvamusi ning asjakohasel juhul muid meetmeid ja õigusakte, sealhulgas eelkõige regulatiivseid ja rakenduslikke tehnilisi standardeid, lähtuvalt artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktides sätestatud volitustest.

2. Järelevalvemetoodika väljatöötamisel eristab amet kohustatud isikuid muu hulgas vastavalt sellele, milline on nende tegevus ning millist liiki ja laadi rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidele nad on avatud. Järelevalvemetoodika on riskipõhine ja sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

a) võrdlusalused ja metoodika kohustatud isikute liigitamiseks riskikategooriatesse nende jääkriskiprofiili alusel, eraldi iga kohustatud isikute kategooria kohta;

b) lähenemisviisid kohustatud isikute rahapesu ja terrorismi rahastamise riski enesehindamise järelevalvealasele läbivaatamisele;

c) lähenemisviisid kohustatud isikute ettevõttesiseste põhimõtete ja protseduuride, sealhulgas kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete ja protseduuride järelevalvealasele läbivaatamisele kooskõlas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise riskipõhise lähenemisviisiga;

d) lähenemisviisid kohustatud isikute klientide, ärisuhete, tehingute ja edastamiskanalite olemuslike või nendega seotud riskitegurite, samuti geograafiliste riskitegurite järelevalvealasele hindamisele.

3. Amet töötab välja struktureeritud küsimustikud ja muud veebipõhised või veebivälised vahendid, mida amet ja järelevalve tegijad kasutavad kohustatud isikutelt andmete ja teabe taotlemiseks, kogumiseks, koostamiseks ja analüüsimiseks, sealhulgas andmed, millele tuleb tugineda lõikes 2 loetletud järelevalvemetoodika elementide kohaldamisel.

Ameti väljatöötatud vahendid tagavad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud objektiivsete ja võrreldavate andmete ja teabe kogumise kohustatud isikutelt ning võimaldavad tõhusat ja kiiret teabevahetust järelevalve tegijate ja ameti vahel.

Amet püüab need vahendid välja töötada niipea, kui järelevalvemetoodika on kohaldatav kogu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis.

4. Järelevalvemetoodika kajastab rangeid järelevalvestandardeid liidu tasandil ning tugineb asjakohastele rahvusvahelistele standarditele ja suunistele. Amet vaatab oma järelevalvemetoodika korrapäraselt läbi ja ajakohastab seda, võttes arvesse muudatusi siseturgu mõjutavates riskides, sealhulgas liimesriigi õiguskaitseasutuste ja rahapesu andmebüroode kindlaks tehtud riskid ja ohud. Järelevalvemetoodikas võetakse võimalikult suures ulatuses arvesse parimaid tavasid ja rahvusvaheliste standardite kehtestajate välja töötatud suuniseid.

Artikkel 9

Temaatilised läbivaatamised

1. Järelevalveasutused esitavad hiljemalt iga aasta 1. detsembriks ametile teabe järelevalvealaste läbivaatamiste kohta, mida nad kavatsevad temaatiliselt teha järgmise aasta või järelevalveajavahemiku jooksul ning mille eesmärk on hinnata rahapesu ja terrorismi rahastamise riske või selliste riskide teatud aspekti, millele on samal ajal avatud mitu kohustatud isikut. Esitada tuleb järgmine teave:

a) iga kavandatud temaatilise läbivaatamise ulatus, arvestades hõlmatud kohustatud isikute kategooriat ja arvu ning läbivaatamise teemat;

b) iga kavandatud temaatilise läbivaatamise ajakava;

c) iga temaatilise läbivaatamisega seotud järelevalvetegevuse kavandatud liik, laad ja sagedus, sealhulgas kohapealsed kontrollid või muud liiki vahetu suhtlus kohustatud isikutega, kui see on kohaldatav.

2. Ameti eesistuja esitab iga aasta lõpuks artikli 57 lõikes 2 osutatud haldusnõukogu järelevalvekoosseisule konsolideeritud kava temaatiliste läbivaatamiste kohta, mida järelevalveasutused kavatsevad järgmisel aastal teha.

3. Kui temaatiliste läbivaatamiste ulatus ja üleliiduline tähtsus õigustab koordineerimist liidu tasandil, teevad asjaomased järelevalveasutused neid ühiselt ning neid koordineerib amet. Juhatus võib teha ühiste temaatiliste läbivaatamiste ettepanekuid, mis põhinevad kättesaadavatel siseturgu ähvardavate ohtude, haavatavuste ja riskide analüüsidel. Haldusnõukogu järelevalvekoosseis koostab ühiste temaatiliste läbivaatamiste loetelu. Haldusnõukogu järelevalvekoosseis koostab iga ühise temaatilise läbivaatamise tegemise, teema ja tulemuste kohta aruande. Amet avaldab nimetatud aruande oma veebisaidil.

4. Amet koordineerib järelevalveasutuste tegevust ning hõlbustab lõikes 3 osutatud ühiste temaatiliste läbivaatamiste kavandamist ja ellu viimist. Vahetu suhtlus kohustatud isikutega, kes ei ole valitud kohustatud isikud, temaatilise läbivaatamise raames on kõnealuste kohustatud isikute järelevalve eest vastutava järelevalveasutuse ainuvastutada ning seda ei käsitata kõnealuste kohustatud isikutega seotud ülesannete ja volituste üleandmisena rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis.

5. Kui riigi tasandil kavandatud temaatiliste läbivaatamiste suhtes ei kohaldata liidu tasandil koordineeritud lähenemisviisi, uurib amet koos järelevalveasutustega vajadust ja võimalust kooskõlastada või sünkroonida nende temaatiliste läbivaatamiste ajakava ning hõlbustab teabevahetust ja vastastikust abi kõnealuseid temaatilisi läbivaatamisi tegevate järelevalveasutuste vahel. Amet hõlbustab ka teisi tegevusi, mida asjaomased järelevalveasutused võivad soovida teha oma temaatiliste läbivaatamiste raames ühiselt või sarnaselt.

6. Amet tagab, et mitme järelevalveasutuse poolt riigi tasandil tehtud temaatiliste läbivaatamiste tulemusi ja järeldusi, välja arvatud konkreetsete kohustatud isikutega seotud konfidentsiaalset teavet, jagatakse kõigi järelevalveasutustega. Teabe jagamine hõlmab ühiseid järeldusi, mis tulenevad mitme järelevalveasutuse vahelisest teabevahetusest või nende ühisest või koordineeritud tegevusest.

Artikkel 10

Vastastikune abi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis

1. Amet võib asjakohasel juhul töötada välja:

a) uusi praktilisi meetmeid ja ühtsustamisvahendeid, et edendada ühiseid järelevalvealaseid käsitusviise ja parimaid tavasid;

b) praktilisi vahendeid ja meetodeid vastastikuse abi osutamiseks järgmistel juhtudel:

i) järelevalveasutustelt saadud taotluse korral;

ii) järelevalveasutuste vaheliste erimeelsuste lahendamiseks meetmete puhul, mida mitu järelevalveasutust peavad seoses kohustatud isikuga ühiselt võtma.

2. Amet hõlbustab ja toetab vähemalt järgmist:

a) valdkondlikke ja valdkondadevahelisi koolitusprogramme, mis hõlmavad muu hulgas tehnoloogilisi uuendusi;

b) töötajate vahetusi ning lähetuskavade, mestimise ja lühiajaliste külastuste kasutamist;

c) järelevalveasutuste vahelist parimate järelevalvetavade vahetamist, kui üks järelevalveasutus on omandanud eksperditeadmised teatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvetavade valdkonnas.

3. Iga järelevalveasutus võib esitada ametile oma järelevalveülesannetega seotud vastastikuse abi taotluse, milles täpsustatakse, millist liiki abi ta soovib saada ameti töötajatelt ja/või ühe või mitme järelevalveasutuse töötajatelt. Kui taotlus on seotud konkreetsete kohustatud isikute järelevalvega, edastab taotluse esitanud järelevalveasutus ametile abi osutamiseks vajaliku teabe ja vajalikud andmed. Amet säilitab ja ajakohastab korrapäraselt teavet eksperditeadmiste erivaldkondade ning järelevalveasutuste järelevalve ülesannetega seotud vastastikuse abi andmise suutlikkuse kohta.

4. Kui ametilt taotletakse abi teatud järelevalveülesannete täitmiseks riigi tasandil seoses kohustatud isikuga, kes ei ole valitud kohustatud isik, täpsustab taotluse esitanud järelevalveasutus oma taotluses ülesanded, mille jaoks abi taotletakse. Abi ei käsitata järelevalveülesannete, -volituste või sellise kohustatud isiku üle, kes ei ole valitud kohustatud isik, tehtava järelevalvega seotud vastutuse üleandmisena taotluse esitanud järelevalveasutuselt ametile.

5. Kui amet on arvamusel, et taotlus on asjakohane ja selle täitmine on võimalik, teeb ta kõik endast oleneva, et anda taotletud abi, sealhulgas võttes selleks kasutusele oma inimressursse ja tagades vabatahtlikkuse alusel vahendite kasutuselevõtmise järelevalveasutustes.

6. Ameti eesistuja teavitab iga aasta lõpuks haldusnõukogu järelevalvekoosseisu inimressurssidest, mida amet eraldab järgneval aastal käesoleva artikli lõike 3 kohaselt abi osutamiseks. Kui artikli 5 lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud ülesannete täitmise tõttu toimub inimressursi kättesaadavuses muutusi, annab ameti eesistuja sellest haldusnõukogu järelevalvekoosseisule teada.

7. Ameti töötajate ja kohustatud isiku vaheline suhtlus on sellise järelevalveasutuse ainuvastutada, kes vastutab kõnealuse kohustatud isiku järelevalve eest. Sellist suhtlust ei käsitata konkreetsete kohustatud isikutega seotud ülesannete või volituste üleandmisena rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis.

Artikkel 11

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise keskandmebaas

1. Amet loob käesoleva artikli kohast teavet sisaldava keskandmebaasi ja ajakohastab seda.

Amet teeb teabe kättesaadavaks järelevalveasutustele, muudele kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustele, muudele riiklikele asutustele ja organitele, kelle pädevuses on tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/48/EÜ ([28]), Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ ([29]), Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ ([30]), Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/17/EL ([31]), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 ([32]), Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/56/EL ([33]), Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL ([34]) või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2366 ([35]) nõuete täitmine, ning Euroopa

([28]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66).

([29]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).

([30]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

([31]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34).

([32]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 537/2014, mis käsitleb avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi erinõudeid ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2005/909/EÜ (ELT L 158, 27.5.2014, lk 77).

([33]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/56/EL, millega muudetakse direktiivi 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannete kohustuslikku auditit (ELT L 158, 27.5.2014, lk 196).

([34]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

([35]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

järelevalveasutustele, nimelt Euroopa Pangandusjärelevalvele, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvele (edaspidi koos „Euroopa järelevalveasutused“) teadmisvajaduse põhimõttest lähtuvalt ja konfidentsiaalselt, kui see on vajalik nende ülesannete täitmiseks.

Amet analüüsib ka kogutud teavet ja võib jagada oma analüüsi tulemusi omal algatusel järelevalveasutustega, kui see hõlbustaks nende järelevalvetegevust, ja asjakohasel juhul kohustatud isikutega.

2. Järelevalveasutused edastavad ametile vähemalt järgmise teabe, sealhulgas andmed konkreetsete kohustatud isikute kohta, et amet sisestaks kõnealuse teabe keskandmebaasi:

a) loetelu kõigist järelevalveasutustest ja nende liikmesriigi iseregulatsiooni organitest, kellele on usaldatud kohustatud isikute järelevalve, sealhulgas teave nende mandaadi, ülesannete ja volituste kohta ning kohaldataval juhul teave juhtiva järelevalve tegija või koordineerimismehhanismi kohta;

b) statistiline teave nende liikmesriigis järelevalve alla kuuluvate kohustatud isikute kategooriate kohta ning nende arvu kohta kategooriate kaupa ning põhiteave kõnealuste kohustatud isikute riskiprofiili kohta;

c) rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete rikkumise korral konkreetsete kohustatud isikute järelevalve käigus võetud haldusmeetmed ja määratud rahalised karistused, millele lisatakse:

   i) haldusmeetme võtmise või rahalise karistuse määramise alus, näiteks rikkumise laad;

   ii) seotud teave järelevalvetegevuse ja -tulemuste kohta, mis viisid haldusmeetme võtmise või rahalise karistuse määramiseni;

d) nõuanded või rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega seotud arvamus, mida antakse teistele asutustele seoses tegevusloa andmise menetluste, tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetluste ning konkreetsete kohustatud isikute aktsionäride või osanike või juhtorgani liikmete sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisega;

e) kõigi artikli 12 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele vastavate krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste olemusliku ja jääkriski profiili hindamise tulemused;

f) suure riskiga valdkondade või tegevustega seotud temaatiliste läbivaatamiste ja muude horisontaalsete järelevalvemeetmete tulemused ja aruanded;

g) direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 40 lõike 5 kohaselt kogutud teave viimase kalendriaasta jooksul tehtud järelevalvetegevuse kohta;

h) statistiline teave järelevalve tegijate ja järelevalveasutuste personaliplaneerimise ja muude ressursside kohta.

Esimese lõigu kohaselt esitatud teave ei sisalda andmeid konkreetsete kahtluste kohta, millest on teatatud vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artiklile 69.

Amet sisestab keskandmebaasi ka teabe, mille ta saab oma tegevuse käigus otsese järelevalve valdkonnas, mis vastab esimeses lõigus loetletud teabekategooriatele, ning artikli 12 kohaselt ameti läbi viidud riskihindamismenetluse tulemused.

3. Amet võib nõuda, et järelevalveasutused esitaksid lisaks lõikes 2 osutatud teabele ka muud teavet. Järelevalveasutused ajakohastavad esitatud teavet vastavalt vajadusele või ameti taotluse alusel.

4. Amet sisestab keskandmebaasi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvetegevuse seisukohast asjakohased andmed või asjakohase teabe, mille on esitanud muud kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutused, muud riiklikud asutused ja organid, kelle pädevuses on tagada direktiivi 2008/48/EÜ, direktiivi 2009/110/EÜ, direktiivi 2009/138/EÜ, direktiivi 2014/17/EL, määruse (EL) nr 537/2014, direktiivi 2014/56/EL, direktiivi 2014/65/EL või direktiivi (EL) 2015/2366 nõuete täitmine, või Euroopa järelevalveasutused.

Esimeses lõigus osutatud teave hõlmab juhtumeid, kus nimetatud lõigus osutatud asutustel ja organitel on põhjendatud alus kahtlustada, et kohustatud isikuga seoses leiab aset rahapesu või terrorismi rahastamise katse, see on toime pandud või selleks on suurenenud risk, ning kui selline põhjendatud alus ilmnes seoses kõnealuste asutuste ja organite ülesannete

täitmisega. Keskandmebaas sisaldab ka asjakohast teavet, mida asutused või organid, kes teevad kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/36/EL ([36]) järelevalvet krediidiasutuste üle, sealhulgas Euroopa Keskpank juhul, kui ta tegutseb kooskõlas määrusega (EL) nr 1024/2013, on saanud käimasoleva järelevalve käigus, sealhulgas teave ärimudelite hindamise, juhtimiskorra hindamise, tegevusloa andmise menetluste, olulise osaluse omandamise hindamise, sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise ning tegevuslubade kehtetuks tunnistamise menetluste kohta.

5. Lõike 1 teises lõigus osutatud asutused või organid võivad esitada ametile põhjendatud taotluse käesoleva artikli kohaselt kogutud teabe saamiseks, kui see teave on vajalik nende järelevalvetegevuse jaoks. Amet hindab neid taotlusi ja annab nõutud teabe õigeaegselt teadmisvajaduse põhimõttest lähtuvalt ja konfidentsiaalselt. Amet teatab taotletud teabe algselt esitanud asutusele või organile taotluse esitanud asutuse või organi ja asjaomase kohustatud isiku andmed, teabe taotlemise põhjused ning kas teave on taotluse esitanud asutusele või organile esitatud. Kui amet otsustab taotletud teabe esitamata jätta, esitab ta selle otsuse kohta põhjendatud selgituse.

6. Amet töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks:

a) lõigete 2 ja 3 kohase teabe edastamise kord, vormingud ja tähtajad;

b) edastatava teabe ulatus ja üksikasjalikkus, võttes arvesse kohustatud isikute asjakohaseid erinevusi, näiteks nende riskiprofiili;

c) finantssektoriväliste kohustatud isikutega seoses edastatava teabe ulatus ja üksikasjalikkus;

d) teabe liik, mille amet avaldab põhjendatud taotluse alusel või omal algatusel ning mille puhul on vaja teabe algselt edastanud järelevalveasutuse eelnevat nõusolekut;

e) kui raske peab rikkumine olema, et järelevalveasutus oleks kohustatud edastama rikkumise kohta teavet vastavalt lõike 2 punktile c;

f) tingimused, mille kohaselt võib amet nõuda vastavalt lõikele 3 lisateavet;

g) lõike 3 kohaselt ametile edastatava lisateabe liigid.

Amet esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 27. detsembriks 2025.

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas käesoleva määruse artikliga 49.

7. Kooskõlas käesoleva artikliga kogutud isikuandmeid võib säilitada tuvastataval kujul kuni 10 aastat alatest kuupäevast, mil amet andmed kogus, ning seejärel tuleb isikuandmed kustutada. Igal üksikjuhul eraldi võib isikuandmete vajalikkuse korrapärase hindamise alusel isikuandmed kustutada enne nimetatud tähtaja möödumist.

([36]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

3. JAGU

Otsene järelevalve valitud kohustatud isikute üle

Artikkel 12

Krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste hindamine otsese järelevalve alla valimise eesmärgil

1. Artikli 5 lõikes 2 loetletud ülesannete täitmiseks hindab amet koostöös finantsjärelevalve tegijatega korrapäraselt krediidiasutusi ja finantseerimisasutusi ning krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste kontserne, kui nad tegutsevad majandusüksuste kaudu või teenuste osutamise vabaduse alusel vähemalt kuues liikmesriigis, sealhulgas päritoluliikmesriigis, olenemata sellest, kas tegevus toimub asjaomasel territooriumil oleva taristu kaudu või distantsilt.

2. Järelevalveasutused ja kohustatud isikud, keda korrapäraselt hinnatakse, esitavad ametile kogu teabe, mis on vajalik lõikes 1 osutatud korrapäraseks hindamiseks.

3. Lõike 1 kohaste hinnatavate kohustatud isikute olemusliku ja jääkriski profiili kohased riskid liigitab amet väikeseks, keskmiseks, märkimisväärseks või suureks, tuginedes võrdlusalustele ja järgides lõikes 7 osutatud regulatiivses tehnilises standardis sätestatud metoodikat. Kui hinnatav kohustatud isik kuulub krediidiasutuste või finantseerimisasutuste kontserni, tuleb riskiprofiil liigitada kontserniüleselt.

4. Olemusliku ja jääkriski profiili liigitamise metoodika kehtestatakse eraldi vähemalt järgmiste kohustatud isikute kategooriate jaoks:

a) krediidiasutused;

b) valuutavahetusasutused;

c) investeerimisfondid;

d) muud krediidiandjad kui krediidiasutused;

e) e-raha asutused;

f) investeerimisühingud;

g) makseasutused;

h) elukindlustusandjad;

i) elukindlustusvahendajad;

j) krüptovarateenuse osutajad;

k) muud finantseerimisasutused.

5. Iga lõikes 4 osutatud kohustatud isikute kategooria puhul põhinevad hindamismetoodikas olemusliku riski hindamise võrdlusalused kliendi, toodete, teenuste, tehingute, edastamiskanalite ja geograafiliste piirkondadega seotud riskitegurite kategooriatel. Võrdlusalused kehtestatakse vähemalt järgmiste olemusliku riski näitajate jaoks liikmesriigis, kus kohustatud isikud tegutsevad:

a) kliendiga seotud riski puhul: selliste mitteresidentidest klientide osakaal, kes on pärit kolmandast riigist, mis on kindlaks määratud määruse (EL) 2024/1624 III peatüki 2. jao kohaselt, ning riikliku taustaga isikutena määratletud klientide olemasolu ja osakaal;

b) pakutavate toodete ja teenuste puhul:

   i) selliste toodete ja teenuste olulisus ja kauplemismaht, mille puhul on kas siseturu tasandil liidu tasandi riskihindamise käigus või riigi tasandil riikliku riskihindamise käigus tehtud kindlaks, et need on rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide suhtes kõige haavatavamad;

ii) rahasiirdeteenuse osutajate puhul iga rahaülekandeteenuse osutaja aastase väljastamise ja vastuvõtmise koondtegevuse olulisus riikides, mis on kindlaks määratud määruse (EL) 2024/1624 III peatüki 2. jao kohaselt;

iii) selliste toodete, teenuste ja tehingute suhteline maht, millega kaitstakse märkimisväärselt klientide privaatsust ja identiteeti või muus vormis anonüümsust;

c) geograafiliste piirkondade puhul:

i) selliste korrespondentpangandusteenuste või korrespondent-krüptovarateenuste maht aastas, mida osutavad liidu finantssektori ettevõtjad kolmandates riikides, mis on kindlaks määratud määruse (EL) 2024/1624 III peatüki 2. jao kohaselt;

ii) selliste korrespondentpangandusklientide ja krüptovaraklientide arv ja osakaal, kes on pärit kolmandatest riikidest, mis on kindlaks määratud määruse (EL) 2024/1624 III peatüki 2. jao kohaselt.

6. Iga lõikes 4 osutatud kohustatud isiku kategooria puhul hõlmab jääkriski hindamine hindamismetoodikas võrdlusaluseid selliste ettevõttesiseste põhimõtete, kontrollimeetmete ja protseduuride kvaliteedi hindamiseks, mille kohustatud isikud on kehtestanud oma olemusliku riski maandamiseks.

7. Amet töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks:

a) minimaalne tegevus, millega krediidiasutus või finantseerimisasutus peab teenuste osutamise vabaduse alusel kas taristu kaudu või distantsilt tegelema, et seda saaks käsitada tegevusena muus liikmesriigis kui see, kus ta on asutatud;

b) lõigetes 5 ja 6 osutatud võrdlusalustel põhinev metoodika krediidiasutuste või finantseerimisasutuste või krediidiasutuste või finantseerimisasutuste kontsernide olemusliku ja jääkriski profiili kohaste riskide liigitamiseks väikeseks, keskmiseks, märkimisväärseks või suureks.

Amet esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile 1. jaanuariks 2026.

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas käesoleva määruse artikliga 49.

8. Amet vaatab võrdlusalused ja metoodika läbi vähemalt iga kolme aasta järel. Kui on vaja teha muudatusi, esitab amet muudetud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile.

Artikkel 13

Valitud kohustatud isikute loetellu kandmine

1. Krediidiasutused, finantseerimisasutused ning krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste kontsernid, kelle jääkriski riskiprofiili kohased riskid on artikli 12 kohaselt liigitatud suureks, kvalifitseeruvad valitud kohustatud isikuks.

2. Kui aga lõike 1 kohaselt tehakse kindlaks rohkem kui 40 isikut, võib amet järelevalveasutustega konsulteerides kokku leppida, et ettevõtjate või kontsernide puhul piiratakse valikut muu kindla arvuga, mis on suurem kui 40.

Kui otsustatakse esimeses lõigus osutatud valitud kohustatud isikute muu kindla arvu üle, võtab amet arvesse omavahendeid seoses suutlikkusega eraldada või täiendavalt tööle võtta nõutavat arvu järelevalve- ja tugitöötajaid ning tagab, et rahaliste ja inimressursside vajalik suurendamine on teostatav.

Maksimaalse arvu kohta tehtud otsuse kohaselt on valitud kohustatud isikud need lõike 1 kohaselt kvalifitseeruvad kohustatud isikud, kellel on suurimas arvus liikmesriikides kas tegevuskoht või kes tegutsevad neis teenuste osutamise vabaduse alusel.

Kui kolmandas lõigus osutatud kriteeriumile vastab rohkem kui kindlaksmääratud maksimaalne arv valitud kohustatud isikuid, valib amet nimetatud lõigu kohaselt valitavate kohustatud isikute hulgast, kes tegutsevad kõige väiksemas arvus liikmesriikides, need isikud, kelle kolmandate riikidega tehtud tehingute maht on võrreldes viimase majandusaasta tehingute kogumahuga suurim.

3. Kui liikmesriigis ei kvalifitseeru käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaselt valitud kohustatud isikuks ükski krediidiasutus, finantseerimisasutus või krediidiasutuste või finantseerimisasutuste kontsern, mis asub, on tegevusloa saanud või on registreeritud kõnealuses liikmesriigis või millel on seal tütarettevõtja ja mille riskiprofiil kajastab suureks liigitatud riske, viib amet kõnealuses liikmesriigis läbi täiendava valikumenetluse artikli 12 lõike 7 punktis b osutatud metoodika alusel.

Pärast täiendavat valikumenetlust kvalifitseerub valitud kohustatud isikuks asjaomases liikmesriigis asuv või registreeritud krediidiasutus või finantseerimisasutus või krediidiasutuste või finantseerimisasutuste kontsern, kelle riskiprofiil kajastab suureks liigitatud riske.

Kui kõnealuses liikmesriigis on mitmel krediidiasutusel või finantseerimisasutusel või krediidiasutuste või finantseerimisasutuste kontsernil riskiprofiil, mis kajastab suureks liigitatud riske, kvalifitseerub valitud kohustatud isikuks ettevõtja, kellel on suurimas arvus liikmesriikides tegevuskoht või kes tegutseb neis teenuste osutamise vabaduse alusel. Kui mitu krediidiasutust või finantseerimisasutust või krediidiasutuste või finantseerimisasutuste kontserni tegutsevad samas arvus liikmesriikides, kvalifitseerub valitud kohustatud isikuks ettevõtja, kelle puhul on kolmandate riikidega tehtud tehingute mahu ja viimase majandusaasta jooksul mõõdetud tehingute kogumahu suhe kõige suurem.

4. Amet peab olema alustanud esimest valikumenetlust hiljemalt 1. juulil 2027 ja valik tuleb teha kuue kuu jooksul alates menetluse alguskuupäevast. Seejärel korraldatakse valikumenetlus iga kolme aasta järel pärast esimese valikumenetluse alguskuupäeva ja iga valikumenetlus tuleb lõpule viia kuue kuu jooksul. Amet avaldab valitud kohustatud isikute loetelu põhjendamatu viivituseta pärast valikumenetluse lõppu. Amet alustab valitud kohustatud isikute üle otsest järelevalvet kuus kuud pärast loetelu avaldamist.

5. Enne valitud kohustatud isikute loetelu avaldamist teavitab amet asjaomaseid muu kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutusi hindamismenetluse tulemustest ning hinnatavate kohustatud isikute olemusliku ja jääkriski liigitamise tulemustest.

6. Amet jätkab valitud kohustatud isiku üle otsese järelevalve tegemist seni, kuni ta alustab otsest järelevalvet valitud kohustatud isikute üle järgnevaks valikuperioodiks koostatud loetelu alusel, mis ei hõlma asjaomast kohustatud isikut.

Artikkel 14

Otsese järelevalve ülesannete ja volituste täiendav üleandmine erandjuhtudel järelevalve tegija taotlusel

1. Finantsjärelevalve tegija võib esitada ametile põhjendatud taotluse, et amet võtaks üle otsese järelevalve ja täidaks artikli 5 lõikes 2 loetletud ülesandeid seoses konkreetse valimata jäetud kohustatud isikuga.

Esimeses lõigus osutatud taotlus esitatakse üksnes erandjuhtudel, et tegeleda liidu tasandil suurenenud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga või nõuete täitmata jätmisega valimata jäetud kohustatud isiku puhul ning tagada rangete järelevalvestandardite ühtne kohaldamine.

2. Lõikes 1 osutatud taotluses:

a) täpsustatakse valimata jäetud kohustatud isik, kelle puhul peab finantsjärelevalve tegija vajalikuks, et amet peaks hakkama tegema otsest järelevalvet;

b) esitatakse põhjused, miks on vaja teha valimata jäetud kohustatud isiku üle rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise alast otsest järelevalvet;

c) määratakse kindlaks kavandatava üleandmise kuupäev ja ajavahemik, milleks ülesannete ja volituste üleandmist taotletakse, ning põhjendatakse neid; ning

d) esitatakse kogu vajalik täiendav teave, andmed ja tõendid, mis võivad olla taotluse hindamisel kasulikud.

3. Finantsjärelevalve tegija taotlusele lisatakse aruanne, milles on esitatud asjaomase valimata jäetud kohustatud isiku varasema järelevalve tulemused ja riskiprofiil. Valimata jäetud kohustatud isikut teavitatakse taotlusest ja selles esitatud ajakavast.

4. Amet hindab lõikes 1 osutatud taotlust kahe kuu jooksul või ajavahemiku jooksul, mis võimaldab ülesannete ja volituste üleandmist taotluses esitatud kuupäevaks, olenevalt sellest, kumb on pikem. Amet nõustub taotletud otsese järelevalve üleandmisega, kui täidetud on vähemalt üks järgmistest tingimustest:

a) taotluse esitanud järelevalve tegija suudab tõendada, et järelevalvemeetmed, mis on seoses kohaldatavate nõuete raske, korduva või süstemaatilise rikkumisega valimata jäetud kohustatud isiku suhtes kehtestatud, pole tulemuslikud;

b) esineb suurenenud rahapesu ja terrorismi rahastamise risk või kohaldatavate nõuete raske, korduv või süstemaatiline rikkumine mõjutab mitut valimata jäetud kohustatud isiku kontserni kuuluvat ettevõtjat ning asjaomased finantsjärelevalve tegijad nõustuvad, et liidu tasandil koordineeritud järelevalvetegevus oleks nende käsitlemiseks tulemuslikum;

c) taotlus on seotud sellega, et finantsjärelevalve tegija tasandil puudub ajutiselt, objektiivselt ning tõendatavalt suutlikkus tegeleda asjakohaselt ja aegsasti valimata jäetud kohustatud isiku rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga.

5. Kui ameti juhatus leiab, et lõigetes 1, 2 ja 4 sätestatud tingimused on täidetud, võtab ta vastu otsuse, mis on adresseeritud taotluse esitanud finantsjärelevalve tegijale ja asjaomasele valimata jäetud kohustatud isikule, teavitades neid taotluse heakskiitmisest. Otsuses määratakse kindlaks kuupäev, millal amet võtab üle otsese järelevalve, ja sellise järelevalve kestus. Alates kuupäevast, millal amet võtab üle otsese järelevalve, käsitatakse asjaomast valimata jäetud kohustatud isikut käesoleva määruse kohaldamisel valitud kohustatud isikuna.

Ameti otsese järelevalve lõppemise ajahetkel, mis on sätestatud esimeses lõigus osutatud otsuses, lähevad asjaomase kohustatud isiku otsese järelevalvega seotud ülesanded ja volitused automaatselt tagasi finantsjärelevalve tegijale, välja arvatud juhul, kui amet pikendab kõnealuse otsuse kohaldamise kestust kooskõlas lõigetega 1–4 finantsjärelevalve tegija esitatud taotluse alusel.

6. Kui ameti juhatus lükkab finantsjärelevalve tegija taotluse tagasi, põhjendab ta seda kirjalikult, märkides selgelt, millised lõigetes 1, 2 ja 4 sätestatud tingimused ei ole täidetud. Amet konsulteerib enne otsuse tegemist finantsjärelevalve tegijaga ja tagab, et valimata jäetud kohustatud isikut teavitatakse menetluse tulemusest.

Artikkel 15

Koostöö rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis otsese järelevalve eesmärgil

1. Ilma et see piiraks artikli 21 lõike 3 punkti a kohast ameti õigust saada valitud kohustatud isikute jooksvalt esitatud teavet otse või saada sellega vahetult tutvuda, esitavad finantsjärelevalve tegijad ametile kogu teabe, mis on vajalik kooskõlas käesoleva määruse ja muu kohaldatava liidu õigusega ametile antud ülesannete täitmiseks.

2. Asjakohasel juhul aitavad finantsjärelevalve tegijad seoses kõigi valitud kohustatud isikutega ametit artikli 5 lõike 2 punktis b osutatud ülesannetega seotud tegevuste ettevalmistamisel ja elluviimisel, sealhulgas aitavad teha kontrolle. Nad järgivad nende ülesannete täitmisel ameti antud juhiseid.

3. Amet töötab välja rakenduslikud tehnilised standardid, et määrata kindlaks:

a) tingimused, mille alusel peavad finantsjärelevalve tegijad ametit lõike 2 kohaselt aitama;

b) artikli 12 lõikes 1 osutatud korrapärase hindamise menetlus, sealhulgas järelevalveasutuste ja ameti ülesanded kõnealuses lõikes osutatud krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste riskiprofiili hindamisel;

c) koostöökokkulepe järelevalveülesannete ja -volituste üleandmiseks ametile või ametilt riigi tasandile pärast valikumenetlust, sealhulgas käimasolevate järelevalvemenetluste või uurimiste järjepidevuse tagamise kord;

d) kohustatud isikute valikut käsitlevate otsuste ettevalmistamise ja vastuvõtmise kord;

e) artikli 16 lõigetes 1 ja 2 osutatud ühiste järelevalverühmade koosseisu ja toimimise üksikasjalikud reeglid ja kord.

Amet esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile 1. jaanuariks 2026.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas artikliga 53.

Artikkel 16

Ühised järelevalverühmad

1. Iga valitud kohustatud isiku järelevalveks moodustatakse ühine järelevalverühm. Iga ühine järelevalverühm koosneb ameti töötajatest ja finantsjärelevalve tegijate töötajatest, kes vastutavad valitud kohustatud isiku järelevalve eest riigi tasandil. Ühise järelevalverühma liikmed nimetatakse ametisse kooskõlas lõikega 4 ja nad töötavad ameti määratud töötaja (edaspidi „ühise järelevalverühma koordinaator“) koordineerimisel.

2. Ühise järelevalverühma koordinaator tagab ühise järelevalverühma töö koordineerimise. Ühise järelevalverühma liikmed järgivad ühise järelevalverühma koordinaatori juhiseid seoses oma ülesannetega ühises järelevalverühmas. See ei piira nende ülesandeid ja kohustusi asjaomastes finantsjärelevalve tegijates.

Iga finantsjärelevalve tegija, kes määrab lõike 4 kohaselt ühisesse järelevalverühma rohkem kui ühe töötaja, võib määrata ühe neist allkoordinaatoriks (edaspidi „riiklik allkoordinaator“). Riiklik allkoordinaator aitab ühise järelevalverühma koordinaatorit seoses ülesannete korraldamise ja koordineerimisega ühises järelevalverühmas, eelkõige seoses töötajatega, kelle sama finantsjärelevalve tegija määras asjaomaseks riiklikuks allkoordinaatoriks. Riiklik allkoordinaator võib anda juhiseid sama finantsjärelevalve tegija määratud ühise järelevalverühma liikmetele, tingimusel et need ei ole vastuolus ühise järelevalverühma koordinaatori antud juhistega.

3. Ühise järelevalverühma ülesanded on järgmised:

a) valitud kohustatud isikute järelevalvealased läbivaatamised ja nende hindamine;

b) valitud kohustatud isikute kohapealsete kontrollide koordineerimine ja vajaduse korral järelevalvemeetmete ettevalmistamine;

c) osalemine selliste asjaomase valitud kohustatud isiku suhtes kohaldatavate otsuste eelnõude ettevalmistamises, mis esitatakse haldusnõukogule ja juhatusele, võttes arvesse punktides a ja b osutatud läbivaatamisi, hindamisi ja kohapealseid kontrolle;

d) koostöö tegemine finantsjärelevalve tegijatega, kui see on vajalik järelevalveülesannete täitmiseks liikmesriigis, kus asub valitud kohustatud isik.

4. Amet vastutab ühiste järelevalverühmade moodustamise ja koosseisu eest. Amet ja asjaomased finantsjärelevalve tegijad määravad oma töötajate hulgast ühe või mitu isikut ühise järelevalverühma liikmeks või liikmeteks. Ühe liikme võib määrata rohkem kui ühe ühise järelevalverühma liikmeks.

5. Amet ja finantsjärelevalve tegijad konsulteerivad üksteisega ja lepivad kokku, kuidas rakendatakse töötajaid ühistes järelevalverühmades.

6. Amet töötab seoses ühiste järelevalverühmade koosseisuga välja sellised töökorralduse sisereeglid ja -korra, eelkõige seoses iga finantsjärelevalve tegija töötajatega, finantsjärelevalve tegijate töötajate staatusega ja ameti poolt ühistele järelevalverühmadele inimressursside eraldamisega, millega tagatakse, et need rühmad moodustatakse töötajatest, kellel on piisavad teadmised, asjatundlikkus ja kogemus ning kellel on piisavalt mitmekesised teadmised, taust, asjatundlikkus ja kogemus.

Artikkel 17

Teabenõuded

1. Amet võib nõuda, et valitud kohustatud isikud ja füüsilised isikud, kes töötavad nende heaks, või juriidilised isikud, kes kuuluvad neile, ning kolmandad isikud, kellele valitud kohustatud isikud on edasi andnud oma tööülesanded või tegevuse, ja nendega seotud füüsilised või juriidilised isikud esitaksid kogu teabe, mis on vajalik ametile käesoleva määruse ja muu kohaldatava liidu õigusega antud ülesannete täitmiseks.

2. Lõikes 1 osutatud isikud või nende esindajad ning juriidiliste isikute või juriidilise isiku staatuseta ühenduste puhul isikud, kellel on seaduse või põhikirja kohaselt õigus neid esindada, esitavad nõutud teabe viivitamata ja tagavad, et see oleks selge, täpne ja täielik. Nõuetekohaselt volitatud advokaadid võivad esitada teavet oma klientide nimel. Kliendid jäävad täielikult vastutavaks, kui esitatud teave on puudulik, ebaõige või eksitav.

3. Kui amet saab lõike 1 kohaselt nõutud teabe, teeb ta selle teabe asjaomasele finantsjärelevalve tegijale kättesaadavaks.

Artikkel 18

Üldised uurimised

1. Amet võib talle käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks teha kõik vajalikud uurimised mis tahes valitud kohustatud isiku suhtes või füüsilise isiku suhtes, kes töötab valitud kohustatud isiku heaks, või juriidilise isiku suhtes, kes kuulub talle, on asutatud või asub mõnes liikmesriigis.

Selleks võib amet:

a) nõuda dokumentide esitamist;

b) uurida asjaomaste isikute raamatupidamisarvestust ja -dokumente ning teha neist koopiaid ja väljavõtteid;

c) saada juurdepääsu siseauditi aruannetele, raamatupidamisarvestuse sertifitseerimisele, tarkvarale, andmebaasidele, IT-vahenditele ja muudele teabe talletamise elektroonilistele vahenditele;

d) saada juurdepääsu dokumentidele ja teabele, mis on seotud otsustusprotsessidega, sealhulgas nendele, mis on välja töötatud algoritmide või muude digiprotsessidega;

e) saada artiklis 17 osutatud isikutelt, nende esindajatelt või töötajatelt kirjalikke või suulisi selgitusi;

f) küsitleda uurimise esemega seotud teabe saamiseks kõiki muid isikuid, kes annavad selleks nõusoleku.

2. Artiklis 17 osutatud isikud on ameti otsuse alusel algatatud uurimistes uurimisalused isikud. Kui isik takistab uurimist, osutab selle liikmesriigi finantsjärelevalve tegija, kus asjaomased ruumid asuvad, kooskõlas riigisisese õigusega vajalikku abi, sealhulgas hõlbustab amet pääsu artiklis 17 osutatud füüsiliste ja juriidiliste isikute äriruumidesse, et võimaldada käesoleva artikli lõikes 1 loetletud volituste teostamist.

Artikkel 19

Kohapealsed kontrollid

1. Käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmiseks võib amet teha artiklis 17 osutatud füüsiliste ja juriidiliste isikute äriruumides kõiki vajalikke kohapealseid kontrolle, teatades sellest eelnevalt asjaomasele finantsjärelevalve tegijale. Füüsiliste isikute puhul, kelle äriruumid on ühtlasi ka nende isiklik elukoht, taotleb ja peab saama amet õigusasutuse loa kohapealseks kontrolliks. Kui see on tingitud kontrollide nõuetekohase läbiviimise ja tõhususe vajadusest, võib amet kohapealse kontrolli teha kõnealuseid füüsilisi ja juriidilisi isikuid eelnevalt teavitamata.

2. Amet võib otsustada usaldada kohapealsete kontrollide tegemise ühisele järelevalverühmale kooskõlas artikliga 16 või spetsiaalsele töörühmale, kuhu võivad kuuluda ühise järelevalverühma liikmed, kui see on kohaldatav. Amet vastutab kohapealse kontrolli rühmade moodustamise ja koosseisu eest ning ta moodustab need koostöös finantsjärelevalve tegijatega.

3. Ameti töötajad ja muud isikud, keda amet on volitanud kohapealseid kontrolle tegema, võivad siseneda äriruumidesse ja kinnistutele, mis kuuluvad füüsilistele või juriidilistele isikutele, kelle suhtes kohaldatakse ameti vastu võetud uurimisotsust, ning kui füüsilise isiku äriruumid on ühtlasi ka tema elukoht, võivad nad neisse siseneda, kui kohapealseks kontrolliks saadakse käesoleva artikli lõike 1 kohaselt õigusasutuse luba. Ameti töötajatel ja muudel ameti volitatud isikutel on artiklis 21 sätestatud volitused.

4. Artiklis 17 osutatud füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes kohaldatakse kohapealseid kontrolle ameti otsuse alusel.

5. Selle liikmesriigi finantsjärelevalve tegija töötajad ning teised finantsjärelevalve tegija volitatud või määratud kaasasolevad isikud, kus kontroll toimub, abistavad ameti järelevalve all ja koordineerimisel aktiivselt ameti töötajaid ja teisi ameti volitatud isikuid. Selleks võivad nad kasutada lõikes 3 sätestatud volitusi. Asjaomase liikmesriigi finantsjärelevalve tegijate töötajatel on samuti õigus osaleda kohapealsetes kontrollides.

6. Kui isik on käesoleva artikli kohaselt korraldatava kohapealse kontrolli vastu, osutab asjaomase liikmesriigi finantsjärelevalve tegija vajalikku abi kooskõlas riigisisese õigusega. Selline abi hõlmab äriruumide ning raamatupidamisarvestuse ja -dokumentide pitseerimist kontrolli tegemiseks vajalikus ulatuses. Kui asjaomasel finantsjärelevalve tegijal ei ole seda volitust, kasutab ta oma volitusi, et taotleda vajalikku abi teistelt riiklikelt asutustelt.

Artikkel 20

Õigusasutuse luba

1. Kui artiklis 19 sätestatud kohapealseks kontrolliks on kooskõlas riigisisese õigusega vaja õigusasutuse luba, taotleb amet sellist luba.

2. Lõikes 1 osutatud loa taotlemisel kontrollib liikmesriigi õigusasutus ameti otsuse autentsust ning seda, et kavandatavad sunnimeetmed ei oleks kontrolli eseme seisukohast meelevaldsed ega ebaproportsionaalsed. Kontrollides sunnimeetmete proportsionaalsust, võib liikmesriigi õigusasutus küsida ametilt üksikasjalikke selgitusi, eelkõige põhjuste kohta, miks amet kahtlustab artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktide rikkumist, kahtlustatava rikkumise raskuse kohta ja selle kohta, mil viisil on asjaga seotud isik, kelle suhtes sunnimeetmeid kohaldatakse. Liikmesriigi õigusasutus ei kontrolli siiski uurimise vajalikkust ega nõua, et talle esitataks ameti toimikus sisalduv teave. Ameti otsuse seaduslikkust kontrollib üksnes Euroopa Liidu Kohus.

Artikkel 21

Haldusmeetmed

1. Artikli 5 lõikes 2 osutatud ülesannete täitmiseks on ametil käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud volitus võtta haldusmeetmeid, et nõuda valitud kohustatud isikult vajalike meetmete võtmist, kui:

a) leitakse, et valitud kohustatud isik rikub artikli 1 lõikes 2 osutatud liidu õigusakte ja riigisiseseid õigusakte;

b) ametil on piisavalt ja tõendatavaid märke selle kohta, et valitud kohustatud isik rikub tõenäoliselt artikli 1 lõikes 2 osutatud liidu õigusakte ja riigisiseseid õigusakte ning haldusmeetme võtmine võib rikkumise ära hoida või selle riski vähendada;

c) vastavalt ameti põhjendatud otsusele ei ole valitud kohustatud isiku ettevõttesisesed põhimõtted, protseduurid ja kontrollimeetmed vastavuses rahapesu, selle eelkuriteo või terrorismi rahastamise riskidega, millele valitud kohustatud isik on avatud.

2. Artikli 6 lõike 1 kohaldamisel on ametil eelkõige volitused võtta järgmisi haldusmeetmeid:

a) anda soovitusi;

b) nõuda kohustatud isikutelt nõuete täitmist, sealhulgas konkreetsete parandusmeetmete rakendamist;

c) avaldada avalik teadaanne, milles on märgitud füüsilise või juriidilise isiku andmed ja rikkumise laad;

d) teha ettekirjutus, millega nõutakse, et füüsiline või juriidiline isik lõpetaks asjaomase tegevuse ja hoiduks selle kordamisest;

e) piirata valitud kohustatud isiku moodustavate asutuste äritegevust, tehinguid või võrgustikku või nõuda sellise tegevuse lõpetamist;

f) nõuda juhtimisstruktuuri muutmist;

g) kui valitud kohustatud isikult nõutakse tegevusluba, teha tegevusloa andnud asutusele ettepanek see kehtetuks tunnistada või peatada; kui tegevusloa andnud asutus ei järgi ameti ettepanekut tegevusluba peatada või see kehtetuks tunnistada, palub amet tal seda kirjalikult põhjendada.

3. Lõikes 2 osutatud haldusmeetmetega võib amet eelkõige:

a) nõuda artikli 5 lõikes 2 loetletud ülesannete täitmiseks vajalike andmete või teabe põhjendamatu viivituseta esitamist, nõuda dokumentide esitamist või kehtestada täiendava või sagedasema aruandluse nõudeid;

b) nõuda ettevõttesiseste põhimõtete, protseduuride ja kontrollimeetmete tugevdamist;

c) nõuda erimeetmete või nõuete kohaldamist konkreetsete suure rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga klientide, tehingute, tegevuste või edastamiskanalite või nende kategooriate suhtes;

d) nõuda valitud kohustatud isikute tegevuse ja toodetega seonduvaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske vähendavate meetmete rakendamist;

e) keelata ajutiselt valitud kohustatud isikus juhtimiskohustusi täitval isikul või muul füüsilisel isikul, keda peetakse rikkumise eest vastutavaks, täita kohustatud isikutes juhtimisülesandeid.

4. Lõikes 2 osutatud haldusmeetmete puhul tuleb asjakohasel juhul kehtestada siduv rakendamise tähtaeg. Amet kontrollib ja hindab, kas valitud kohustatud isik rakendab nõutud meetmeid.

5. Finantsjärelevalve tegijad teavitavad ametit põhjendamatu viivituseta, kui nad saavad teada ühest või mitmest märgist, et valitud kohustatud isik on rikkunud määrust (EL) 2023/1113 või määrust (EL) 2024/1624.

6. Võetavad haldusmeetmed peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 22

Rahalised karistused

1. Kui valitud kohustatud isik rikub tahtlikult või hooletuse tõttu määruse (EL) 2023/1113 või määruse (EL) 2024/1624 nõuet või ei täida artikli 6 lõikes 1 osutatud siduvat otsust, võib amet käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmiseks määrata talle rahalise karistuse.

2. Kui ameti juhatus leiab, et valitud kohustatud isik on tahtlikult või hooletuse tõttu raskelt, korduvalt või süstemaatiliselt rikkunud vahetult kohaldatavaid nõudeid, mis on sätestatud määruses (EL) 2023/1113 või määruses (EL) 2024/1624, võtab ta kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 vastu otsuse rahalise karistuse määramise kohta. Rahalisi karistusi selliste rikkumiste eest määratakse üksikjuhtumi asjaoludest sõltuvalt kas lisaks artikli 21 lõikes 2 osutatud haldusmeetmetele või nende asemel.

3. Lõikes 1 osutatud rahaliste karistuste põhisummadel on järgmised piirmäärad:

a) kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete, kontserniüleste põhimõtete, protseduuride ja kontrollimeetmete või aruandluskohustustega seotud ühe või mitme nõude raske, korduva või süstemaatilise rikkumise korral, mis on tuvastatud kahes või enamas liikmesriigis, kus valitud kohustatud isik tegutseb, peab summa olema vähemalt 500 000 eurot ning maksimaalselt 2 000 000 eurot või 1 % aastakäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem;

b) kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete, ettevõttesiseste põhimõtete, protseduuride ja kontrollimeetmete või aruandluskohustustega seotud ühe või mitme nõude raske, korduva või süstemaatilise rikkumise korral, mis on tuvastatud ühes liikmesriigis, kus valitud kohustatud isik tegutseb, peab summa olema vähemalt 100 000 eurot ning maksimaalselt 1 000 000 eurot või 0,5 % aastakäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem;

c) kõigi muude nõuete raske, korduva või süstemaatilise rikkumise korral, mis on tuvastatud kahes või enamas liikmesriigis, kus valitud kohustatud isik tegutseb, peab summa olema vähemalt 100 000 eurot ja maksimaalselt 2 000 000 eurot;

d) kõigi muude nõuete raske, korduva või süstemaatilise rikkumise korral, mis on tuvastatud ühes liikmesriigis, kus valitud kohustatud isik tegutseb, peab summa olema vähemalt 100 000 eurot ja maksimaalselt 1 000 000 eurot;

e) artikli 6 lõikes 1 osutatud ameti otsuste raske, korduva või süstemaatilise rikkumise korral peab summa olema vähemalt 100 000 eurot ja maksimaalselt 1 000 000 eurot.

4. Lõikes 3 sätestatud piirides kindlaks määratud karistuste põhisummasid kohandatakse vajaduse korral, võttes arvesse raskendavaid või kergendavaid asjaolusid kooskõlas I lisas sätestatud asjaomaste koefitsientidega. Asjaomaseid raskendava asjaolu koefitsiente kohaldatakse põhisumma suhtes ükshaaval. Kui korraga kohaldatakse mitut raskendava asjaolu koefitsienti, liidetakse põhisummale põhisumma ja selle summa vahe, mis saadakse iga konkreetse raskendava asjaolu koefitsiendi kohaldamise tulemusel. Kui rikkumisest saadavat kasu või rikkumisega kolmandatele isikutele tekitatud kahju on võimalik kindlaks määrata, liidetakse need pärast koefitsientide kohaldamist karistuse kogusummale.

5. Asjaomaseid kergendavate asjaolude koefitsiente kohaldatakse põhisumma suhtes ükshaaval. Kui korraga kohaldatakse mitut kergendava asjaolu koefitsienti, lahutatakse põhisummast põhisumma ja selle summa vahe, mis saadakse iga konkreetse kergendava asjaolu koefitsiendi kohaldamise tulemusel.

6. Lõike 3 punktides a ja b osutatud raske, korduva või süstemaatilise rikkumise eest määratava karistuse maksimumsumma ei tohi pärast lõigetes 4 ja 5 osutatud koefitsientide kohaldamist ületada 10 % kohustatud isiku eelmise majandusaasta kogukäibest.

7. Lõike 3 punktides c ja d osutatud raske, korduva või süstemaatilise rikkumise eest määratava karistuse maksimumsumma ei tohi pärast lõigetes 4 ja 5 osutatud koefitsientide kohaldamist ületada 10 000 000 eurot.

8. Juhul kui valitud kohustatud isik on emaettevõtja või emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL ([37]) artikliga 22 esitama konsolideeritud finantsaruande, on asjaomane aastane kogukäive kooskõlas kohaldatavate raamatupidamisstandarditega aastane kogukäive või sellele vastava tululiigi kogukäive viimase kättesaadava konsolideeritud aastaaruande kohaselt, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtorgan.

9. Käesoleva artikli lõikega 1 hõlmamata juhtudel võib amet, kui see on vajalik talle käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks, nõuda finantsjärelevalve tegijatelt menetluse algatamist meetmete võtmiseks, et tagada asjakohaste

([37]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

rahaliste karistuste määramine kooskõlas direktiivi (EL) 2024/1640 ülevõtva riigisisese õigusega ning asjaomaste riigisiseste õigusaktidega, millega neile antakse konkreetsed volitused, mida praegu liidu õigusaktidega ei nõuta. Määratud rahalised karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Esimest lõiku kohaldatakse rahaliste karistuste suhtes, mis määratakse valitud kohustatud isikutele direktiivi (EL) 2024/1640 riigisisesesse õigusesse ülevõtvate õigusaktide rikkumise eest, ning rahaliste karistuste suhtes, mis määratakse valitud kohustatud isikute juhtorgani liikmetele, kes riigisisese õiguse kohaselt vastutavad valitud kohustatud isiku poolse rikkumise eest.

10. Ameti määratud rahalised karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Rahalise karistuse suuruse kindlaksmääramisel võtab amet igakülgselt arvesse valitud kohustatud isiku suutlikkust rahalist karistust tasuda ning kui rahaline karistus võib mõjutada usaldatavusnõuete järgimist, konsulteerib amet asutustega, kes on pädevad tegema järelevalvet selle üle, kas valitud kohustatud isikud järgivad kohaldatavat liidu õigust.

Artikkel 23

Sunniraha

1. Juhatus võib võtta vastu sunniraha määramise otsuse, et sundida:

a) valitud kohustatud isikut rikkumist lõpetama, kui ta ei täida artikli 21 lõike 2 punkti b, d, e või f ja artikli 21 lõike 3 kohaselt võetud haldusmeedet;

b) artikli 17 lõikes 1 osutatud isikut esitama artikli 6 lõike 1 kohases otsuses nõutud täielikku teavet;

c) artikli 17 lõikes 1 osutatud isikut alluma uurimisele ja eelkõige esitama täielikud dokumendid, andmed, korrad või muu vajaliku materjali, ning täiendama ja parandama muud teavet, mis on esitatud artikli 18 kohaselt algatatud uurimise käigus.

2. Sunniraha peab olema mõjus ja proportsionaalne. Sunniraha määratakse seni, kuni valitud kohustatud isik või asjaomane isik täidab lõikes 1 osutatud asjaomast haldusmeedet.

3. Olenemata lõikest 2 ei tohi sunniraha summa olla juriidilise isiku puhul suurem kui 3 % eelmise majandusaasta keskmisest päevasest käibest või füüsiliste isikute puhul 2 % eelmise kalendriaasta keskmisest päevasest sissetulekust. Sunniraha summa arvutatakse alates sunniraha määramise otsuses nimetatud kuupäevast.

4. Sunniraha võib määrata kuni kuueks kuuks alates ameti otsuse teatavakstegemisest. Kui valitud kohustatud isik ei ole selle tähtaja möödumisel haldusmeedet veel täitnud, võib amet sunniraha määrata veel kuni kuueks kuuks.

5. Sunniraha määramise otsuse võib teha hilisemas etapis tagasiulatuvalt kuni haldusmeetme kohaldamise kuupäevani.

Artikkel 24

Menetlusaluste isikute ärakuulamine

1. Enne kui tehakse otsus artiklite 22 ja 23 kohase rahalise karistuse või sunniraha määramise kohta, annab juhatus menetlusalustele isikutele võimaluse anda ameti järelduste kohta selgitusi. Juhatuse otsused peavad põhinema üksnes sellistel järeldustel, mille kohta menetlusalustel isikutel on olnud võimalik esitada oma seisukoht.

2. Menetluse ajal tagatakse igakülgselt menetlusaluste isikute kaitseõigus. Neil on õigus tutvuda ameti toimikuga tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikuga tutvumise õigus ei hõlma konfidentsiaalset teavet ega ameti ettevalmistavaid sisedokumente.

Artikkel 25

Haldusmeetmete, rahaliste karistuste ja sunniraha avaldamine

1. Amet avaldab kõik otsused, millega määratakse rahaline karistus või sunniraha või võetakse artikli 21 lõike 2 punktides c–g osutatud haldusmeetmeid, mis on võetud artikli 21 lõike 1 punktis a osutatud juhtudel, kohe pärast seda, kui rikkumise eest vastutavat isikut on asjaomasest otsusest teavitatud. Avaldamisel esitatakse vähemalt teave rikkumise liigi ja laadi kohta, rikkumise eest vastutava isiku andmed ning rahalise karistuse või sunniraha summa.

Erandina esimesest lõigust võib amet juhul, kui avaldamine puudutab haldusmeetmeid, mida saab edasi kaevata ja mille eesmärk ei ole raske, korduva ja süstemaatilise rikkumise kõrvaldamine, lükata nende haldusmeetmete avaldamise edasi kuni Euroopa Liidu Kohtule edasikaebuse esitamise tähtaja möödumiseni.

2. Vaidlustusnõukogule ette nähtud otsuse läbivaatamise tähtaja möödumisel või kui kohustatud isik sellist läbivaatamist ei taotlenud, Euroopa Liidu Kohtule edasikaebuse esitamise tähtaja möödumisel avaldab amet teabe läbivaatamistaotluse või edasikaebuse kohta. Amet avaldab kogu edasise teabe sellise läbivaatamise või edasikaebamise tulemuste kohta kohe pärast sellise teabe saamist. Avaldatakse ka kõik otsused, millega tühistatakse otsus rahalise karistuse või sunniraha määramise või vastavalt artikli 21 lõike 1 punktile a haldusmeetme võtmise kohta.

3. Ilma et see piiraks lõikes 1 osutatud nõuet, kui amet leiab üksikjuhtumi hindamise tulemusena, et rikkumise eest vastutavate isikute või nende isikuandmete avaldamine on ebaproportsionaalne, või kui avaldamine ohustab finantsturgude stabiilsust või käimasolevat uurimist, toimib amet järgmiselt:

a) lükkab otsuse avaldamise edasi, kuni selle avaldamisest hoidumise põhjuseid enam ei esine;

b) avaldab otsuse anonüümitud andmetega, kui anonüümitud andmetega otsuse avaldamine tagab vastutavate isikute isikuandmete tulemusliku kaitse; sellisel juhul lükkab amet asjakohaste andmete avaldamise mõistliku aja võrra edasi, kui on ette näha, et selle ajavahemiku jooksul otsuse anonüümitud andmetega avaldamise põhjused kaovad;

c) jätavad otsuse avaldamata, kui punktides a ja b sätestatud võimalusi peetakse ebapiisavaks tagamaks, et:

   i) finantsturgude stabiilsust ei seataks ohtu või

   ii) otsuse avaldamine oleks proportsionaalne seoses artikli 21 lõike 1 punkti a kohaselt võetud haldusmeetmetega, kui selliseid meetmeid peetakse vähetähtsaks.

4. Amet tagab käesoleva artikli kohaselt avaldatud teabe ligipääsetavuse oma veebisaidil viie aasta kestel.

Artikkel 26

Rahaliste karistuste ja sunniraha otsuste täitmine ning nende summade jaotamine

1. Artiklite 22 ja 23 kohaselt määratud rahaliste karistuste ja sunniraha otsused on täidetavad.

Täitmist reguleerivad selle liikmesriigi kehtivad tsiviilõiguslikud menetlusnormid, mille territooriumil otsust täidetakse. Täitmisotsus lisatakse artiklite 22 ja 23 kohasele rahalise karistuse või sunniraha otsusele ilma muude formaalsusteta peale selle, et otsuse autentsust kontrollib asutus, kelle iga liikmesriigi valitsus selleks määrab ning ametile ja Euroopa Liidu Kohtule teatavaks teeb.

Kui need formaalsused on asjaomase isiku taotlusel lõpetatud, võib kõnealune isik kooskõlas riigisiseste õigusaktidega taotleda otsuse täitmist, andes asja otse pädevale organile.

Täitmise võib peatada üksnes Euroopa Liidu Kohtu otsusega. Siiski kuuluvad asjaomase liikmesriigi kohtute pädevusse otsuse puuduliku täitmisega seonduvad kaebused.

2. Rahaliste karistuste ja sunniraha sissenõutud summad kantakse liidu üldeelarvesse.

Artikkel 27

Järelevalvemeetmete võtmise ja rahaliste karistuste ning sunniraha määramise menetlusnormid

1. Kui amet leiab oma käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel, et on olulisi märke selliste asjaolude võimaliku olemasolu kohta, mis võivad kujutada endast üht või mitut II lisas loetletud rikkumist, määrab amet asja uurima ametisisese sõltumatu uurimisrühma. Uurimisrühm ei tohi olla ega olnud seotud asjaomase valitud kohustatud isiku otsese järelevalvega ja täidab oma ülesandeid juhatusest sõltumatult. Amet töötab välja sisekorra, et määrata kindlaks sõltumatu uurimisrühma liikmete valimist reguleerivad normid, eelkõige seoses liikmete teadmiste, tausta, asjatundlikkuse ja kogemusega.

2. Uurimisrühm uurib väidetavaid rikkumisi, võttes arvesse seisukohti, mille on esitanud uurimisalused isikud, ning esitab juhatusele uurimistulemusi kajastava täieliku toimiku.

Oma ülesannete täitmiseks võib uurimisrühm esitada kooskõlas artikliga 17 teabenõudeid ning viia kooskõlas artiklitega 18 ja 19 läbi uurimisi ja kohapealseid kontrolle.

Oma ülesannete täitmisel on uurimisrühmale kättesaadavad kõik ühise järelevalvemeeskonna järelevalvetegevuse käigus kogutud dokumendid ja teave.

3. Uurimise lõpetamisel ja enne uurimistulemusi kajastava toimiku esitamist juhatusele annab uurimisrühm uurimisalustele isikutele võimaluse anda uurimise esemeks olevates küsimustes selgitusi. Uurimisrühma uurimistulemused peavad põhinema üksnes sellistel asjaoludel, mille kohta uurimisalused isikud on saanud võimaluse esitada oma seisukoht.

Käesoleva artikli kohase uurimise käigus tuleb igakülgselt tagada asjaomaste isikute kaitseõigus.

4. Uurimistulemusi kajastava toimiku esitamisel juhatusele teavitab uurimisrühm sellest uurimisaluseid isikuid. Uurimisalustel isikutel on õigus tutvuda toimikuga tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikuga tutvumise õigus ei hõlma konfidentsiaalset teavet kolmandate isikute kohta.

5. Uurimisrühma uurimistulemusi kajastava toimiku alusel ja juhul, kui asjaomased isikud seda taotlevad, pärast kooskõlas artikli 24 lõikega 1 uurimisaluste isikute selgituste ärakuulamist otsustab juhatus, kas uurimisalused isikud on toime pannud ühe või mitu II lisas loetletud rikkumist, ning määrab sellisel juhul kooskõlas artikliga 22 rahalise karistuse ja võtab kooskõlas artikliga 21 haldusmeetme lisaks rahalisele karistusele või selle asemel.

6. Uurimisrühm ei osale juhatuse aruteludes ega sekku ühelgi muul viisil juhatuse otsustusprotsessi.

7. Komisjon võtab vastu täiendavad menetlusnormid rahaliste karistuste või sunniraha määramise volituse teostamiseks, sealhulgas kaitseõigust, tähtaegasid ning rahaliste karistuste või sunniraha sissenõudmist käsitlevad normid, ning võtab vastu üksikasjalikud normid karistuste määramise ja täitmisele pööramise aegumistähtaegade kohta.

Esimeses lõigus osutatud normid võetakse vastu käesolevat määrust täiendavate delegeeritud õigusaktidega kooskõlas artikliga 100.

Komisjon võtab teises lõigus osutatud delegeeritud õigusaktid vastu hiljemalt 1. jaanuaril 2027.

8. Amet annab asjad kriminaalmenetluse algatamiseks üle asjaomastele riiklikele asutustele, kui ta leiab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel, et on olulisi märke kuriteo koosseisule vastavate asjaolude võimaliku esinemise kohta. Lisaks hoidub amet rahaliste karistuste või sunniraha määramisest, kui samadel või sisuliselt samadel asjaoludel on isik riigisisese õiguse kohaselt toimunud kriminaalmenetluses varasema jõustunud kohtuotsusega (*res judicata*) kas õigeks mõistetud või süüdi mõistetud.

Artikkel 28

Otsuste läbivaatamine Euroopa Liidu Kohtus

Euroopa Liidu Kohtul on piiramatu pädevus vaadata läbi ameti otsuseid, millega amet on määranud rahalisi karistusi või sunniraha. Euroopa Liidu Kohus võib rahalise karistuse või sunniraha määramise otsuse tühistada või rahalise karistuse või sunniraha summat vähendada või suurendada.

Artikkel 29

Keelte kasutamise kord otsese järelevalve tegemisel

1. Amet ja finantsjärelevalve tegijad võtavad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemis vastu teabevahetuse korra, mis hõlmab ka kasutatavat keelt (kasutatavaid keeli).

2. Kõik dokumendid, mille esitab ametile valitud kohustatud isik või muu füüsiline või juriidiline isik, kelle suhtes kohaldatakse individuaalselt ameti järelevalvemenetlust, võib koostada ühes liidu ametlikus keeles, mille valib valitud kohustatud isik või asjaomane füüsiline või juriidiline isik.

3. Amet, valitud kohustatud isikud ja kõik muud juriidilised või füüsilised isikud, kelle suhtes kohaldatakse individuaalselt ameti järelevalvemenetlust, võivad leppida kokku, et kirjalikus teabevahetuses, sealhulgas seoses ameti järelevalvealaste otsustega, kasutatakse üksnes ühte liidu ametlikku keelt.

4. Kui lõikes 3 osutatud kokkulepe kasutada ühte keelt tunnistatakse kehtetuks, mõjutab see ainult neid ameti järelevalvemenetluse aspekte, mida ei ole veel ellu viidud.

5. Kui suulisel ärakuulamisel osalejad taotlevad ärakuulamist mõnes muus liidu ametlikus keeles kui ameti järelevalvemenetluse keel, teavitatakse sellest ametit piisavalt aegsasti, et ta saaks teha vajalikud korraldused.

4. JAGU

Kaudne järelevalve valimata jäetud kohustatud isikute üle

Artikkel 30

Järelevalvealase ühtsuse olukorra hindamine

1. Amet hindab korrapäraselt ühe, mitme või kõigi finantsjärelevalve tegijate mõningaid või kõiki tegevusi ning nende vahendeid ja ressursse. Iga hindamise osana hindab amet, millises ulatuses täidab finantsjärelevalve tegija oma ülesandeid kooskõlas direktiiviga (EL) 2024/1640 ning võtab vajalikud meetmed, et tagada ühtsed kõrgetasemelised järelevalvestandardid ja -tavad. Hindamistes võetakse arvesse järelevalvealaste käsitusviiside ühtlustamise taset ning sellega seoses hõlmab hindamine kogu või osa artikli 8 kohaselt välja töötatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvemetoodika kohaldamise läbivaatamist ning kõiki finantsjärelevalve tegijaid ühes hindamistsüklis. Juhatus võtab pärast haldusnõukogu järelevalvekoosseisuga konsulteerimist vastu hindamistsükli kava. Haldusnõukogu võib oma liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega nõuda, et juhatus võtaks vastu uue kava. Iga hindamistsükli pikkuse määrab kindlaks amet ja see ei tohi ületada seitset aastat.

Amet töötab välja meetodid, mille kohaselt on võimalik finantsjärelevalve tegijaid ühes tsüklis ühtselt hinnata ja neid omavahel võrrelda. Iga hindamistsükli lõpus esitab amet oma järeldused Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Hindamisi teevad ameti töötajad ja pärast avalikku osalemiskutset vabatahtlikkuse alusel ka selliste finantsjärelevalve tegijate töötajad, kelle suhtes ei kohaldata läbivaatamist. Asjakohasel juhul võetakse hindamistes igakülgselt arvesse hindamisi, hinnanguid või aruandeid, mille on koostanud rahvusvahelised organisatsioonid ja valitsustevahelised organid, kes on pädevad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas. Hindamistes võib igakülgselt arvesse võtta ka artikli 11 kohaselt loodud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise keskandmebaasis sisalduvat teavet.

3. Amet koostab iga hindamise tulemuste kohta aruande. Aruande projekt esitatakse hinnatavale finantsjärelevalve tegijale märkuste esitamiseks enne, kui haldusnõukogu järelevalvekoosseis seda arutab. Hinnatav finantsjärelevalve tegija esitab ameti määratud tähtaja jooksul aruande projekti kohta oma märkused. Lõpliku aruande võtab vastu juhatus, võttes arvesse haldusnõukogu järelevalvekoosseisu tähelepanekuid. Juhatus tagab hindamismetoodika kohaldamisel ühtsuse. Aruandes selgitatakse konkreetseid järelmeetmeid ja määratakse kindlaks konkreetsed järelmeetmed, mida hinnatav finantsjärelevalve tegija peab hindamise tulemusel võtma ning mida peetakse asjakohaseks, proportsionaalseks ja vajalikuks. Järelmeetmed võib vastu võtta haldusnõukogu suuniste ja soovitustena. Järelmeetmed võib vastu võtta ka juhatuse individuaalsete soovitustena. Individuaalsed järelmeetmed avaldatakse üksnes asjaomase finantsjärelevalve tegija nõusolekul ja ainult kokkuvõtlikult või koondina, nii et konkreetseid finantseerimisasutusi ei ole võimalik kindlaks teha. Aruande avaldatud versioon ei sisalda konfidentsiaalset teavet ega viiteid konkreetsetele finantsjärelevalve tegijatele.

4. Finantsjärelevalveasutused teevad kõik endast oleneva, et järgida hindamise tulemusena nende suhtes võetud konkreetseid järelmeetmeid. Kohaldataval juhul esitavad finantsjärelevalve tegijad ametile korrapäraselt ajakohastatud teavet selle kohta, mis liiki meetmeid nad on lõikes 3 osutatud aruande põhjal rakendanud.

Artikkel 31

Finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide töö koordineerimine ja hõlbustamine

1. Amet tagab oma volituste piires ja ilma et see piiraks asjaomaste finantsjärelevalve tegijate volitusi, et finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumid moodustatakse ja need toimivad ühtselt valimata jäetud kohustatud isikute puhul, kellel on kooskõlas direktiivi (EL) 2024/1640 artikliga 49 tegevuskohad mitmes liikmesriigis. Selleks võib amet:

a) moodustada kolleegiume, kui kolleegiumi ei ole veel moodustatud, kuigi direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 49 sätestatud asjaomased tingimused kolleegiumi moodustamiseks on täidetud, ning kutsuda kolleegiume kokku ja korraldada nende koosolekuid;

b) aidata kolleegiumi koosolekute korraldamisel, kui seda taotlevad asjaomased finantsjärelevalve tegijad;

c) aidata korraldada ühiseid järelevalvekavasid ja ühiseid kohapealseid kontrolle või kaugkontrolle;

d) koguda ja jagada asjaomast teavet koostöös finantsjärelevalve tegijatega, et hõlbustada kolleegiumi tööd, ning teha selline teave kättesaadavaks kolleegiumis osalevatele asutustele;

e) edendada tulemuslikke ja tõhusaid järelevalvetegevusi ja -tavasid, sealhulgas selliste riskide hindamine, millele kohustatud isikud on avatud või võivad olla avatud;

f) teha kooskõlas käesolevas määruses sätestatud ülesannete ja volitustega järelevalvet finantsjärelevalve tegijate täidetavate ülesannete üle.

2. Lõike 1 kohaldamisel on ameti töötajatel täielik õigus ja võimalus osaleda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide tegevuses, sealhulgas kohapealsetes kontrollides, mida teevad ühiselt kaks või enam finantsjärelevalve tegijat.

Artikkel 32

Taotlused erandlikel asjaoludel tegutsemiseks, kui on märke raskete, korduvate või süstemaatiliste rikkumiste kohta

1. Finantsjärelevalve tegijad teavitavad ametit, kui valimata jäetud kohustatud isiku olukord seoses tema vastavusega määrusele (EL) 2024/1624, määrusele (EL) 2023/1113, muudele nimetatud määruste rakendamiseks vastu võetud õigusnormidele või järelevalve tegija väljastatud haldusdokumendile ning tema avatus rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidele halveneb kiiresti ja märkimisväärselt, eriti kui selline halvenemine võib negatiivselt mõjutada mitut liikmesriiki või liitu tervikuna või kahjustada liidu finantssüsteemi usaldusväärsust.

2. Kui ametil on märke valimata jäetud kohustatud isiku toime pandud raskete, korduvate või süstemaatiliste rikkumiste kohta, võib ta nõuda, et kõnealuse isiku finantsjärelevalve tegija:

a) uuriks kõnealuseid märke, mis võivad puudutada liidu õiguse rikkumisi või juhul, kui kõnealuse liidu õiguse puhul on tegemist direktiividega või sellega antakse sõnaselgelt liikmesriikidele valikuvõimalused, uuriks riigisiseste õigusaktide rikkumisi selles ulatuses, milles nendega võetakse üle direktiive või kasutatakse liidu õigusega liikmesriikidele antud valikuvõimalusi; ning

b) kaaluks selliste rikkumiste eest kõnealuse isiku suhtes karistuste määramist kooskõlas vahetult kohaldatava liidu õigusega või riigisisese õigusega, millega võetakse üle direktiivid.

Sellega seoses võib amet vajaduse korral ka esitada finantsjärelevalve tegijale taotluse, et valimata jäetud kohustatud isiku finantsjärelevalve tegija võtaks vastu kõnealusele kohustatud isikule adresseeritud üksikotsuse, millega nõutakse, et kohustatud isik võtaks kõik vajalikud meetmed, et täita kohustused, mis talle tulenevad vahetult kohaldatavast liidu õigusest või riigisisestest õigusaktidest ulatuses, milles nendega võetakse üle direktiive või kasutatakse liikmesriikidele liidu õigusega antud valikuvõimalusi, sealhulgas peataks mis tahes tegevus. Käesolevas lõikes osutatud taotlused ei tohi takistada selle finantsjärelevalve tegija käimasolevaid järelevalvemeetmeid, kellele taotlus esitati.

3. Lõikes 2 osutatud taotluse võib esitada, kui ametil on märke raske, korduva või süstemaatilise rikkumise kohta:

a) pärast finantsjärelevalve tegijate lõike 1 kohaseid teavitusi;

b) ameti enda kogutud hästi põhjendatud teabe tulemusel või

c) pärast teabe saamist liidu institutsioonidelt, organitelt või asutustelt või mõnelt muult usaldusväärselt ja usutavalt teabeallikalt.

4. Asjaomane finantsjärelevalve tegija rahuldab talle lõike 2 kohaselt esitatud taotluse ja teavitab ametit võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt kümne tööpäeva jooksul alates taotluse teatavakstegemise päevast meetmetest, mida ta on taotluse täitmiseks võtnud või kavatseb võtta.

5. Kui lõikes 2 osutatud taotlust ei täideta või teavet meetmete kohta, mis on võetud või kavatsetakse võtta selle täitmiseks, ei esitata ametile kümne tööpäeva jooksul alates taotluse teatavakstegemise päevast, võib amet taotleda komisjonilt luba anda asjaomaselt finantsjärelevalve tegijalt ametile ajutiselt üle artikli 5 lõikes 2 ja artikli 6 lõikes 1 osutatud asjaomased ülesanded ja volitused, mis on seotud valimata jäetud kohustatud isiku otsese järelevalvega.

6. Ameti lõike 5 kohane taotlus komisjonile 5 sisaldab järgmist:

a) valimata jäetud kohustatud isiku toime pandud vahetult kohaldatavate nõuete raskete, korduvate või süstemaatiliste rikkumiste kirjeldus ning selgitus selle kohta, miks sellised rikkumised kuuluvad lõigete 2 ja 3 kohaselt ameti pädevusse;

b) selgitus selle kohta, miks lõikes 2 osutatud finantsjärelevalve tegijale esitatud taotluse tulemusel ei võetud lõikes 4 sätestatud tähtaja jooksul ühtegi meedet, sealhulgas asjakohasel juhul teave selle kohta, et finantsjärelevalve tegija ei esitanud vastust;

c) kavandatav maksimaalselt kolme aasta pikkune ajavahemik, mille jooksul amet täidab kõnealuse valimata jäetud kohustatud isiku suhtes asjaomaseid ülesandeid ja volitusi;

d) nende meetmete kirjeldus, mida amet kavatseb võtta asjaomase valimata jäetud kohustatud isiku suhtes lõikes 2 osutatud raskete, korduvate või süstemaatiliste rikkumistega seotud ülesannete ja volituste üleandmisel;

e) asjakohane teabevahetus ameti ja asjaomase finantsjärelevalve tegija vahel.

7. Komisjonil on alates ameti taotluse saamise kuupäevast aega üks kuu, et võtta vastavalt lõikele 6 saadud teabe põhjal vastu põhjendatud otsus, kas lubada asjaomaste ülesannete ja volituste üleandmist või väljendada selle suhtes vastuseisu. Otsusest teatatakse ametile, kes teavitab sellest viivitamata finantsjärelevalve tegijat ja valimata jäetud kohustatud isikut. Otsusest teavitatakse ka Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

8. Kümnendal tööpäeval pärast seda, kui on teatatud otsusest, millega lubatakse valimata jäetud kohustatud isikuga seotud ülesanded ja volitused üle anda, loetakse valimata jäetud kohustatud isik artikli 5 lõikes 2 osutatud ülesannete täitmisel ja artikli 6 lõikes 1 ning artiklites 17–23 osutatud volituste kasutamisel valitud kohustatud isikuks. Komisjoni otsusega kehtestatakse kõnealuste ülesannete ja volituste täitmiseks tähtaeg, mille möödumisel kantakse need automaatselt tagasi asjaomasele finantsjärelevalve tegijale.

9. Pärast asjaomase finantsjärelevalve tegijaga konsulteerimist võib amet esitada komisjonile taotluse pikendada ülesannete ja volituste üleandmist lubava otsuse kohaldamistähtaega. Taotlus esitatakse vähemalt kaks kuud enne esialgse tähtaja möödumist.

Esimeses lõigus osutatud taotlusele lisatakse:

a) nende meetmete kirjeldus, mida amet on võtnud asjaomase kohustatud isiku suhtes, ja edasiste meetmete kirjeldus, mida ta kavatseb võtta;

b) põhjendus selle kohta, miks need ülejäänud meetmed käsitlevad rikkumisi, mis kuuluvad lõike 2 kohaselt endiselt ameti pädevusse;

c) kavandatav maksimaalselt kolme aasta pikkune ajavahemik, mille jooksul täidetakse asjaomase kohustatud isiku suhtes jätkuvalt artikli 5 lõikes 2 osutatud ülesandeid ja artikli 6 lõikes 1 ning artiklites 17–23 osutatud volitusi;

d) asjakohane teabevahetus ameti ja asjaomase finantsjärelevalve tegija vahel.

Komisjon võtab otsuse, kas kohaldamistähtaega pikendada, vastu lõikes 7 osutatud tähtaja jooksul. Käesoleva lõike kohaselt võib kohaldamistähtaega pikendada ainult ühe korra.

Artikkel 33

Finantsjärelevalve tegijate erimeelsuste lahendamine piiriülestes olukordades

1. Amet võib aidata finantsjärelevalve tegijatel jõuda käesoleva artikli lõigetes 3, 4 ja 5 sätestatud korras kokkuleppele ühe või mitme finantsjärelevalve tegija taotlusel vastavalt direktiivi (EL) 2024/1640 artiklile 46, 47, 49 või 54 või muudel juhtudel, kui finantsjärelevalve tegija ei nõustu teise finantsjärelevalve tegija meetme või kavandatud meetme menetluse või sisuga või sellega, et teine finantsjärelevalve tegija meedet ei võta, niivõrd kui see mõjutab tema enda järelevalveülesandeid ja -kohustusi konkreetse valimata jäetud kohustatud isiku või mitme valimata jäetud kohustatud isiku suhtes.

2. Muudel kui direktiivi (EL) 2024/1640 artiklitega 46, 47, 49 ja 54 hõlmatud juhtudel taotleb finantsjärelevalve tegija põhjendamatu viivituseta ameti abi, kui liidu õiguse sätte kohaselt peab kõnealune finantsjärelevalve tegija jõudma teise finantsjärelevalve tegijaga kokkuleppele või tegema temaga muus vormis väljakujunenud või ametlikku koostööd seoses konkreetsete valimata jäetud kohustatud isikute järelevalvega, ning kui esineb üks järgmistest olukordadest:

a) on jõutud kokkuleppele, aga üks osalistest ei ole seda tegelikult kohaldanud või järginud;

b) finantsjärelevalve tegija järeldab objektiivsetele põhjustele tuginedes, et esineb erimeelsus;

c) on möödunud kaks kuud sellest, kui finantsjärelevalve tegija sai teiselt finantsjärelevalve tegijalt taotluse võtta teatavaid meetmeid, et järgida käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlikke akte, ja taotluse saanud järelevalve tegija ei ole veel võtnud vastu otsust, millega kõnealune taotlus rahuldataks.

3. Juhatus hindab lõigetes 1 ja 2 osutatud taotlust ning teavitab asjaomaseid osalisi, kas ta peab taotlust põhjendatuks ja kavatseb selle alusel kooskõlas käesoleva artikliga tegutseda.

4. Amet kehtestab finantsjärelevalve tegijate vahelise lepituse tähtaja, võttes arvesse liidu õiguses kindlaks määratud asjakohaseid tähtaegu ning vaidlusaluse küsimuse keerukust ja kiireloomulisust. Lepitusetapis tegutseb amet vahendajana. Kui see on vajalik või ette nähtud liidu õigusega, esitab ta arvamuse selle kohta, kuidas erimeelsus lahendada.

5. Kui lõikes 4 osutatud lepitusetapi jooksul ei ole finantsjärelevalve tegijad jõudnud kokkuleppele või kui nad ei järgi ameti esitatud arvamust, võib amet nõuda, et kõnealused järelevalve tegijad võtaksid erimeetmeid või jätaksid teatava meetme võtmata, et probleem lahendada ja tagada kooskõla liidu õigusega. Ameti otsus on finantsjärelevalve tegijate jaoks siduv. Ameti otsusega võib ette näha, et finantsjärelevalve tegijad peavad juba vastu võetud otsuse kehtetuks tunnistama või seda muutma või kasutama oma volitusi kohaldatava liidu õiguse kohaselt.

6. Amet teavitab finantsjärelevalve tegijaid lõigete 4 ja 5 kohaste menetluste lõpetamisest ning asjakohasel juhul oma lõike 5 alusel tehtud otsusest.

7. Meetmed, mida finantsjärelevalve tegija võtab seoses lõike 5 kohase otsuse asjaoludega, peavad olema kõnealuse otsusega kooskõlas.

8. Ameti eesistuja toob artiklis 84 osutatud aruandes välja finantsjärelevalve tegijate vaheliste erimeelsuste laadi ja liigi, saavutatud kokkulepped ja erimeelsuste lahendamiseks tehtud otsused.

Artikkel 34

Meetmed järelevalve süstemaatilise tegematajätmise korral

1. Kui finantsjärelevalve tegija ei ole kohaldanud direktiivis (EL) 2024/1640 või selle direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud riigisisestes õigusnormides sätestatud meetmeid või on kohaldanud meetmeid viisil, mis näib olevat liidu õigusega vastuolus, mille tulemuseks on tema järelevalve süstemaatiline tegematajätmine, mis mõjutab mitut kohustatud isikut ning kahjustab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi tulemuslikkust, tegutseb amet vastavalt lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud volitustele.

2. Amet võib algatada uurimise lõikes 1 osutatud liidu õiguse võimaliku rikkumise kohta omal algatusel, kui tal on märke sellise rikkumise kohta hästi põhjendatud teabe alusel, mida ta on kogunud käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel.

Amet võib liidu õiguse väidetavat rikkumist või kohaldamata jätmist uurida ka ühe või mitme finantsjärelevalve tegija, Euroopa Parlamendi või komisjoni hästi põhjendatud taotluse alusel.

Kui esimese või teise lõigu kohaselt on taotletud liidu õiguse võimaliku rikkumise uurimist, teavitab amet taotluse esitanud isikut igakülgselt sellest, kuidas ta kavatseb asja menetleda ja kas väidetava rikkumise uurimine on põhjendatud. Kui amet otsustab alustada uurimist, teatab ta sellest kõigepealt asjaomasele finantsjärelevalve tegijale.

3. Finantsjärelevalve tegija, kes on lõike 2 kohase uurimise all, esitab viivitamata ametile kogu teabe, mida amet uurimise läbiviimiseks nõuab, sealhulgas selle kohta, kuidas lõikes 1 osutatud õigusakte kooskõlas liidu õigusega kohaldatakse.

4. Kui seda peetakse asjakohaseks ja vajalikuks, võib amet pärast uurimise all oleva finantsjärelevalve tegija teavitamist anda kõigile teistele finantsjärelevalve tegijatele võimaluse edastada ametile teavet, mida nad peavad asjakohaseks, või esitada igakülgselt põhjendatud teabenõude otse mõnele teisele finantsjärelevalve tegijale. Sellise teabenõude saajad esitavad ametile põhjendamatu viivituseta selge, täpse ja täieliku teabe.

5. Amet võib hiljemalt kuue kuu jooksul pärast uurimise algatamise kuupäeva esitada uurimisalusele finantsjärelevalve tegijale soovituse meetmete kohta, mida tuleb liidu õiguse järgimiseks võtta.

Enne soovituse esitamist teeb amet finantsjärelevalve tegijaga koostööd, kui ta leiab, et selline koostöö on asjakohane, et lahendada järelevalve süstemaatiline tegematajätmine, mille tulemusel rikutakse liidu õigust, ning et püüda jõuda kokkuleppele liidu õiguse järgimiseks vajalike meetmete suhtes.

Finantsjärelevalve tegija teavitab kümne tööpäeva jooksul alates soovituse kättesaamisest ametit meetmetest, mida ta on võtnud või kavatseb võtta, et tagada liidu õiguse järgimine.

6. Kui finantsjärelevalve tegija ei ole taganud liidu õiguse järgimist ühe kuu jooksul alates ameti soovituse kättesaamise kuupäevast, võib komisjon pärast ametilt sellekohase teabe saamist või omal algatusel esitada ametliku arvamuse, millega finantsjärelevalve tegijalt nõutakse liidu õiguse järgimiseks vajalike meetmete võtmist. Komisjon võtab ameti soovitust oma ametlikus arvamuses arvesse.

Komisjon esitab ametliku arvamuse kolme kuu jooksul alates soovituse vastuvõtmise kuupäevast. Komisjon võib seda tähtaega ühe kuu võrra pikendada.

Amet ja finantsjärelevalve tegija esitavad komisjonile kogu vajaliku teabe.

7. Finantsjärelevalve tegija teavitab kümne tööpäeva jooksul alates lõikes 6 osutatud ametliku arvamuse kättesaamisest komisjoni ja ametit meetmetest, mida ta on võtnud või kavatseb võtta kõnealuse ametliku arvamuse järgimiseks. Meetmete võtmisel küsimustes, mille kohta on esitatud ametlik arvamus, järgib finantsjärelevalve tegija kõnealust ametlikku arvamust.

5. JAGU

Finantssektoriväline järelevalve

Artikkel 35

Vastastikused hindamised

1. Amet teeb korrapäraselt vastastikuseid hindamisi finantssektorivälise järelevalve tegijate ja direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 52 osutatud avaliku sektori asutuste mõne toimingu või kogu tegevuse kohta, et suurendada järelevalve ühtsust ja tulemuslikkust. Amet töötab välja meetodid, mille kohaselt finantssektorivälise järelevalve tegijaid objektiivselt hinnata ja võrrelda. Kui see on asjakohane, võetakse hindamiste kavandamisel ja tegemisel igakülgselt arvesse hindamisi, hinnanguid ja aruandeid, mille on koostanud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas pädevad rahvusvahelised organisatsioonid ja valitsustevahelised organid. Hinnangutes võib igakülgselt arvesse võtta ka käesoleva määruse artikli 11 kohaselt loodud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise keskandmebaasis sisalduvat teavet.

Esimeses lõigus osutatud meetodite puhul võetakse arvesse järelevalveraamistiku eripära juhtudel, kui järelevalve on usaldatud iseregulatsiooni organitele, sealhulgas direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 52 kohaselt kõnealuste organite järelevalve eest vastutava avaliku sektori asutuse rolli, ning sellistel juhtudel järelevalve tegijate eriomadusi.

2. Vastastikuseid hindamisi viivad läbi ameti töötajad koos finantssektorivälise järelevalve tegijate asjaomaste töötajatega ning direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 52 osutatud avaliku sektori asutuste asjaomaste töötajatega.

3. Vastastikused hindamised hõlmavad vähemalt järgmiste aspektide hindamist:

a) finantssektorivälise järelevalve tegija volituste ning rahaliste, inim- ja tehniliste ressursside piisavus, sõltumatuse määr, juhtimiskord ja finantssektorivälise järelevalve tegija kutsestandardid, et tagada direktiivi (EL) 2024/1640 IV peatüki tulemuslik kohaldamine;

b) liidu õiguse ja järelevalvetavade kohaldamisel saavutatud ühtluse ulatus ja tulemuslikkus ning hinnang selle kohta, mil määral järelevalvetavad võimaldavad saavutada liidu õiguses sätestatud eesmärke;

c) finantssektorivälise järelevalve tegija välja töötatud sellise parima tava rakendamine, mille ülevõtmine oleks kasulik ka teistele finantssektorivälise järelevalve tegijatele;

d) liidu õigusaktide rakendamisel vastu võetud normide täitmise tagamisel saavutatud tulemuslikkus ja ühtluse ulatus, sealhulgas rahaliste karistuste määramine ja haldusmeetmete võtmine vastutavate isikute suhtes, kui kõnealuseid norme ei ole järgitud.

4. Amet koostab vastastikuse hindamise tulemuste aruande. Vastastikuse hindamise aruande koostavad ühiselt ameti töötajad ja vastastikuses hindamises osalevate finantssektorivälise järelevalve tegijate asjaomased töötajad ja direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 52 osutatud avaliku sektori asutuste asjaomased töötajad ning selle võtab vastu juhatus, olles saanud haldusnõukogu järelevalvekoosseisult tähelepanekud metoodika kohaldamise kooskõla kohta teiste vastastikuse hindamise aruannetega. Aruandes määratakse kindlaks vastastikuse hindamise tulemusel asjakohaseks, proportsionaalseks ja vajalikuks peetavad järelmeetmed ja selgitatakse neid. Järelmeetmed võib vastu võtta suuniste ja soovitustena kooskõlas käesoleva määruse artikliga 54 ja arvamustena kooskõlas käesoleva määruse artikliga 55. Finantssektorivälise järelevalve tegijad ja direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 52 osutatud avaliku sektori asutused püüavad igati järgida käesoleva määruse artikli 54 lõike 3 kohaselt esitatud suuniseid ja soovitusi.

5. Amet avaldab vastastikuse hindamise tulemused oma veebisaidil ja teavitab sellest vähemalt Euroopa Parlamenti. Kui amet leiab vastastikuse hindamise tulemuste või tema ülesannete täitmisel talle teatavaks saanud muu teabe põhjal, et finantssektoriväliste kohustatud isikute või finantssektorivälise järelevalve tegijate suhtes kohaldatavad liidu õigusnormid vajavad liidu seisukohast täiendavat ühtlustamist, esitab ta komisjonile arvamuse.

6. Kaks aastat pärast vastastikuse hindamise aruande avaldamist esitab amet järelaruande. Järelaruande koostavad ühiselt ameti töötajad ja vastastikuses hindamises osalevate finantssektorivälise järelevalve tegijate asjaomased töötajad ning selle võtab vastu juhatus, olles saanud haldusnõukogu järelevalvekoosseisult tähelepanekud metoodika kohaldamise kooskõla kohta teiste vastastikuse hindamise aruannetega. Järelaruanne sisaldab hinnangut selle kohta, kui piisavad ja tulemuslikud on meetmed, mida vastastikuses hindamises osalenud finantssektorivälise järelevalve tegijad on võtnud seoses vastastikuse hindamise aruandes käsitletud järelmeetmetega. Amet avaldab järelaruande tulemused oma veebisaidil.

7. Käesoleva artikli kohaldamisel võtab juhatus iga kahe aasta järel pärast konsulteerimist haldusnõukogu järelevalvekoosseisuga vastu vastastikuse hindamise töökava. Selles kajastatakse eelmistes vastastikustes hindamistes omandatud kogemusi ja haldusnõukogu järelevalvekoosseisu arutelusid. Haldusnõukogu järelevalvekoosseis võib oma liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega nõuda, et juhatus võtaks vastu uue töökava. Vastastikuse hindamise töökava moodustab aastase ja mitmeaastase tööprogrammi eraldi osa ja see lisatakse artiklis 65 osutatud ühtsesse programmdokumenti. Pakiliste või ettenägematute asjaolude korral võib amet otsustada korraldada täiendavaid vastastikuseid hindamisi.

8. Kui vastastikused hindamised käsitlevad järelevalvetegevust, mida ühes või mitmes liikmesriigis viivad läbi iseregulatsiooni organid, hõlmab vastastikune hindamine selliste direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 52 kohaste meetmete hindamist, mille võtab nende organite järelevalve eest vastutav avaliku sektori asutus, et tagada nende organite ülesannete täitmine piisavalt ja tulemuslikult.

9. Kui vastastikused hindamised käsitlevad järelevalvetegevust, mida ühes või mitmes liikmesriigis viivad läbi iseregulatsiooni organid, ei ole need iseregulatsiooni organid kohustatud osalema. Kui iseregulatsiooni organid siiski osutavad, et nad on huvitatud vastastikuses hindamises osalemisest, on nende organite järelevalveülesandeid täitvatel töötajatel lubatud asjaomases vastastikuses hindamises osaleda.

Artikkel 36

Finantssektoriväliste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide töö koordineerimine ja hõlbustamine

1. Oma volituste piires ja ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 50 kohaseid asjaomaste finantssektorivälise järelevalve tegijate volitusi, abistab amet finantssektoriväliste üksuste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide moodustamisel ja toimimisel finantssektoriväliste kohustatud isikute jaoks, kellel on tegevuskohad mitmes liikmesriigis, kooskõlas kõnealuse artikliga.

2. Lõike 1 kohaldamisel võib amet:

a) teha ettepaneku moodustada kolleegium, kui sellist kolleegiumi ei ole moodustatud, kuigi ameti arvates õigustavad kohustatud isiku rahapesu ja terrorismi rahastamise risk ning tema piiriülese tegevuse ulatus kolleegiumi moodustamist, ning teha ettepaneku kutsuda kolleegium kokku ja korraldada selle koosolekuid;

b) aidata korraldada kolleegiumi koosolekuid ja hinnata, kas kolmandate riikide järelevalve tegijate kolleegiumis osalemise tingimused on täidetud, kui asjaomased finantssektorivälise järelevalve tegijad seda taotlevad;

c) aidata korraldada ühiseid järelevalvekavasid ja ühiseid kohapealseid kontrolle või kaugkontrolle;

d) aidata finantssektorivälise järelevalve tegijatel koguda kogu asjaomast teavet ja seda jagada, et hõlbustada kolleegiumi tööd ning teha selline teave kättesaadavaks kolleegiumis osalevatele järelevalve tegijatele;

e) edendada tulemuslikke ja tõhusaid järelevalvetegevusi ja -tavasid, sealhulgas selliste riskide hindamine, millele finantssektorivälised kohustatud isikud on avatud või võivad olla avatud;

f) osutada abi finantssektorivälise järelevalve tegijatele nende taotluste alusel, sealhulgas taotlused olla finantssektorivälise järelevalve tegijate vahel vahendajaks direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 50 lõigetega 2 ja 3 hõlmatud olukordades.

3. Lõike 1 kohaldamisel on ameti töötajatel täielik õigus osaleda kõigis rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumides. Asjaomaste finantssektorivälise järelevalve tegijate nõusolekul saavad ameti töötajad osaleda kolleegiumi tegevuses, mida viivad ühiselt läbi kaks või enam finantssektorivälise järelevalve tegijat, sealhulgas finantssektoriväliste kohustatud isikute kohapealses kontrollis, välja arvatud määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktidega a ja b hõlmatud kontrollid.

Artikkel 37

Hoiatused selle kohta, et finantssektorivälise järelevalve tegijate ja iseregulatsiooni organite üle järelevalvet tegevad avaliku sektori asutused rikuvad liidu õigust

1. Kui ametil on alus kahtlustada, et finantssektorivälise järelevalve tegija või direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 52 osutatud iseregulatsiooni organite üle järelevalvet tegev avaliku sektori asutus ei ole kohaldanud käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud liidu õigusakte või riigisiseseid õigusakte või on neid kohaldanud viisil, mis näib olevat liidu õigusega vastuolus, teavitab ta asjaomast järelevalve tegijat või avaliku sektori asutust kahtlustatavatest rikkumistest ning uurib neid.

Esimese lõigu kohaldamisel võib amet võtta meetmeid ühe või mitme finantssektorivälise järelevalve tegija või avaliku sektori asutuse, Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni taotlusel või omal algatusel, sealhulgas juhul, kui selline meede põhineb füüsilistelt või juriidilistelt isikutelt artikli 90 kohaselt saadud hästi põhjendatud teabel.

2. Ametil on õigus nõuda asjaomaselt järelevalve tegijalt või avaliku sektori asutuselt kogu teavet, mida amet peab uurimise jaoks vajalikuks, sealhulgas teave selle kohta, kuidas kohaldatakse kooskõlas liidu õigusega käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud liidu õigusakte või riigisiseseid õigusakte, välja arvatud teave, mille suhtes kehtib kutsesaladus, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse määruse (EL) 2024/1624 artikli 21 lõike 2 teises lõigus ja artikli 70 lõike 2 teises lõigus ning direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 52 lõike 3 punktis a sätestatud erandeid.

Asjaomane järelevalve tegija või avaliku sektori asutus esitab viivitamata ametile nõutud teabe.

Kui asjaomaselt järelevalve tegijalt või avaliku sektori asutuselt nõutud teave on osutunud või seda peetakse ebapiisavaks sellise teabe saamiseks, mida peetakse vajalikuks kahtlustatava rikkumise uurimiseks, võib amet pärast asjaomase järelevalve tegija või avaliku sektori asutuse teavitamist esitada igakülgselt põhjendatud teabenõude otse teistele järelevalve tegijatele või iseregulatsiooni organite üle järelevalvet tegevatele avaliku sektori asutustele.

Teabenõude saajad esitavad ametile põhjendamatu viivituseta selge, täpse ja täieliku teabe.

3. Amet võib hiljemalt kuue kuu jooksul pärast uurimise algatamist esitada asjaomasele järelevalve tegijale või avaliku sektori asutusele soovituse meetmete kohta, mida tuleb võtta tuvastatud rikkumise kõrvaldamiseks.

Enne sellise soovituse esitamist teeb amet asjaomase järelevalve tegija või avaliku sektori asutusega koostööd, kui ta peab seda rikkumise kõrvaldamiseks asjakohaseks, et püüda jõuda kokkuleppele selleks vajalike meetmete suhtes.

Järelevalve tegija või avaliku sektori asutus teavitab kümne tööpäeva jooksul alates soovituse kättesaamisest ametit meetmetest, mida ta on võtnud või kavatseb võtta, et rikkumine kõrvaldada.

4. Kui järelevalve tegija või avaliku sektori asutus ei ole lõike 3 esimeses lõigus osutatud tuvastatud rikkumist kõrvaldanud, väljastab amet ühe kuu möödumisel tema soovituse kättesaamisest hoiatuse, milles kirjeldatakse rikkumist üksikasjalikult ja määratakse kindlaks meetmed, mida hoiatuse adressaadid peavad rikkumise mõju leevendamiseks rakendama.

Esimeses lõigus osutatud hoiatused adresseeritakse järgmiselt:

a) finantssektorivälise järelevalve tegija puhul samalaadsetele järelevalve tegijatele teistes liikmesriikides ja kui järelevalve tegija on iseregulatsiooni organ, siis selle avaliku sektori asutusele;

b) avaliku sektori asutuse puhul tema järelevalve all olevatele iseregulatsiooni organitele.

5. Niipea kui asjaomane järelevalve tegija või avaliku sektori asutus on rikkumise kõrvaldanud, teavitab amet lõikes 4 osutatud hoiatuse adressaate, et rikkumine on kõrvaldatud ja leevendusmeetmed on lõpetatud.

Artikkel 38

Finantssektorivälise järelevalve tegijate erimeelsuste lahendamine piiriülestes olukordades

1. Amet võib aidata finantssektorivälise järelevalve tegijatel jõuda käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 sätestatud korras kokkuleppele ühe või mitme finantssektorivälise järelevalve tegija taotlusel vastavalt direktiivi (EL) 2024/1640 artiklile 46, 47, 50 või 54 või muudel juhtudel, kui finantssektorivälise järelevalve tegija ei nõustu teise finantssektorivälise järelevalve tegija meetme või kavandatud meetme menetluse või sisuga või sellega, et meedet ei võeta, niivõrd kui see mõjutab tema enda järelevalveülesandeid ja -kohustusi konkreetse kohustatud isiku või mitme kohustatud isiku suhtes.

2. Muudel kui direktiivi (EL) 2024/1640 artiklitega 46, 47, 50 ja 54 hõlmatud juhtudel taotleb finantssektorivälise järelevalve tegija põhjendamatu viivituseta ameti abi, kui liidu õiguse sätte kohaselt peab kõnealune finantssektorivälise järelevalve tegija jõudma teise finantssektorivälise järelevalve tegijaga või teiste finantssektorivälise järelevalve tegijatega kokkuleppele või tegema temaga või nendega muus vormis väljakujunenud või ametlikku koostööd seoses konkreetsete kohustatud isikute järelevalvega, ning kui esineb üks järgmistest olukordadest:

a) on jõutud kokkuleppele, aga üks osalistest ei ole seda tegelikult kohaldanud või järginud;

b) finantssektorivälise järelevalve tegija järeldab objektiivsetele põhjustele tuginedes, et esineb erimeelsus;

c) on möödunud kaks kuud sellest, kui finantssektorivälise järelevalve tegija sai teiselt finantssektorivälise järelevalve tegijalt taotluse võtta teatavaid meetmeid, et järgida käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlikke akte, ja taotluse saanud järelevalve tegija ei ole veel võtnud vastu otsust, millega kõnealune taotlus rahuldataks.

3. Juhatus hindab lõigetes 1 ja 2 osutatud taotlust ning teavitab asjaomaseid osalisi, kas ta peab taotlust põhjendatuks ja kavatseb selle alusel kooskõlas käesoleva artikliga tegutseda.

4. Amet kehtestab finantssektorivälise järelevalve tegijate vahelise lepituse tähtaja, võttes arvesse liidu õiguses kindlaks määratud asjakohaseid tähtaegu ning vaidlusaluse küsimuse keerukust ja kiireloomulisust. Lepitusetapis tegutseb amet vahendajana. Kui see on vajalik või ette nähtud liidu õigusega, esitab amet arvamuse selle kohta, kuidas erimeelsus lahendada.

6. JAGU

Rahapesu andmebüroode tegevuse toetamise ja koordineerimise mehhanism

Artikkel 39

Ameti ja rahapesu andmebüroode koostöö

1. Amet vastutab rahapesu andmebüroode tulemusliku ja järjepideva koostöö tagamise eest rahapesu andmebüroode tegevuse toetamise ja koordineerimise mehhanismi raames. Selleks toetab ja koordineerib amet rahapesu andmebüroode tegevust.

2. Amet ja rahapesu andmebürood on kohustatud tegema heas usus koostööd, sealhulgas seoses ameti toetatavate või algatatud ühisanalüüsidega, ning vahetama teavet, mis on vajalik nende ülesannete täitmiseks.

3. Ametil on artikli 5 lõikes 5 osutatud ülesannete täitmiseks sihtotstarbelised inim-, finants- ja IT-ressursid ning ta tagab vajaduse korral nende ülesannetega tegelevate töötajate organisatsioonilise eraldamise ameti järelevalvetegevusega seotud ülesandeid täitvatest töötajatest.

Rahapesu andmebüroo võib ametit teavitada, kui teine rahapesu andmebüroo ei tee koostööd. Sellisel juhul tegutseb amet vahendajana.

Artikkel 40

Ühisanalüüside tegemine

1. Amet sätestab meetodid ja kriteeriumid, mille alusel valitakse ja prioriseeritakse juhtumid, et teha ameti abil direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 32 kohaseid ühisanalüüse.

2. Lõike 1 kohaldamisel koostab amet igal aastal ühisanalüüside tegemiseks prioriteetsete valdkondade loetelu. Loetelu võib läbi vaadata, kui määratakse kindlaks uued prioriteetsed valdkonnad.

3. Kui liikmesriigi rahapesu andmebüroo teeb kooskõlas direktiivi (EL) 2024/1640 artikliga 32 ja võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kriteeriumeid kindlaks võimaliku vajaduse teha koos ühe või mitme teise liikmesriigi rahapesu andmebürooga ühisanalüüs, teavitab ta sellest ametit.

Amet registreerib kõik käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt saadud teated ja hindab juhtumi asjakohasust vastavalt lõikes 1 osutatud meetoditele ja kriteeriumidele. Kui amet leiab, et juhtum on asjakohane, teavitab ta viie päeva jooksul pärast algset teavitust kõigi asjaomaste liikmesriikide rahapesu andmebüroosid ja kutsub neid ühisanalüüsis osalema. Selleks kasutab amet turvalisi sidekanaleid. Kõigi asjaomaste liikmesriikide rahapesu andmebürood kaaluvad, kas ühisanalüüsis osaleda.

4. Kui vähemalt üks teine rahapesu andmebüroo nõustub ühisanalüüsis osalema, tagab amet, et ühisanalüüs algatatakse 20 päeva jooksul pärast lõike 3 teises lõigus osutatud algset hindamist, välja arvatud juhul, kui juhtumi kiireloomulisus õigustab lühema tähtaja määramist.

5. Rahapesu andmebüroo, kes loobub ühisanalüüsis osalemisest, esitab selle põhjused kirjalikult ametile kutse saamisele järgneva viie päeva jooksul. Amet edastab põhjenduse viivitamata ühisanalüüsi vajaduse kindlaks teinud rahapesu andmebüroole.

6. Kõigi ühisanalüüsis osalevate rahapesu andmebüroode sõnaselge nõusoleku korral tehakse analüüsi toetavatele ameti töötajatele kättesaadavaks kõik juhtumi esemega seotud andmed ning nad võivad neid ühisanalüüsi toetamise eesmärgil töödelda.

Kui rahapesu andmebüroo keeldub andmast ameti töötajatele juurdepääsu juhtumi esemega seotud andmetele, tagab ta, et teave esitatakse muul viisil nii, et see ei takista ameti töötajaid ühisanalüüsile operatiivtoe pakkumisel ega muul viisil nende suutlikkust tegelikult sellist tuge pakkuda.

Kui mitu rahapesu andmebürood keelduvad andmast juurdepääsu juhtumi esemega seotud andmetele, hindab amet uuesti, kas tema töötajate täidetavad ülesanded õigustavad ühisanalüüsi toetamist, ning kaalub, kas soovitada, et ühisanalüüs toimuks selle asemel ilma tema toetuseta.

7. Amet annab väljatöötatud meetodite ja korra kohaselt ühisanalüüsi tegemise jaoks kõik vajalikud tööriistad ja operatiivtoe. Täpsemalt seab amet ühisanalüüsi tegemise jaoks sisse spetsiaalse turvalise sidekanali ning tegeleb otstarbeka tehnilise koordineerimisega, sealhulgas IT-, eelarve- ja logistikatoega.

8. Kõigi ühisanalüüsis osalevate rahapesu andmebüroode sõnaselgel nõusolekul on ühisanalüüsi toetavatel ameti töötajatel lubatud kokkulangevuse või selle puudumise tuvastamisel põhineva süsteemi alusel ristvõrrelda nende rahapesu andmebüroode andmeid teiste rahapesu andmebüroode ning liidu organite ja asutuste poolt nende volituste piires kättesaadavaks tehtud andmetega.

Kokkulangevuse korral jagab amet kõigi ühisanalüüsis osalevate rahapesu andmebüroodega kokkulangevuse andnud teavet niivõrd, kui teabe esitaja andis teabe jagamiseks loa ja teave on ühisanalüüsi tegemiseks vajalik.

Käesoleva lõike kohaldamisel kasutab amet proportsionaalsel viisil süsteemi, mis on loodud rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamise seisukohast olulise teabe ristvõrdlemiseks. Süsteem tagab turvalisuse ja konfidentsiaalsuse taseme, mis on proportsionaalne ristvõrreldava teabe laadi ja ulatusega. Artikli 43 lõike 1 kohaselt ühisanalüüside tegemiseks kehtestatavates meetodites ja korras ning artikli 94 lõike 2 kohaselt sõlmitavates koostöökokkulepetes määratakse kindlaks meetodid, mida käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud kokkulangevuse või selle puudumise süsteemi alusel ristvõrdluse tegemiseks kasutatakse.

Artikkel 41

Ühisanalüüside tulemustest teavitamine ja nende edastamine

1. Kui ühisanalüüsi tulemused näitavad, et on põhjendatud alus kahtlustada, et pannakse toime või on toime pandud rahapesu või muu kuritegelik tegevus, mille suhtes Euroopa Prokuratuur võiks teostada oma pädevust kooskõlas määruse (EL) 2017/1939 artikliga 22 ning artikli 25 lõigetega 2 ja 3, teavitab amet põhjendamatu viivituseta ühisanalüüsi tulemustest ja kogu asjakohasest lisateabest Euroopa Prokuratuuri.

2. Amet koostab Euroopa Prokuratuuriga konsulteerides rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, kus määratakse kindlaks vorming, mida amet kasutab Euroopa Prokuratuurile teabe esitamiseks.

Amet esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 27. juuniks 2026.

Komisjonil on õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas artikliga 53.

3. Kui ühisanalüüsi tulemused näitavad, et on põhjendatud alus kahtlustada, et pannakse toime või on toime pandud kelmus, pettus, korruptsioon või muu ebaseaduslik tegevus, mis kahjustab liidu finantshuve ja mille suhtes Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võiks teostada oma pädevust kooskõlas määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 artikliga 8, edastab amet ühisanalüüsi tulemused ja asjakohase lisateabe OLAFile.

4. Kõigi ühisanalüüsis osalevate rahapesu andmebüroode sõnaselgel nõusolekul ja kui ühisanalüüsi tulemused näitavad, et on põhjendatud alus kahtlustada, et on toime pandud kuritegu, mille suhtes Europol võiks teostada oma pädevust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794 ([38]), edastab amet ühisanalüüsi tulemused ja asjakohase lisateabe Europolile.

5. Kõigi ühisanalüüsis osalevate rahapesu andmebüroode sõnaselgel nõusolekul ja kui ühisanalüüsi tulemused näitavad, et on põhjendatud alus kahtlustada, et on toime pandud kuritegu, mille suhtes Eurojust võiks teostada oma pädevust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1727 ([39]), edastab amet ühisanalüüsi tulemused ja asjakohase lisateabe Eurojustile.

6. Amet, Euroopa Prokuratuur, Europol, Eurojust ja OLAF võivad oma pädevusse kuuluvates valdkondades vahetada strateegilist ja muud mitteoperatiivset teavet, näiteks tüpoloogiaid ja riskinäitajaid.

Esimeses lõigus osutatud teabevahetuse tingimused sätestatakse artiklis 94 osutatud koostöökokkulepetes.

Artikkel 42

Ameti taotlused ühisanalüüsi algatamiseks

1. Kui amet teeb kindlaks võimaliku vajaduse teha ühisanalüüs vastavalt käesoleva määruse artiklile 40 või direktiivi (EL) 2024/1640 artiklile 32, teavitab ta sellest asjaomaseid rahapesu andmebüroosid ja taotleb nende osalemist ühisanalüüsis.

2. Asjaomased rahapesu andmebürood teavitavad ametit oma otsusest lõikes 1 osutatud taotluse kohta põhjendamatu viivituseta, püüdes seda teha viie päeva jooksul alates taotluse saamisest.

3. Kui rahapesu andmebüroo, kelle osalemist ühisanalüüsis taotletakse, lükkab ameti poolt lõike 1 kohaselt esitatud taotluse tagasi, teavitab ta ametit oma otsuse põhjustest põhjendamatu viivituseta, püüdes seda teha viie päeva jooksul alates taotluse saamisest.

Artikkel 43

Ühisanalüüsi meetodite ja korra läbivaatamine

1. Amet kehtestab ühisanalüüsi tegemise meetodid ja korra, vaatab need korrapäraselt läbi ja vajaduse korral ajakohastab neid. Läbivaatamise ja ajakohastamise nõuet kohaldatakse ka artikli 40 lõikes 1 osutatud meetodite ja kriteeriumide suhtes.

2. Ühisanalüüsis osalenud või muul viisil sellesse kaasatud rahapesu andmebürood võivad anda ametile analüüsi tegemise kohta tagasisidet, sh tagasisidet ühisanalüüsi tegemise vältel saadud ameti operatiivtoe kohta, samuti tagasisidet analüüsi tulemuste, lõike 1 kohaste meetodite ja korra, kättesaadavate tööriistade ja osalevate rahapesu andmebüroode tegevuse koordineerimise kohta. Konfidentsiaalsena märgistatud tagasisidet ei jagata teiste rahapesu andmebüroodega.

3. Amet võib lõikes 2 osutatud tagasiside alusel või omal algatusel avaldada ühisanalüüsi tegemise kohta järelaruande, sealhulgas esitada konkreetseid ettepanekuid ühisanalüüsi tegemise meetodite ja korra kohandamiseks ja järeldusi ühisanalüüsi tulemuste kohta. Järelaruannet jagatakse kõigi rahapesu andmebüroodega, avaldamata sealjuures juhtumiga seotud konfidentsiaalset või muud piiratud juurdepääsuga teavet. Ühisanalüüsi tegemisega seotud järeldusi ja soovitusi jagatakse kõigi selles osalenud rahapesu andmebüroodega ning ka kõigi teiste rahapesu andmebüroodega, tingimusel et järeldused ja soovitused ei sisalda konfidentsiaalset ega piiratud juurdepääsuga teavet.

([38]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

([39]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138).

Artikkel 44

Riiklike rahapesu andmebüroode delegaadid

1. Iga liikmesriigi rahapesu andmebüroo delegeerib ametisse ühe või mitu oma töötajat. Riikliku rahapesu andmebüroo delegaadi alaline töökoht on ameti asukohas.

2. Rahapesu andmebüroode delegaadid jäävad kuni delegeerimisperioodi lõpuni delegeeriva rahapesu andmebüroo personali koosseisu. Liikmesriigid määravad oma rahapesu andmebüroo delegaadi rahapesu andmebüroo tööülesannete valdkonnas omandatud asjaomaste ja praktiliste kogemuste põhjal, mille kõrge tase on tõendatud. Delegaat jääb teda delegeerinud rahapesu andmebüroo alluvusse ning järgib selle rahapesu andmebüroo turva- ja konfidentsiaalsusnorme, sealhulgas asjakohaseid riigisiseseid õigusakte.

3. Haldusnõukogu bürookoosseis võib rahapesu andmebüroo delegaadiks nimetatud isiku delegeerimise tagasi lükata, kui isik ei vasta lõikes 2 osutatud kriteeriumidele. Delegaatide ametiaeg on kolm aastat ja seda saab delegeerinud rahapesu andmebüroo nõusolekul pikendada ühe korra.

4. Rahapesu andmebüroode delegaadid aitavad ametil täita artikli 5 lõikes 5 sätestatud ülesandeid. Selleks tehakse rahapesu andmebüroode delegaatidele nende delegeerimise kestuse ajaks kättesaadavaks ameti andmed ja teave ulatuses, mis on vajalik nende ülesannete täitmiseks.

5. Rahapesu andmebüroode delegaatidele tehakse kättesaadavaks ka neid delegeerinud rahapesu andmebüroodele kättesaadavad andmed, mis on vajalikud artikli 5 lõikes 5 osutatud ülesannete täitmiseks.

6. Juhatus määrab kindlaks rahapesu andmebüroode delegaatide õigused ja kohustused ameti suhtes, võttes arvesse haldusnõukogu bürookoosseisu arvamust. Rahapesu andmebürood tagavad, et nende delegaadid järgivad kõnealuseid õigusi ja kohustusi.

Artikkel 45

Vastastikune abi rahapesu andmebüroode vahelise koostöö valdkonnas

1. Rahapesu andmebüroode vahelise koostöö edendamiseks ja nende töö toetamiseks edendab amet rahapesu andmebüroode vajadusi arvesse võttes ühiseid lähenemisviise, meetodeid ja parimaid tavasid. Amet korraldab ja hõlbustab eriti:

a) koolitusprogramme, sh innovaatiliste tehnoloogialahenduste kohta;

b) personalivahetust ja lähetuskavasid, sh riiklike rahapesu andmebüroo töötajate lähetamist ametisse;

c) tavade vahetamist rahapesu andmebüroode vahel, sh konkreetse valdkonna kogemuste vahetamist;

d) rahapesu andmebüroode analüüsisuutlikkuse suurendamiseks mõeldud IT-vahendite ja -teenuste arendamist või hankimist.

2. Rahapesu andmebüroo võib esitada ametile oma ülesannetega seotud abitaotluse, täpsustades, mis liiki abi ta ameti ja/või ühe või mitme rahapesu andmebüroo töötajatelt saada soovib. Abi taotlev rahapesu andmebüroo tagab, et abi andmiseks vajalik teave ja andmed on kättesaadavad. Rahapesu andmebüroode ülesannetega seotud vastastikuse abi andmise otstarbel hoiab ja ajakohastab amet regulaarselt teavet rahapesu andmebüroode spetsiifiliste pädevusvaldkondade ja suutlikkuse kohta.

3. Amet teeb kõik endast oleneva, et taotletud abi anda, sh kaalub abi andmist oma töötajaid kasutades, ning koordineerib ja hõlbustab igasuguse vabatahtliku abi andmist teiste rahapesu andmebüroode poolt.

4. Iga aasta alguses annab ameti eesistuja haldusnõukogu bürookoosseisule teada, kui palju töötajaid saab amet käesoleva artikli lõikes 2 osutatud abi andmiseks eraldada. Kui artikli 5 lõikes 5 osutatud ülesannete täitmise tõttu toimub töötajate kättesaadavuses muutusi, annab ameti eesistuja sellest haldusnõukogu bürookoosseisule teada.

Artikkel 46

Vahendus rahapesu andmebüroode vahel

1. Amet võib hõlbustada lahenduse leidmist kahe või enama rahapesu andmebüroo vahelise erimeelsuse korral juhtudel, mis on seotud direktiivi (EL) 2024/1640 kohase koostööga, sealhulgas teabevahetusega. Sellise vahenduse eesmärk on ühitada rahapesu andmebüroode erinevaid seisukohti ja võtta vastu mittesiduv arvamus.

2. Kui erimeelsust ei ole võimalik lahendada asjaomaste rahapesu andmebüroode vahelise otsekontakti ja dialoogi abil, algatab amet ühe või mitme kõnealuse rahapesu andmebüroo taotlusel vahendusmenetluse. Amet võib teha ettepaneku alustada vahendusmenetlust ka omal algatusel. Vahendus toimub üksnes kõigi asjaomaste rahapesu andmebüroode nõusolekul.

3. Vahendusmenetlus algatatakse haldusnõukogu bürookoosseisus. Kõik haldusnõukogu bürookoosseisu liikmed, välja arvatud erimeelsusel olevate rahapesu andmebüroode juhid, püüavad erimeelsusel olevate rahapesu andmebüroode seisukohti ühitada ja lepivad kokku mittesiduvas arvamuses. Kui see on asjakohane, võib kutsuda vahendusmenetluses osalema nõuandva pädevusega komisjoni eksperte.

4. Haldusnõukogu bürookoosseis võtab vastu lepitusmenetluse töökorra, sealhulgas kohaldatavad tähtajad.

5. Kui erimeelsusel olev rahapesu andmebüroo keeldub vahendusmenetluses osalemast, teavitab ta ametit ja teisi erimeelsusel olevaid rahapesu andmebüroosid oma otsuse põhjustest lõikes 4 osutatud töökorras sätestatud tähtaja jooksul.

6. Kolme kuu jooksul pärast lõikes 3 osutatud mittesiduva arvamuse vastuvõtmist teatavad erimeelsusel olevad rahapesu andmebürood haldusnõukogu bürookoosseisule meetmetest, mida nad on vastuseks arvamusele võtnud, või kui nad ei ole meetmeid võtnud, siis põhjustest, miks nad ei ole seda teinud.

Artikkel 47

Rahapesu andmebüroode sidevõrk FIU-net

1. Amet tagab FIU-net-i piisava, pideva ja turvalise haldamise ning tagab FIU-net-i juhtimise, hoolduse ja arendamise. Võttes arvesse rahapesu andmebüroode vajadusi, tagab amet, et FIU-net-i jaoks kasutatakse kõige arenenumat ja turvalisemat kättesaadavat tehnoloogiat, võttes arvesse kulude-tulude analüüsi.

2. Amet tagab FIU-net-i katkematu toimimise ja ajakohastab seda. Kui see on rahapesu andmebüroode teabevahetuse ja koostöö toetamiseks ja parandamiseks vajalik ning põhineb rahapesu andmebüroode vajadustel, töötab amet välja FIU-net-i täiustatud või lisafunktsioonid, rakendab neid või teeb need muul viisil kättesaadavaks.

3. Amet vastutab ka järgmiste FIU-net-iga seotud ülesannete eest:

a) rakendab asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, et tagada turvalisus, millega kaitstakse isikuandmeid;

b) kavandab, koordineerib, juhib ja toetab testimist;

c) tagab piisavad rahalised vahendid;

d) annab lõppkasutajatele FIU-net-i tehnilise kasutamise koolitust.

4. Lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud ülesannete täitmiseks on ametil õigus pärast seda, kui ta on kolmandast isikust teenuseosutajate turvastandardeid asjakohaselt auditeerinud, sõlmida nendega õiguslikult siduvaid lepinguid või kokkuleppeid.

5. Amet võtab vastu ja rakendab käesolevas artiklis osutatud ülesannete täitmiseks vajalikke meetmeid, sealhulgas FIU-net-i turvalisuse, talitluspidevuse ja avariitaaste kavad.

6. Haldusnõukogu bürookoosseis võib ühehäälselt otsustada peatada rahapesu andmebüroo, tema kolmandas riigis asuva samalaadse asutuse või liidu organi või asutuse juurdepääsu FIU-net-ile, kui tal on alus arvata, et selline juurdepääs ohustaks direktiivi (EL) 2024/1640 III peatüki rakendamist ning rahapesu andmebüroode valduses oleva ja süsteemi FIU-net kaudu vahetatava teabe turvalisust ja konfidentsiaalsust, sealhulgas juhul, kui on probleeme seoses rahapesu andmebüroo puuduliku sõltumatuse ja autonoomiaga.

Kui haldusnõukogu bürookoosseis võtab vastu otsuse, millega peatatakse rahapesu andmebüroo juurdepääs FIU-net-ile, teeb haldusnõukogu otsuse ühehäälselt kõigi haldusnõukogu bürookoosseisu liikmete häältega, välja arvatud kõnealuse rahapesu andmebüroo juht.

Haldusnõukogu bürookoosseis määrab kindlaks FIU-net-ile juurdepääsu peatamise kriteeriumid ja võtab vastu sellise peatamise töökorra.

Artikkel 48

Vastastikune hindamine

1. Amet kehtestab direktiivi (EL) 2024/1640 III peatüki kohase rahapesu andmebüroode tegevuse vastastikuse hindamise protsessi, et suurendada rahapesu andmebüroode tegevuse järjepidevust ja tulemuslikkust ning hõlbustada parimate tavade vahetamist rahapesu andmebüroode vahel. Amet töötab välja meetodid, mis võimaldavad hinnata rahapesu andmebüroosid objektiivselt, ja töötab välja ka vastastikuse hindamise töökorra.

Kui see on asjakohane, võetakse vastastikuste hindamiste kavandamisel ja tegemisel igakülgselt arvesse hindamisi, hinnanguid ja aruandeid, mille on koostanud rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamise ja avastamise valdkonna pädevad rahvusvahelised organisatsioonid ja valitsustevahelised organid.

2. Lõike 1 kohaldamisel moodustab amet vastastikuse hindamise rühma, mis koosneb ameti töötajatest ja vastastikuses hindamises osalevate rahapesu andmebüroode esindajatest.

3. Rahapesu andmebüroo tegevuse vastastikune hindamine hõlmab vähemalt järgmiste elementide hindamist:

a) rahapesu andmebüroo ressursside, sealhulgas inim-, tehniliste ja IT-ressursside piisavus tema ülesannete täitmiseks;

b) meetmed, mida rakendatakse tagamaks, et rahapesu andmebüroo tegevus on sõltumatu ja autonoomne ning et teda ei mõjutata lubamatult;

c) meetmed, mille rahapesu andmebüroo on võtnud teabe turvalisuse ja konfidentsiaalsuse kaitseks;

d) rahapesu andmebüroo ülesanne võtta vastu teateid kahtlase tehingu kohta ja muud teavet, mida talle avaldatakse, sealhulgas avaldatud teabe hulk ja laad ning kvaliteet;

e) meetmed, mille rahapesu andmebüroo on võtnud, et tõhustada kahtlasest tehingust teatamist kohustatud isikute poolt, eelkõige seoses teabe kvaliteediga;

f) rahapesu andmebüroo juurdepääs lisateabele ja selle kasutamine oma analüüsi rikastamiseks;

g) vahendid, mida rahapesu andmebüroo kasutab analüüsi tegemiseks;

h) mil määral toetavad rahapesu andmebüroo analüüs ja levitamine rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise uurimise ja nende eest vastutusele võtmise eest vastutavate asutuste operatiivvajadusi;

i) riigisisene koostöö rahapesu andmebüroo ja muude pädevate asutuste vahel;

j) piiriülene koostöö rahapesu andmebüroo ja teiste liikmesriikide rahapesu andmebüroode vahel.

4. Amet koostab vastastikuse hindamise tulemuste aruande. Vastastikuse hindamise aruande koostavad ühiselt ameti töötajad ja vastastikuse hindamise rühmas osalevate rahapesu andmebüroode asjaomased töötajad ja selle võtab vastu juhatus, olles saanud haldusnõukogu bürookoosseisult tähelepanekud metoodika kohaldamise kooskõla kohta teiste vastastikuse hindamise aruannetega. Aruande sisaldab tuvastatud häid tavasid ja kui see on asjakohane, vastastikuse hindamise tulemusel asjakohaseks, proportsionaalseks ja vajalikuks peetavaid järelmeetmeid. Järelmeetmed võib vastu võtta suuniste ja soovitustena kooskõlas artikliga 54 ja arvamustena kooskõlas artikliga 55. Rahapesu andmebürood püüavad igati järgida artikli 54 kohaselt esitatud suuniseid ja soovitusi.

5. Amet avaldab vastastikuse hindamise tulemused oma veebisaidil ja kui amet leiab vastastikuse hindamise tulemuste või oma ülesannete täitmisel talle teatavaks saanud muu teabe põhjal, et rahapesu andmebüroode suhtes kohaldatavad liidu õigusnormid vajavad liidu seisukohast täiendavat ühtlustamist, esitab ta komisjonile arvamuse.

6. Kaks aastat pärast vastastikuse hindamise aruande avaldamist esitab amet järelaruande. Järelaruande koostavad ühiselt ameti töötajad ja vastastikuse hindamise rühmas osalevate rahapesu andmebüroode asjaomased töötajad ning selle võtab vastu juhatus, olles saanud haldusnõukogu bürookoosseisult tähelepanekud metoodika kohaldamise kooskõla kohta teiste vastastikuse hindamise aruannetega. Järelaruanne sisaldab hinnangut selle kohta, kui piisavad ja tulemuslikud on meetmed, mida vastastikuses hindamises osalenud rahapesu andmebürood on võtnud seoses vastastikuse hindamise aruandes käsitletud järelmeetmetega. Amet avaldab järelaruande tulemused oma veebisaidil.

7. Käesoleva artikli kohaldamisel võtab juhatus iga kahe aasta järel vastu vastastikuse hindamise töökava, milles kajastatakse eelmistes vastastikustes hindamistes omandatud kogemusi ja haldusnõukogu bürookoosseisu arutelusid. Vastastikuse hindamise töökava moodustab aastase ja mitmeaastase tööprogrammi eraldi osa ja see lisatakse ühtsesse programmdokumenti. Iga rahapesu andmebüroo osaleb teda puudutavates vastastikustes hindamistes.

7. JAGU

Ühised vahendid

Artikkel 49

Regulatiivsed tehnilised standardid

1. Kui Euroopa Parlament ja nõukogu on andnud komisjonile õiguse võtta ELi toimimise lepingu artikli 290 kohaste delegeeritud õigusaktidega vastu regulatiivseid tehnilisi standardeid, et tagada käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlikes aktides konkreetselt sätestatud valdkondades järjepidev ühtlustamine, võib amet töötada välja regulatiivse tehnilise standardi eelnõu. Amet esitab regulatiivse tehnilise standardi eelnõu komisjonile vastuvõtmiseks. Samal ajal esitab amet nimetatud tehnilise standardi eelnõu teavitamise eesmärgil ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Regulatiivsed tehnilised standardid on tehnilised, ei sisalda strateegilisi otsuseid või poliitikavalikuid ning nende sisu on piiritletud nende aluseks olevate seadusandlike aktidega.

Enne regulatiivse tehnilise standardi eelnõu esitamist komisjonile korraldab amet selle üle avaliku konsultatsiooni ning analüüsib võimalikke seonduvaid kulusid ja saadavat kasu, välja arvatud juhul, kui selliste konsultatsioonide ja analüüside korraldamine on asjaomase regulatiivse tehnilise standardi kohaldamisala ja mõju või küsimuse kiireloomulisust arvestades väga ebaproportsionaalne.

Komisjon otsustab regulatiivse tehnilise standardi vastuvõtmise kolme kuu jooksul pärast eelnõu kättesaamist. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu piisavalt aegsasti, kui otsust ei ole võimalik kolme kuu jooksul vastu võtta. Kui see on liidu huvides, võib komisjon regulatiivse tehnilise standardi eelnõu vastu võtta üksnes osaliselt või muudatustega.

Kui komisjon kavatseb regulatiivse tehnilise standardi eelnõu mitte vastu võtta, võtta see vastu osaliselt või muudatustega, saadab ta eelnõu tagasi ametile koos selgitusega, miks ta seda vastu ei võta või miks ta tegi muudatusi.

Komisjon saadab kirja koopia Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Amet võib regulatiivse tehnilise standardi eelnõu kuue nädala jooksul komisjoni muudatusettepanekute alusel muuta ja esitada selle ametliku arvamusena uuesti komisjonile. Amet saadab oma ametliku arvamuse koopia Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Kui amet ei esita regulatiivse tehnilise standardi muudetud eelnõu kõnealuse kuuenädalase tähtaja jooksul või esitab eelnõu, mida ei ole muudetud vastavalt komisjoni muudatusettepanekutele, võib komisjon võtta regulatiivse tehnilise standardi vastu selliste muudatustega, mida ta peab asjakohasteks, või eelnõu tagasi lükata.

Komisjon ei muuda ameti koostatud regulatiivse tehnilise standardi eelnõu sisu ilma seda ametiga käesolevas artiklis sätestatud korras eelnevalt koordineerimata.

2. Kui amet ei ole esitanud regulatiivse tehnilise standardi eelnõu artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlikes aktides sätestatud tähtajaks, võib komisjon määrata eelnõu esitamiseks uue tähtaja. Kui amet ei saa uuest tähtajast kinni pidada, teavitab ta sellest aegsasti Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni.

3. Ainult juhul, kui amet ei esita komisjonile regulatiivse tehnilise standardi eelnõu lõike 2 kohaste tähtaegade jooksul, võib komisjon võtta regulatiivse tehnilise standardi vastu delegeeritud õigusaktiga ilma ameti koostatud eelnõuta.

Komisjon korraldab regulatiivse tehnilise standardi eelnõu üle avaliku konsultatsiooni ning analüüsib võimalikke seonduvaid kulusid ja saadavat kasu, välja arvatud juhul, kui selliste konsultatsioonide ja analüüside korraldamine on asjaomase regulatiivse tehnilise standardi eelnõu kohaldamisala ja mõju või küsimuse kiireloomulisust arvestades ebaproportsionaalne.

Komisjon edastab regulatiivse tehnilise standardi eelnõu viivitamatult Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Komisjon saadab oma regulatiivse tehnilise standardi eelnõu ametile. Amet võib regulatiivse tehnilise standardi eelnõu kuue nädala jooksul muuta ja selle ametliku arvamusena komisjonile esitada. Amet saadab oma ametliku arvamuse koopia Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Kui amet ei ole regulatiivse tehnilise standardi muudetud eelnõu neljandas lõigus osutatud kuuenädalase tähtaja jooksul esitanud, võib komisjon regulatiivse tehnilise standardi vastu võtta.

Kui amet esitab kuue nädala jooksul regulatiivse tehnilise standardi muudetud eelnõu, võib komisjon seda muuta ameti muudatusettepanekute alusel või võtta regulatiivse tehnilise standardi vastu selliste muudatustega, mida ta peab asjakohasteks. Komisjon ei muuda ameti koostatud regulatiivse tehnilise standardi eelnõu sisu ilma seda ametiga käesolevas artiklis sätestatud korras eelnevalt koordineerimata.

4. Regulatiivsed tehnilised standardid võetakse vastu määruste või otsustega. Kõnealuste määruste või otsuste pealkirja lisatakse sõnad „regulatiivne tehniline standard“. Nimetatud standardid avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja need jõustuvad standardis sätestatud kuupäeval.

Artikkel 50

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu artiklis 49 osutatud regulatiivseid tehnilisi standardeid neljaks aastaks alates 26. juunist 2024. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt kuus kuud enne nelja-aastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks.

2. Niipea kui komisjon on regulatiivse tehnilise standardi vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Õigus võtta vastu regulatiivseid tehnilisi standardeid antakse komisjonile artiklites 49, 51 ja 52 sätestatud tingimustel.

Artikkel 51

Vastuväited regulatiivsetele tehnilistele standarditele

1. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad esitada regulatiivse tehnilise standardi suhtes vastuväiteid kolme kuu jooksul pärast seda, kui neid on komisjoni vastu võetud regulatiivsest tehnilisest standardist teavitatud. Kõnealust tähtaega pikendatakse Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel kolme kuu võrra.

2. Kui pärast lõikes 1 osutatud tähtaja möödumist ei ole Euroopa Parlament ega nõukogu regulatiivse tehnilise standardi kohta vastuväiteid esitanud, avaldatakse see *Euroopa Liidu Teatajas* ja standard jõustub selles sätestatud kuupäeval.

Regulatiivse tehnilise standardi võib avaldada *Euroopa Liidu Teatajas* ning see võib jõustuda enne lõikes 1 osutatud tähtaja möödumist juhul, kui nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu on komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada.

3. Kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab lõikes 1 osutatud tähtaja jooksul regulatiivse tehnilise standardi kohta vastuväiteid, standard ei jõustu. ELi toimimise lepingu artikli 296 kohaselt põhjendab regulatiivsele tehnilisele standardile vastuväiteid esitav institutsioon oma seisukohta.

Artikkel 52

Regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kinnitamata jätmine või muutmine

1. Kui komisjon regulatiivse tehnilise standardi eelnõu ei kinnita või muudab seda vastavalt artiklile 49, teatab ta sellest ametile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule, esitades oma põhjendused.

2. Kui see on asjakohane, võib Euroopa Parlament või nõukogu kutsuda vastutava voliniku ja ameti eesistuja ühe kuu jooksul alates lõikes 1 osutatud teatamisest Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni või nõukogu erakorralisele koosolekule, et nad saaksid esitada oma eriarvamused ja neid selgitada.

Artikkel 53

Rakenduslikud tehnilised standardid

1. Kui Euroopa Parlament ja nõukogu on andnud komisjonile rakendamisvolitused võtta ELi toimimise lepingu artikli 291 kohaste rakendusaktidega vastu rakenduslikke tehnilisi standardeid käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlikes aktides konkreetselt sätestatud valdkondades, võib amet töötada välja rakendusliku tehnilise standardi eelnõu. Rakenduslikud tehnilised standardid on tehnilised, ei sisalda strateegilisi otsuseid või poliitikavalikuid ning nende eesmärk on määrata kindlaks kõnealuste seadusandlike aktide kohaldamise tingimused. Amet esitab rakendusliku tehnilise standardi eelnõu komisjonile vastuvõtmiseks. Samal ajal esitab amet nimetatud tehnilise standardi eelnõu teavitamise eesmärgil Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Enne rakendusliku tehnilise standardi eelnõu esitamist komisjonile korraldab amet selle üle avaliku konsultatsiooni ning analüüsib võimalikke seonduvaid kulusid ja saadavat kasu, välja arvatud juhul, kui selliste konsultatsioonide ja analüüside korraldamine on asjaomase rakendusliku tehnilise standardi eelnõu kohaldamisala ja mõju või küsimuse kiireloomulisust arvestades väga ebaproportsionaalne.

Komisjon otsustab rakendusliku tehnilise standardi vastuvõtmise kolme kuu jooksul pärast eelnõu kättesaamist. Komisjon võib seda tähtaega pikendada ühe kuu võrra. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu piisavalt aegsasti, kui otsust ei ole võimalik kolme kuu jooksul vastu võtta. Kui see on liidu huvides, võib komisjon rakendusliku tehnilise standardi eelnõu vastu võtta üksnes osaliselt või muudatustega.

Kui komisjon kavatseb rakendusliku tehnilise standardi eelnõu mitte vastu võtta, võtta see vastu osaliselt või muudatustega, saadab ta eelnõu tagasi ametile koos selgitustega, miks ta seda vastu ei võta või miks ta tegi muudatusi. Komisjon saadab kirja koopia Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Amet võib rakendusliku tehnilise standardi eelnõu kuue nädala jooksul komisjoni muudatusettepanekute alusel muuta ja esitada selle ametliku arvamusena uuesti komisjonile. Amet saadab oma ametliku arvamuse koopia Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Kui amet ei esita rakendusliku tehnilise standardi muudetud eelnõu neljandas lõigus nimetatud kuuenädalase tähtaja jooksul või esitab eelnõu, mida ei ole muudetud vastavalt komisjoni muudatusettepanekutele, võib komisjon võtta rakendusliku tehnilise standardi vastu selliste muudatustega, mida ta peab asjakohasteks, või eelnõu tagasi lükata.

Komisjon ei muuda ameti koostatud regulatiivse tehnilise standardi eelnõu sisu ilma seda ametiga käesolevas artiklis sätestatud korras eelnevalt koordineerimata.

2. Kui amet ei ole esitanud rakendusliku tehnilise standardi eelnõu artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlikes aktides sätestatud tähtajaks, võib komisjon määrata eelnõu esitamiseks uue tähtaja. Kui amet ei saa uuest tähtajast kinni pidada, teavitab ta sellest aegsasti Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni.

3. Ainult juhul, kui amet ei esita komisjonile rakendusliku tehnilise standardi eelnõu lõike 2 kohaste tähtaegade jooksul, võib komisjon võtta rakendusliku tehnilise standardi vastu rakendusaktiga ilma ameti koostatud eelnõuta.

Komisjon korraldab rakendusliku tehnilise standardi eelnõu üle avaliku konsultatsiooni ning analüüsib võimalikke seonduvaid kulusid ja saadavat kasu, välja arvatud juhul, kui selliste konsultatsioonide ja analüüside korraldamine on asjaomase rakendusliku tehnilise standardi eelnõu kohaldamisala ja mõju või küsimuse kiireloomulisust arvestades ebaproportsionaalne.

Komisjon edastab rakendusliku tehnilise standardi eelnõu viivitamatult Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Komisjon saadab rakendusliku tehnilise standardi eelnõu ametile. Amet võib rakendusliku tehnilise standardi eelnõu kuue nädala jooksul muuta ja selle ametliku arvamusena komisjonile esitada. Amet saadab oma ametliku arvamuse koopia Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Kui amet ei ole rakendusliku tehnilise standardi muudetud eelnõu neljandas lõigus osutatud kuuenädalase tähtaja jooksul esitanud, võib komisjon rakendusliku tehnilise standardi vastu võtta.

Kui amet esitab kuue nädala jooksul rakendusliku tehnilise standardi muudetud eelnõu, võib komisjon seda muuta ameti muudatusettepanekute alusel või võtta rakendusliku tehnilise standardi vastu selliste muudatustega, mida ta peab asjakohasteks.

Komisjon ei muuda ameti koostatud regulatiivse tehnilise standardi eelnõu sisu ilma seda ametiga käesolevas artiklis sätestatud korras eelnevalt koordineerimata.

4. Rakenduslikud tehnilised standardid võetakse vastu määruste või otsustega. Kõnealuste määruste või otsuste pealkirja lisatakse sõnad „rakenduslik tehniline standard“. Nimetatud standardid avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja need jõustuvad standardis sätestatud kuupäeval.

Artikkel 54

Suunised ja soovitused

1. Selleks et järelevalve ja rahapesu andmebüroodega seotud tavad oleksid ühtsed, tõhusad ja tulemuslikud ning liidu õigust rakendataks ühtselt, ühetaoliselt ja järjepidevalt, annab amet järelevalveasutustele, järelevalve tegijatele, rahapesu andmebüroodele või kohustatud isikutele suuniseid ja soovitusi.

2. Amet korraldab asjakohasel juhul kõnealuste suuniste ja soovituste üle avalikke konsultatsioone ning analüüsib võimalikke seonduvaid kulusid ja saadavat kasu. Kõnealused konsultatsioonid ja analüüsid on suuniste või soovituse kohaldamisala, laadi ja mõjuga proportsionaalsed. Kui amet avalikke konsultatsioone ei korralda, esitab ta selle kohta põhjendused ja avalikustab need.

3. Järelevalveasutused, järelevalve tegijad, rahapesu andmebürood ja kohustatud isikud püüavad ameti suuniseid ja soovitusi igati järgida.

Suunise või soovituse andmisele järgneva kahe kuu jooksul annab iga järelevalveasutus, järelevalve tegija või rahapesu andmebüroo teada, kas ta järgib nimetatud suunist või soovitust või kavatseb seda järgida. Kui järelevalveasutus, järelevalve tegija või rahapesu andmebüroo suunist või soovitust ei järgi või järgida ei kavatse, annab ta sellest koos põhjendustega ametile teada.

Amet avaldab teabe selle kohta, et järelevalveasutus, järelevalve tegija või rahapesu andmebüroo suunist või soovitust ei järgi või ei kavatse seda järgida. Samuti võib amet igal üksikjuhul eraldi otsustada, kas avaldada järelevalveasutuse, järelevalve tegija või rahapesu andmebüroo esitatud põhjendused, miks ta suunist või soovitust ei järgi. Sellisest avaldamisest antakse järelevalveasutusele, järelevalve tegijale või rahapesu andmebüroole eelnevalt teada.

Kui suunises või soovituses seda nõutakse, annavad kohustatud isikud selgelt ja üksikasjalikult teada, kas nad kõnealust suunist või soovitust järgivad.

4. Amet loetleb esitatud suunised ja soovitused artikli 64 lõike 4 punktis c osutatud aruandes.

5. Ameti antud suunised ja soovitused asendavad Euroopa Pangandusjärelevalve või järelevalve tegijate ja rahapesu andmebüroode varasemad samateemalised suunised ja soovitused. Euroopa Pangandusjärelevalve või järelevalve tegijate ja rahapesu andmebüroode poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 ([40]) ja määruse (EL) 2023/1113 kohaselt antud suunised ja soovitused, tingimusel et need on endiselt asjakohased, kehtivad seni, kuni hakatakse kohaldama ameti antud uusi samateemalisi suuniseid ja soovitusi. Amet näeb uute suuniste ja soovituste kohaldamiseks ette sobiva üleminekuperioodi.

Artikkel 55

Arvamused ja tehnilised nõuanded

1. Amet võib Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni taotlusel või omal algatusel esitada Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile arvamusi kõigis tema pädevusvaldkonda kuuluvates küsimustes.

2. Lõikes 1 osutatud taotlus võib hõlmata konsulteerimist muude asjaomaste liidu asutustega, kui teema on seotud nende pädevusega, avalikkusega konsulteerimist või tehnilist analüüsi.

3. Amet võib Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni taotlusel anda Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile tehnilist nõu valdkondades, mis on hõlmatud artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlike aktidega.

([40]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

III PEATÜKK

AMETI STRUKTUUR

Artikkel 56

Haldus- ja juhtimisstruktuur

Ameti struktuuri osad on:

a) haldusnõukogu, kes täidab artiklis 60 sätestatud ülesandeid;

b) juhatus, kes täidab artiklis 64 sätestatud ülesandeid;

c) eesistuja, kes täidab artiklis 69 sätestatud ülesandeid;

d) tegevdirektor, kes täidab artiklis 71 sätestatud ülesandeid;

e) vaidlustusnõukogu, kes täidab artiklis 74 sätestatud ülesandeid.

1. JAGU

Haldusnõukogu

Artikkel 57

Haldusnõukogu koosseis

1. Haldusnõukogul on lõike 2 kohane järelevalvekoosseis ja lõike 3 kohane bürookoosseis.

2. Haldusnõukogu järelevalvekoosseisu kuuluvad:

a) ameti eesistuja (hääleõigusega);

b) iga liikmesriigi kohustatud isikute järelevalveasutuste juhid (hääleõigusega);

c) üks komisjoni esindaja (hääleõiguseta).

Esimese lõigu punktis b osutatud iga liikmesriigi järelevalveasutuste juhtidel on üks ühine hääl ning nad valivad iga koosoleku või hääletuse jaoks ühe ühise esindaja, kes on kas alaline esindaja või ühekordne hääleõiguslik esindaja. Kui haldusnõukogu järelevalvekoosseisus arutatavad teemad puudutavad mitme järelevalveasutuse pädevust, võib ühte ühist esindajat saata kuni kahe muu järelevalveasutuse esindaja, kellel ei ole hääleõigust.

Iga järelevalveasutus, kellel on kas ühekordne või alaline hääleõiguslik liige, nimetab oma asutusest kõrgetasemelise asendusliikme, kes võib teises lõigus osutatud hääleõiguslikku haldusnõukogu liiget asendada, kui too ei saa koosolekul osaleda.

3. Haldusnõukogu bürookoosseisu kuuluvad:

a) ameti eesistuja (hääleõigusega);

b) rahapesu andmebüroode juhid (hääleõigusega);

c) üks komisjoni esindaja (hääleõiguseta).

Iga rahapesu andmebüroo nimetab oma asutusest kõrgetasemelise asendusliikme, kes võib asendada esimese lõigu punktis b osutatud rahapesu andmebüroo juhti, kui too ei saa koosolekul osaleda.

4. Haldusnõukogu võib lubada koosolekutele vaatlejaid. Eelkõige võib haldusnõukogu bürookoosseis lubada koosolekutele vaatlejatena OLAFi, Europoli, Eurojusti ja Euroopa Prokuratuuri esindajaid, kui arutatakse nende pädevusalasse kuuluvaid küsimusi. Haldusnõukogu järelevalvekoosseisu koosolekutele lubatakse vaatlejatena Euroopa Keskpanga järelevalvenõukogu määratud esindaja ja iga Euroopa järelevalveasutuse esindaja, kui arutatakse nende pädevusalasse kuuluvaid küsimusi.

Asjaolud, mille korral esimeses lõigus loetletud liidu institutsioonid, organid ja asutused kutsutakse haldusnõukogu koosolekutele, täpsustatakse haldusnõukogu kodukorras ning need kajastavad ameti ja iga nimetatud vaatleja vahel saavutatud kokkulepet.

Vastavalt vajadusele võib lubada koosolekutele muid vaatlejaid, kui need kiidetakse heaks haldusnõukogu vastava koosseisu hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.

5. Juhatuse liikmed võivad hääleõiguseta osaleda nii haldusnõukogu järelevalvekoosseisu kui ka bürookoosseisu koosolekutel, kui arutatakse artikli 66 lõikes 2 osutatud ja ameti eesistuja kindlaks määratud küsimusi, mis kuuluvad juhatuse liikmete vastutusalasse.

Artikkel 58

Ülesannete ja otsuste delegeerimine ning haldusnõukogu sisekomiteed

1. Haldusnõukogu võib kas omal algatusel või ameti eesistuja taotlusel moodustada teatavate ülesannete täitmiseks sisekomiteesid. Haldusnõukogu võib delegeerida teatavaid selgelt kindlaks määratud ülesandeid ja otsuseid ameti sisekomiteedele, juhatusele või eesistujale. Haldusnõukogu võib volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.

2. Sisekomiteed annavad haldusnõukogule otsustamiseks aru kõigist nende tehtud järeldustest.

3. Juhatuse liikmed võivad osaleda sisekomiteede koosolekutel kooskõlas artikli 57 lõikega 5.

4. Haldusnõukogu bürookoosseis moodustab alalise komitee, kuhu kuulub üheksa tema liiget või vastava riikliku rahapesu andmebüroo esindajat, kellel on piisavad eksperditeadmised, et toetada sisekomiteed artikli 60 lõike 3 kohaste ülesannete täitmisel, sealhulgas ettepanekute esitamise ja otsuste eelnõude koostamise kaudu.

Alalisel komiteel ei ole otsustamisõigust. Ta täidab oma ülesandeid liidu kui terviku huvides ning teeb haldusnõukogu bürookoosseisuga täielikult läbipaistvat koostööd.

Haldusnõukogu bürookoosseis võtab vastu alalise komitee kodukorra. Alalise komitee koosseis tagab õiglase tasakaalu ja rotatsiooni liikmete või riiklike rahapesu andmebüroode esindajate vahel. Alalise komitee üheksa liiget nimetab ametisse haldusnõukogu bürookoosseis.

Artikkel 59

Haldusnõukogu sõltumatus

1. Ameti eesistuja ja haldusnõukogu järelevalvekoosseisu ja bürookoosseisu liikmed täidavad käesoleva määrusega neile pandud ülesandeid sõltumatult ja liidu kui terviku üldistes huvides, küsimata ja võtmata vastu liidu institutsioonide, organite või asutuste, valitsuste või muude avalik-õiguslike või eraõiguslike asutuste juhiseid.

2. Liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid või asutused ning muud avalik-õiguslikud või eraõiguslikud asutused ei püüa haldusnõukogu liikmeid nende ülesannete täitmisel mõjutada.

3. Haldusnõukogu sätestab oma kodukorras huvide konfliktide ärahoidmise ja lahendamise praktilise korra.

Artikkel 60

Haldusnõukogu ülesanded

1. Haldusnõukogu järelevalvekoosseis teeb artiklites 7–10 osutatud ülesannetega seotud otsuseid ja muid otsuseid, mida käesoleva määruse kohaselt peab tegema haldusnõukogu järelevalvekoosseis.

2. Haldusnõukogu järelevalvekoosseis võib esitada arvamuse iga otsuse eelnõu kohta, mille juhatus on II peatüki 3. jao ja artikli 64 lõike 2 kohaselt valitud kohustatud isikute suhtes koostanud.

Haldusnõukogu järelevalvekoosseis ja juhatus lepivad ühiselt kokku ning võtavad vastu menetlused ja tähtajad esimeses lõigus osutatud arvamuse esitamiseks.

3. Haldusnõukogu bürookoosseis täidab ülesandeid ja teeb otsuseid, millele on osutatud artikli 5 lõikes 5 ja II peatüki 6. jaos.

4. Haldusnõukogu võtab II peatüki 7. jaos osutatud arvamusi, soovitusi, suuniseid ja otsuseid vastu asjakohases koosseisus, võttes arvesse asjaomases dokumendis käsitletavat valdkonda. Kui asjaomane dokument hõlmab nii järelevalvega kui ka rahapesu andmebüroodega seotud teemasid, võtavad nii haldusnõukogu järelevalvekoosseis kui ka haldusnõukogu bürookoosseis kõnealused arvamused, soovitused, suunised ja otsused vastu eraldi. Arvamused, soovitused ja suunised võetakse vastu asjaomase sisekomitee ettepaneku alusel.

5. Haldusnõukogu hääletab artiklis 49 osutatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõude ja artiklis 53 osutatud rakenduslike tehniliste standardite eelnõude üle ning esitab need standardite sisust lähtuvas koosseisus komisjonile vastuvõtmiseks.

6. Haldusnõukogu mõlema koosseisuga konsulteeritakse selliste otsuste eelnõude üle, mida juhatus teeb vastavalt artikli 64 lõike 4 punktidele a, c, e ja m. Kui sellele järgnev juhatuse otsus kaldub haldusnõukogu arvamusest kõrvale, peab juhatus seda kirjalikult põhjendama.

7. Haldusnõukogu võtab vastu oma kodukorra ja avalikustab selle.

8. Ilma et see piiraks artikli 63 lõigete 3 ja 4 ning artikli 68 lõigete 1 ja 2 kohaldamist, kasutab haldusnõukogu volitusi, mis on personalieeskirjadega antud ametisse nimetavale asutusele või ametiisikule ning muude teenistujate teenistustingimustega antud töölepingute sõlmimiseks volitatud asutusele või ametiisikule (edaspidi „ametisse nimetava asutuse volitused“), ameti eesistuja ja juhatuse viie täiskohaga liikme suhtes kogu nende ametiaja jooksul.

Artikkel 61

Haldusnõukogu hääletamisreeglid

1. Haldusnõukogu otsused võetakse vastu liikmete lihthäälteenamusega. Igal artikli 57 lõigete 2 ja 3 kohaselt hääleõiguslikul liikmel on üks hääl. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustavaks eesistuja hääl.

2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 teeb haldusnõukogu käesoleva määruse artiklites 49, 53, 54 ja 55 osutatud õigusaktide puhul otsused vastavalt ELi lepingu artikli 16 lõikele 4 oma liikmete kvalifitseeritud häälteenamusega.

Ameti eesistuja ei hääleta käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud otsuste, artikli 60 lõikes 2 osutatud arvamuste ega artikli 63 lõikes 5 osutatud juhatuse tulemuslikkuse hindamisega seotud otsuste üle.

3. Hääleõiguseta liikmed ja vaatlejad ei osale haldusnõukogu järelevalvekoosseisus peetavatel aruteludel, kus käsitletakse konkreetseid kohustatud isikuid, kui artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlikes aktides ei ole sätestatud teisiti või kui hääleõigusega liikmed ei otsusta teisiti.

4. Lõiget 3 ei kohaldata juhatuse liikmetele ega Euroopa Keskpanga järelevalvenõukogu määratud Euroopa Keskpanga esindajale.

5. Ameti eesistujal on õigus korraldada hääletus igal ajal. Ilma et see piiraks nimetatud õigust või ameti otsustusprotsessi tulemuslikkust, püüab haldusnõukogu otsuste tegemisel saavutada konsensust.

Artikkel 62

Haldusnõukogu koosolekud

1. Haldusnõukogu koosolekud kutsub kokku ameti eesistuja.

2. Haldusnõukogul on aastas vähemalt kaks korralist koosolekut. Peale selle saadakse kokku eesistuja algatusel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete taotlusel.

3. Haldusnõukogu võib kutsuda oma koosolekutele vaatlejana kõiki isikuid, kelle seisukoht võib olla huvipakkuv.

4. Haldusnõukogu liikmed ja asendusliikmed võivad vastavalt kodukorrale kasutada koosolekutel nõustajate või ekspertide abi.

5. Haldusnõukogu abistab sekretariaat, kelle teenused tagab amet.

6. Ameti eesistuja ja juhatuse viis täiskohaga liiget ei osale haldusnõukogu koosolekutel, kus arutletakse või otsustatakse nende tegevuse tulemuslikkuse üle.

2. JAGU

Juhatus

Artikkel 63

Juhatuse koosseis ja ametisse nimetamine

1. Juhatusse kuuluvad:

a) ameti eesistuja;

b) viis täiskohaga liiget, sealhulgas ase-eesistuja;

Kui juhatus täidab artikli 64 lõike 4 punktides a–l osutatud ülesandeid, on komisjoni esindajal õigus osaleda aruteludes ja tutvuda üksnes nimetatud ülesannetega seotud dokumentidega.

2. Tegevdirektor osaleb juhatuse koosolekutel hääleõiguseta.

3. Kui arutatakse valitud kohustatud isikut käsitlevaid otsuseid, millele on osutatud artikli 64 lõikes 2, võib haldusnõukogu järelevalvekoosseisu kuuluv liige liikmesriigist, kus asjaomane valitud kohustatud isik on asutatud, osaleda juhatuse vastavate koosolekute aruteludel hääleõiguseta.

Kõnealune haldusnõukogu liige ei viibi selliste arutelude järgse hääletuse juures.

4. Lõike 1 punktis b osutatud juhatuse liikmed valitakse saavutuste, oskuste, teadmiste, usaldusväärsuse, tunnustatuse, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna kogemuste ning muu asjaomase kvalifikatsiooni alusel, järgides *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud avatud valikumenetlust.

Kandidaatide nimekirja lõike 1 punktis b osutatud juhatuse liikmete ametikohale koostab komisjon. Euroopa Parlament võib korraldada nimekirjas olevate kandidaatide kuulamise.

Ettepaneku lõike 1 punktis b osutatud juhatuse liikmete ametisse nimetamiseks esitab Euroopa Parlamendile haldusnõukogu, tuginedes komisjoni koostatud kandidaatide nimekirjale. Kui Euroopa Parlament on ettepaneku heaks kiitnud, võtab nõukogu kõnealuste juhatuse liikmete ametisse nimetamise kohta vastu rakendusotsuse. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Ametisse nimetamise protsessis võetakse võimalikult suures ulatuses arvesse soolise ja geograafilise tasakaalu põhimõtteid.

5. Lõike 1 punktis b osutatud juhatuse liikmete ametiaeg on neli aastat. Nende nelja-aastase ametiaja lõpule eelneva 12 kuu jooksul hindab haldusnõukogu mõlemas koosseisus või haldusnõukogu liikmete seast valitud väiksem komitee, kuhu kuulub ka komisjoni esindaja, kõnealuste juhatuse liikmete tegevust. Hindamisel võetakse arvesse iga juhatuse liikme töö tulemuslikkust ning ameti tulevasi ülesandeid ja probleeme. Hindamise alusel võib haldusnõukogu mõlemas koosseisus teha Euroopa Parlamendile ettepaneku nende ametiaega pikendada. Ametiaega on võimalik pikendada ainult üks kord. Kui Euroopa Parlament on haldusnõukogu ettepaneku heaks kiitnud, võtab nõukogu nimetatud juhatuse liikme või liikmete ametiaja pikendamise kohta vastu rakendusotsuse. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

6. Lõike 1 punktis b osutatud juhatuse liikmed täidavad oma ülesandeid sõltumatult ja objektiivselt üksnes liidu kui terviku huvides, küsimata ja võtmata vastu liidu institutsioonide, organite või asutuste, valitsuste või muude avalik-õiguslike või eraõiguslike asutuste juhiseid. Liidu institutsioonid, organid ja asutused, liikmesriikide valitsused ja kõik muud avalik-õigusliku või erasektori asutused austavad seda sõltumatust.

7. Kui lõike 1 punktis b osutatud juhatuse liige ei vasta enam oma tööülesannete täitmiseks vajalikele tingimustele või on süüdi raskes väärkäitumises, võib nõukogu omal algatusel või Euroopa Parlamendi või haldusnõukogu ükskõik kumma koosseisu ettepaneku alusel võtta vastu rakendusotsuse kõnealuse juhatuse liikme ametist vabastamise kohta. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

8. Endised juhatuse liikmed, sh eesistuja ja ase-eesistuja, ei tohi 18 kuu jooksul pärast ametist lahkumist asuda tasulisele tööle:

a) valitud kohustatud isikus;

b) üheski muus üksuses, kui nii toimides tekiks või võiks tekkida huvide konflikt ameti õigustatud huvidega.

Asjaolud, mis viitavad sellisele tekkivale või tekkida võivale huvide konfliktile, määrab kindlaks juhatus oma liikmete huvide konfliktide ärahoidmise ja juhtimise reeglites, millele osutatakse artikli 64 lõike 4 punktis e.

Artikkel 64

Juhatuse ülesanded

1. Juhatus vastutab ametile artikli 5 kohaselt antud ülesannete üldise planeerimise ja täitmise eest. Juhatus võtab vastu kõik ameti otsused, välja arvatud need otsused, mille võtab artikli 60 kohaselt vastu haldusnõukogu.

2. Juhatus võtab artikli 6 lõikes 1 osutatud volituste teostamise eesmärgil vastu valitud kohustatud isikutele adresseeritud otsused, võttes arvesse artiklis 16 osutatud valitud kohustatud isiku ühise järelevalverühma ettepanekut, artiklis 27 osutatud sõltumatu uurimisrühma ettepanekut ning artikli 60 lõike 2 kohast haldusnõukogu arvamust kavandatava otsuse kohta. Kui juhatus otsustab sellisest arvamusest kõrvale kalduda, peab ta seda kirjalikult üksikasjalikult põhjendama.

3. Juhatus võtab vastu konkreetsetele avaliku sektori asutustele adresseeritud otsused, mis on tehtud artiklite 14, 30 ja 32–36 kohaselt.

4. Peale selle on juhatusel järgmised ülesanded:

a) võtta igal aastal 30. novembriks tegevdirektori ettepaneku alusel vastu ühtse programmdokumendi projekt vastavalt artiklile 65 ning edastada see teavitamise eesmärgil järgmise aasta 31. jaanuariks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile; samuti tuleb vastu võtta ja edastada dokumendi kõik ajakohastatud versioonid;

b) võtta vastu ameti aastaeelarve projekt ja täita muid ameti eelarvega seotud ülesandeid;

c) hinnata ameti iga-aastast konsolideeritud tegevusaruannet, sealhulgas ameti ülesannete täimise ülevaade, see vastu võtta, edastada see iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning see avalikustada;

d) võtta vastu kelmuste- ja pettustevastane strateegia, mis on proportsionaalne kelmuste ja pettuste riskiga ning võtab arvesse rakendatavate meetmete kulusid ja tulusid;

e) võtta vastu oma liikmete ja vaidlustusnõukogu liikmete huvide konfliktide ärahoidmise ja juhtimise reeglid;

f) võtta vastu oma kodukord;

g) teostada ameti töötajate suhtes ametisse nimetava asutuse volitusi;

h) võtta vastu asjakohased rakendussätted, et kohaldada personalieeskirju ja muude teenistujate teenistustingimusi vastavalt personalieeskirjade artikli 110 lõikele 2;

i) nimetada kooskõlas artikli 70 lõikega 5 ametisse tegevdirektor ja vabastada ta ametist;

j) nimetada vastavalt personalieeskirjadele ning muude teenistujate teenistustingimustele ametisse peaarvepidaja, kes võib olla komisjoni peaarvepidaja ning on oma ülesannete täitmisel täiesti sõltumatu;

k) tagada, et sise- ja välisauditite aruannetest ja hindamistest ning OLAFi uurimistest tulenevate järelduste ja soovituste põhjal võetakse piisavaid järelmeetmeid;

l) võtta vastu ameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid;

m) teha kõik otsused ameti sisemiste struktuuride loomise ja vajaduse korral nende muutmise kohta.

5. Juhatus valib oma hääleõiguslike liikmete seast ametile ase-eesistuja. Ase-eesistuja asendab automaatselt eesistujat, kui viimane ei saa oma ülesandeid täita.

6. Käesoleva artikli lõike 4 punktis h osutatud volitustega seoses võtab juhatus kooskõlas personalieeskirjade artikli 110 lõikega 2 vastu personalieeskirjade artikli 2 lõikele 1 ja muude teenistujate teenistustingimuste artiklile 6 tugineva otsuse, millega delegeerib asjaomased ametisse nimetamise volitused tegevdirektorile. Tegevdirektor võib need volitused edasi delegeerida.

7. Kui erandlikud asjaolud seda nõuavad, võib juhatus oma otsusega ajutiselt peatada tegevdirektorile delegeeritud ja tegevdirektori poolt edasi delegeeritud ametisse nimetamise volitused ning teostada neid ise või delegeerida need mõnele oma liikmele või muule töötajale peale tegevdirektori.

Artikkel 65

Iga-aastane ja mitmeaastane tööprogramm

1. Juhatus võtab iga aasta 30. novembriks vastu mitmeaastast ja iga-aastast tööprogrammi sisaldava ühtse programmdokumendi, mis põhineb tegevdirektori esitatud projektil, võttes arvesse komisjoni arvamust ja – mis puudutab mitmeaastast tööprogrammi – olles konsulteerinud Euroopa Parlamendiga. Kui juhatus otsustab komisjoni arvamuse mis

tahes aspekti mitte arvesse võtta, peab ta seda otsust põhjalikult põhjendama. Kohustus esitada põhjalik põhjendus kehtib ka Euroopa Parlamendi poolt konsulteerimise käigus tõstatatud aspektide kohta. Juhatus edastab ühtse programmdokumendi Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

Ühtne programmdokument jõustub pärast üldeelarve lõplikku vastuvõtmist ja vajaduse korral kohandatakse seda üldeelarvele vastavalt.

2. Iga-aastane tööprogramm sisaldab üksikasjalikke eesmärke ja oodatavaid tulemusi, sealhulgas tulemusnäitajaid. Samuti sisaldab see rahastatavate tegevuste kirjeldust koos igale neist eraldatavate rahaliste vahendite ja inimressurssidega vastavalt tegevuspõhise eelarvestamise ja juhtimise põhimõtetele. Iga-aastane tööprogramm peab olema kooskõlas mitmeaastase tööprogrammiga. Selles näidatakse selgelt, millised ülesanded on eelmise majandusaastaga võrreldes lisatud või välja jäetud või milliseid neist on muudetud.

3. Kui ametile antakse uus ülesanne, muudab juhatus vastu võetud iga-aastast tööprogrammi.

Iga-aastase tööprogrammi olulised muudatused võetakse vastu sama korra kohaselt nagu algne iga-aastane tööprogramm. Juhatus võib delegeerida tegevdirektorile õiguse teha iga-aastases tööprogrammis ebaolulisi muudatusi.

4. Mitmeaastases tööprogrammis esitatakse üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemusnäitajad. Selles esitatakse ka vahendite eraldamise programm, mis hõlmab muu hulgas mitmeaastast eelarvet ja personali.

Vahendite eraldamise programmi ajakohastatakse igal aastal. Strateegilist programmi ajakohastatakse siis, kui see on asjakohane.

Artikkel 66

Juhatuse hääletamisreeglid

1. Juhatuse otsused võetakse vastu selle liikmete lihthäälteenamusega. Igal juhatuse liikmel on üks hääl. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustavaks eesistuja või eesistujat asendava ase-eesistuja hääl.

2. Komisjoni esindajal on hääleõigus siis, kui arutatakse ja otsustatakse artikli 64 lõike 4 punktides a–l osutatud küsimusi.

3. Üksikasjalikum hääletamiskord, eelkõige asjaolud, mille korral üks liige võib tegutseda teise liikme nimel, nähakse ette juhatuse kodukorras.

Artikkel 67

Põhiõiguste ametnik

1. Juhatus määrab tegevdirektori ettepanekul põhiõiguste ametniku. Põhiõiguste ametnik võib olla ameti ametisolev töötaja.

2. Põhiõiguste ametniku ülesanded on järgmised:

a) nõustada ameti töötajaid ameti mis tahes tegevuses, kui ta peab seda vajalikuks või kui töötajad seda taotlevad, ilma et ta seda tegevust takistaks või edasi lükkaks;

b) edendada ja jälgida põhiõiguste järgimist ameti poolt;

c) esitada mittesiduvaid arvamusi selle kohta, kas ameti tegevus on kooskõlas põhiõigustega;

d) teavitada tegevdirektorit ja juhatust põhiõiguste võimalikest rikkumistest ameti tegevuses.

3. Juhatus tagab, et põhiõiguste ametnik ei küsi ega võta vastu juhiseid oma ülesannete täitmiseks.

4. Põhiõiguste ametnik annab aru otse tegevdirektorile ja koostab lõikes 2 osutatud ülesannete täitmise kohta korrapäraselt aruandeid. Nimetatud aruanded tehakse kättesaadavaks juhatusele.

3. JAGU

Ameti eesistuja

Artikkel 68

Ameti eesistuja ametisse nimetamine

1. Ameti eesistuja valitakse saavutuste, oskuste, teadmiste, usaldusväärsuse, tunnustatuse, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna kogemuste ning muu asjaomase kvalifikatsiooni alusel, järgides *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud avatud valikumenetlust. Euroopa Parlamenti, nõukogu ja juhatust teavitatakse selle menetluse igas etapis igakülgselt ja õigeaegselt.

Komisjon koostab vähemalt kahest eesistuja ametikohale kvalifitseeruvast kandidaadist koosneva nimekirja. Euroopa Parlament ja haldusnõukogu võivad korraldada kõnealuses nimekirjas olevate kandidaatide kuulamise. Haldusnõukogu võib avaldada oma kuulamiste tulemuste kohta avaliku arvamuse või esitada oma arvamuse Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

Komisjon esitab ameti eesistuja ametisse nimetamise ettepaneku Euroopa Parlamendile.

Kui Euroopa Parlament on nimetatud ettepaneku heaks kiitnud, võtab nõukogu vastu rakendusotsuse ameti eesistuja ametisse nimetamise kohta. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Erandina teisest lõigust esitab komisjon pärast käesoleva määruse jõustumist ameti esimese eesistuja ametisse nimetamiseks ettepaneku ilma haldusnõukogu osaluseta.

2. Ameti eesistuja täidab oma ülesandeid sõltumatult ja objektiivselt üksnes liidu kui terviku huvides, küsimata ja võtmata vastu liidu institutsioonide, organite või asutuste, valitsuste või muude avalik-õiguslike või eraõiguslike asutuste juhiseid. Liidu institutsioonid, organid ja asutused, liikmesriikide valitsused ja kõik muud avalik-õigusliku või erasektori asutused austavad seda sõltumatust.

3. Ameti eesistuja ametiaeg on neli aastat. Eesistuja nelja-aastase ametiaja lõpule eelneva 12 kuu jooksul hindab haldusnõukogu mõlemas koosseisus või haldusnõukogu liikmete seast valitud väiksem komitee, kuhu kuulub ka komisjoni esindaja, eesistuja tegevust. Hindamisel võetakse arvesse eesistuja töö tulemuslikkust ning ameti tulevasi ülesandeid ja probleeme. Hindamise alusel võib komisjon teha Euroopa Parlamendile ettepaneku eesistuja ametiaega pikendada. Ametiaega on võimalik pikendada ainult üks kord. Kui Euroopa Parlament on komisjoni ettepaneku heaks kiitnud, võtab nõukogu ameti eesistuja ametiaja pikendamise kohta vastu rakendusotsuse. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

4. Kui ameti eesistuja ei vasta enam oma tööülesannete täitmiseks vajalikele tingimustele või on süüdi raskes väärkäitumises, võib nõukogu omal algatusel või Euroopa Parlamendi või haldusnõukogu ükskõik kumma koosseisu ettepaneku alusel võtta vastu rakendusotsuse ameti eesistuja ametist vabastamise kohta. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

5. Kui ameti eesistuja peaks tagasi astuma või ei saa muul põhjusel oma tööülesandeid täita, täidab tema ülesandeid ase-eesistuja.

Artikkel 69

Ameti eesistuja kohustused

1. Eesistuja esindab ametit ning vastutab haldusnõukogu ja juhatuse töö ettevalmistamise eest, sealhulgas päevakorra koostamise, kõigi koosolekute kokkukutsumise ja juhatamise ning otsustatavate küsimuste päevakorda lisamise eest.

2. Ameti eesistuja määrab artikli 63 lõike 1 punktis b osutatud juhatuse liikmetele nende ametiajaks ameti pädevusala piires konkreetsed vastutusvaldkonnad.

4. JAGU

Tegevdirektor

Artikkel 70

Tegevdirektori ametisse nimetamine

1. Tegevdirektor võetakse tööle ameti ajutise teenistujana muude teenistujate teenistustingimuste artikli 2 punkti a kohaselt.

2. Tegevdirektor täidab oma töökohustusi liidu huvides ja sõltumatult mis tahes konkreetsetest huvidest.

3. Tegevdirektor juhib ametit. Tegevdirektor annab aru juhatusele. Ilma et see piiraks komisjoni või juhatuse volitusi, täidab tegevdirektor oma ülesandeid sõltumatult, küsimata ja võtmata vastu liidu institutsioonide, organite või asutuste, valitsuste või muude avalik-õiguslike või erasektori asutuste juhiseid.

4. Tegevdirektor valitakse saavutuste ja tõendatult tipptasemel haldus-, eelarve- ja juhtimisoskuste alusel, järgides *Euroopa Liidu Teatajas* ja asjakohasel juhul ka mujal ajakirjanduses või internetis avaldatud avatud valikumenetlust. Komisjon koostab vähemalt kahest tegevdirektori ametikohale kvalifitseeruvast kandidaadist koosneva nimekirja. Tegevdirektori nimetab ametisse juhatus.

5. Tegevdirektori ametiaeg on viis aastat. Tegevdirektori ametiaja lõpule eelneva üheksa kuu jooksul hindab juhatus tema tegevust, võttes arvesse tema töö tulemuslikkust ning ameti tulevasi ülesandeid ja probleeme. Hindamise alusel võib juhatus tegevdirektori ametiaega üks kord pikendada.

Tegevdirektori võib komisjoni ettepaneku alusel ametist vabastada juhatus.

6. Tegevdirektor, kelle ametiaega on pikendatud, ei tohi oma teise ametiaja lõpus osaleda sama ametikoha täitmiseks korraldatud valikumenetluses.

Artikkel 71

Tegevdirektori ülesanded

1. Tegevdirektor vastutab ameti igapäevase juhtimise eest ja püüab tagada ametis soolise ning võimalikult suures ulatuses geograafilise tasakaalu. Eelkõige täidab tegevdirektor järgmisi ülesandeid:

a) täidab juhatuse vastuvõetud otsuseid;

b) koostab ühtse programmdokumendi projekti ja esitab selle pärast komisjoniga konsulteerimist juhatusele;

c) rakendab ühtset programmdokumenti ja annab juhatusele selle rakendamise kohta aru;

d) koostab ameti iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande projekti ja esitab selle juhatusele hindamiseks ja vastuvõtmiseks;

e) koostab sise- ja välisauditite aruannetest ja hindamistest ning OLAFi uurimistest tulenevate järelduste põhjal tegevuskava ning annab komisjonile, haldusnõukogule ja juhatusele tegevuskava täitmise kohta korrapäraselt aru;

f) kaitseb liidu finantshuve, rakendades abinõusid kelmuste, pettuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse ärahoidmiseks, ilma et see piiraks OLAFi uurimispädevust, tehes selleks mõjusaid kontrolle, ja kui avastatakse õigusnormide rikkumisi, nõudes valesti makstud summad tagasi ja määrates asjakohasel juhul mõjusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid haldus-, sealhulgas rahalisi karistusi;

g) koostab ameti kelmuste- ja pettustevastase strateegia ning esitab selle juhatusele heakskiitmiseks;

h) koostab ameti finantsreeglite projekti;

i) koostab ühtse programmdokumendi projekti osana ameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti vastavalt artiklile 78 ning täidab ameti eelarvet vastavalt artiklile 79;

j) koostab infoturbe strateegia ja rakendab seda, et tagada ameti kogu arendatud või hangitud IT-taristu ning kõigi selle süsteemide ja teenuste piisav riskijuhtimine ja infoturbe piisav rahastamine;

k) täidab juhatuse kontrolli all ameti iga-aastast tööprogrammi;

l) koostab ameti kogu tegevust käsitleva aruande projekti, käsitledes eraldi jaos finants- ja halduskü simusi.

2. Tegevdirektor võtab ka muid ameti käesoleva määruse kohaseks toimimiseks vajalikke meetmeid, eelkõige võtab vastu ametisisesed haldusreeglid ja avaldab teateid.

3. Tegevdirektor otsustab, kas ameti ülesannete tõhusaks ja tulemuslikuks täitmiseks on vaja paigutada üks või mitu töötajat kas ühte või mitmesse teise liikmesriiki. Enne kohaliku kontori loomise otsuse tegemist peab tegevdirektor saama selleks komisjoni, juhatuse ja asjaomase liikmesriigi eelneva nõusoleku. Otsuses määratakse kindlaks kohaliku kontori tegevuse ulatus, et vältida tarbetuid kulusid ja ameti haldusülesannete dubleerimist. Iga asjaomase liikmesriigiga sõlmitakse vastav leping.

5. JAGU

Vaidlustusnõukogu

Artikkel 72

Vaidlustusnõukogu moodustamine ja koosseis

1. Amet moodustab vaidlustusnõukogu, kus vaadatakse asutusesiseselt halduskorras läbi otsused, mille amet on teinud artiklites 21, 22, 23 ja 77 sätestatud volituste teostamisel. Asutusesisene halduskorras läbivaatamine piirdub selle hindamisega, kas sellised otsused on käesoleva määrusega menetluslikult ja sisuliselt kooskõlas.

2. Vaidlustusnõukogu koosneb viiest hea reputatsiooniga liikmest, kellel on tõendatud teadmised asjaomases valdkonnas ning piisav erialane töökogemus, sh järelevalvealane töökogemus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas, ning kes ei ole ametisolevad ameti töötajad ega rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalveasutuste, rahapesu andmebüroode ega muude riiklike või liidu institutsioonide, organite või asutuste ametisolevad töötajad, kes tegelevad käesoleva määrusega ametile antud ülesannete täitmisega. Vaidlustusnõukogul on piisavad vahendid ja teadmised, et hinnata käesoleva määruse kohaste volituste teostamist ameti poolt.

3. Vaidlustusnõukogu teeb otsuseid häälteenamuse alusel, mille puhul viiest liikmest vähemalt kolm on otsuse poolt.

Artikkel 73

Vaidlustusnõukogu liikmed

1. Vaidlustusnõukogu liikmed ja kaks asendusliiget nimetab pärast *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud osalemiskutset ühekordse pikendamisvõimalusega viieaastaseks ametiajaks ametisse haldusnõukogu järelevalvekoosseis. Neid ei seo ükski juhis.

2. Vaidlustusnõukogu liikmed tegutsevad sõltumatult ja avalikes huvides ega tohi täita ametis muid tööülesandeid. Selleks esitavad nad avaliku kohustuste ja huvide deklaratsiooni, näidates ära kõik otsesed või kaudsed huvid, mida võib pidada nende sõltumatust kahjustavaks, või selliste huvide puudumise.

Artikkel 74

Otsused, mille võib läbi vaadata

1. Vaidlustusnõukogule võivad artikli 6 lõike 1 ning artiklite 21, 22, 23 ja 77 kohaste ameti otsuste kohta esitada läbivaatamistaotluse füüsilised ja juriidilised isikud, kellele otsus on adresseeritud või keda see otseselt ja konkreetselt puudutab.

2. Läbivaatamistaotlus koos põhjendustega esitatakse ametile kirjalikult ühe kuu jooksul pärast seda päeva, kui otsus läbivaatamist taotlevale isikule teatavaks tehti, või kui seda ei ole tehtud, siis ühe kuu jooksul pärast seda päeva, kui läbivaatamist sooviv isik sellest teada sai.

3. Vaidlustusnõukogu esitab pärast läbivaatamistaotluse vastuvõetavuse kohta otsuse tegemist arvamuse küsimuse kiireloomulisust arvestava ajavahemiku jooksul, kuid hiljemalt kahe kuu jooksul alates taotluse saamisest, ning saadab juhtumi edasi juhatusele uue otsuse ettevalmistamiseks. Juhatus võtab vaidlustusnõukogu arvamust arvesse ja teeb viivitamatult uue otsuse. Uue otsusega tühistatakse algne otsus või asendatakse see kas samasisulise või muudetud otsusega.

4. Lõike 2 kohane läbivaatamistaotlus võib sisaldada taotlust peatada läbivaatamismenetluse esemeks oleva otsuse kohaldamine. Vaidlustusnõukogu võib, kui ta leiab, et asjaolud seda nõuavad, ja võttes arvesse juhatuse seisukohta, anda korralduse peatada kõnealuse otsuse kohaldamine seniks, kuni juhatus võtab lõike 3 kohaselt vastu uue otsuse. Kui vaidlustusnõukogu ei tee peatamistaotluse kohta otsust 14 päeva jooksul, loetakse taotlus tagasilükatuks.

5. Vaidlustusnõukogu arvamus ja juhatuse käesoleva artikli kohane uus otsus peavad olema põhjendatud ning neist antakse menetlusosalistele teada.

6. Amet võtab vastu otsuse, millega kehtestatakse vaidlustusnõukogu kodukord.

Artikkel 75

Väljaarvamine ja taandamine

1. Vaidlustusnõukogu liikmed ei osale läbivaatamismenetluses, kui neil on sellega seotud isiklikud huvid, kui nad on olnud varem menetluse ühe osalise esindajad või kui nad on osalenud läbivaadatava otsuse tegemises.

2. Kui vaidlustusnõukogu liige leiab mõnel lõikes 1 nimetatud põhjusel või muul põhjusel, et ta ei tohi läbivaatamises osaleda, annab ta sellest vaidlustusnõukogule teada.

3. Läbivaatamismenetluse osaline võib taotleda vaidlustusnõukogu liikme taandamist kõikidel lõikes 1 osutatud põhjustel või juhul, kui liiget kahtlustatakse erapoolikuses. Sellist taandamistaotlust ei võeta vastu, kui läbivaatamismenetluse osaline, kuigi ta teadis, et esineb alus taandamiseks, on juba astunud menetluse läbiviimisel samme. Taandamistaotluse aluseks ei saa olla liikme kodakondsus.

4. Vaidlustusnõukogu teeb otsuse lõigetes 2 ja 3 osutatud juhtudel võetavate meetmete kohta ilma asjaomase liikme osavõtuta. Kõnealuse otsuse tegemisel asendab asjaomast liiget vaidlustusnõukogus tema asendusliige.

IV PEATÜKK

FINANTSSÄTTED

Artikkel 76

Eelarve

1. Igaks eelarveaastaks, mis ühtib kalendriaastaga, koostatakse ameti tulude ja kulude eelarvestus, mis esitatakse ameti eelarves.

2. Ameti eelarve tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.

3. Ilma et see piiraks muid sissetulekuallikaid, koosnevad ameti tulud järgmiste vahendite kombinatsioonist:

a) liidu toetus, mis on kantud liidu üldeelarvesse;

b) artikli 77 kohased tasud, mille valitud ja valimata jäetud kohustatud isikud on maksnud artikli 5 lõike 2 punktides a, b ja c ning artikli 5 lõike 3 punktides a–d, f ja g nimetatud ülesannete eest;

c) liikmesriikide vabatahtlik rahaline toetus;

d) kokkuleppe kohaselt makstavad tasud väljaannete, koolituse ja muude ameti pakutud teenuste eest, kui üks või mitu rahapesu andmebürood või vastavad asutused kolmandates riikides või muud kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutused on neid konkreetselt taotlenud;

e) võimalikud liidu rahalised vahendid rahalist toetust käsitlevate lepingute või sihtotstarbeliste toetuste vormis kooskõlas ameti finantsreeglitega, millele on osutatud artiklis 81, ja liidu poliitikat toetavate asjakohaste õigusaktide sätetega.

Käesoleva lõike esimese lõigu punktides b, c, d ja e osutatud tulude summa ja päritolu lisatakse ameti raamatupidamise aastaaruandesse ning need esitatakse üksikasjalikult ameti eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aastaaruandes, millele on osutatud artikli 80 lõikes 2.

4. Ameti kulud hõlmavad personali töötasusid, haldus- ja taristukulusid ning tegevuskulusid.

Artikkel 77

Valitud ja valimata jäetud kohustatud isikutelt nõutavad tasud

1. Amet nõuab iga-aastast järelevalvetasu kõigilt artiklis 13 osutatud valitud kohustatud isikutelt ning artikli 12 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele vastavatelt valimata jäetud kohustatud isikutelt. Tasudega kaetakse ameti kulud, mis tulenevad järelevalveülesannetest ning millele osutatakse II peatüki 3. ja 4. jaos. Tasud ei tohi ületada kõnealuste ülesannetega seotud kulusid. Kui kõnealuseid kriteeriume mõnel aastal täielikult ei järgita, tehakse kahe järgmise aasta tasude arvutamisel vastavad kohandused.

2. Igalt lõikes 1 osutatud kohustatud isikult nõutava tasu summa arvutatakse kooskõlas lõikes 6 osutatud delegeeritud õigusaktis kehtestatud korraga.

3. Tasusid arvutatakse liidusisesel kõrgeimal konsolideerimistasemel vastavalt asjaomastele raamatupidamisstandarditele.

4. Konkreetse kalendriaasta järelevalvetasu arvutamise aluseks on selliste valitud ja valimata jäetud kohustatud isikute, kellelt tasu nõutakse, otsese ja kaudse järelevalvega seotud kulud kõnealusel aastal. Amet võib nõuda iga-aastase järelevalvetasu ettemaksmist, tuginedes mõistlikule eelarvestusele. Amet võtab enne lõpliku tasumäära kohta otsuse tegemist ühendust asjaomase finantsjärelevalve tegijaga, tagamaks et järelevalve oleks kõikide finantssektori kohustatud isikute puhul kulutõhus ja mõistlik. Amet teavitab asjaomaseid kohustatud isikuid iga-aastase järelevalvetasu arvutamise alustest. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas artiklis sätestatud tasude maksmise kohustuse saab riigisisese õiguse alusel täitmisele pöörata ja kõik maksmisele kuuluvad tasud saavad täielikult makstud.

5. Käesolev artikkel ei piira finantsjärelevalve tegijate õigust nõuda riigisisese õiguse kohaselt tasusid nende järelevalveülesannete eest, mida ei ole antud ametile, või kulude eest, mis kaasnevad ametiga tehtava koostöö, tema abistamise ning tema antud juhiste järgi tegutsemisega vastavalt kohaldatavale liidu õigusele.

6. Kooskõlas artikliga 100 on komisjonil on õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakt, kus on täpsustatud iga valitud ja valimata jäetud kohustatud isikult käesoleva artikli lõike 1 kohaselt nõutava tasu arvutamise metoodika ja sissenõudmise kord. Individuaalsete tasude arvutamise metoodika väljatöötamisel võtab komisjon arvesse järgmist:

a) liidusisesel kõrgeimal konsolideerimistasemel asuva kohustatud isiku aastane kogukäive või sellele vastav sissetulekuliik vastavalt kohaldatavatele raamatupidamisstandarditele;

b) kas kohustatud isik on kvalifitseerunud otsese järelevalve alla;

c) kohustatud isikute rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiprofiil vastavalt artikli 12 lõike 7 punktis b osutatud metoodikale;

d) kohustatud isiku tähtsus ühe või mitme liikmesriigi või liidu finantssüsteemi stabiilsuse või majanduse seisukohalt;

e) valimata jäetud kohustatud isikult punktis a osutatud sissetuleku või käibe alusel nõutav tasu ei tohi ületada 20 % sama sissetuleku või käibega valitud kohustatud isikult nõutavast tasust.

Komisjon võtab esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusakti vastu 1. jaanuariks 2027.

Artikkel 78

Eelarve koostamine

1. Tegevdirektor koostab igal aastal ameti järgmise eelarveaasta kulude ja tulude eelarvestuse projekti, mis sisaldab ka ametikohtade loetelu, ning edastab selle juhatusele.

2. Juhatus võtab kõnealuse projekti alusel vastu ameti järgmise eelarveaasta esialgse tulude ja kulude eelarvestuse projekti.

3. Ameti tulude ja kulude eelarvestuse lõplik projekt esitatakse iga aasta 31. jaanuariks komisjonile.

4. Komisjon edastab eelarvestuse eelarvepädevatele institutsioonidele koos liidu üldeelarve projektiga.

5. Kõnealuse eelarvestuse alusel kannab komisjon liidu üldeelarve projekti arvestuslikud summad, mida ta peab ametikohtade loetelu põhjal vajalikuks, ja üldeelarvest makstava toetuse suuruse ning esitab üldeelarve kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 313 ja 314 eelarvepädevatele institutsioonidele.

6. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad ameti toetuseks kasutatavad assigneeringud.

7. Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu ameti ametikohtade loetelu.

8. Ameti eelarve võtab vastu juhatus. Eelarve muutub lõplikuks pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral tehakse selles vastavad kohandused.

Artikkel 79

Eelarve täitmine

1. Ameti eelarvet täidab tegevdirektor, järgides säästlikkuse, tõhususe, tulemuslikkuse ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid.

2. Tegevdirektor saadab eelarvepädevatele institutsioonidele igal aastal kogu asjaomase teabe kõigi hindamismenetluste tulemuste kohta.

Artikkel 80

Raamatupidamisaruanded ja eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. Ameti peaarvepidaja esitab eelarveaasta n esialgse raamatupidamisaruande komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale järgmise aasta (aasta n + 1) 1. märtsiks.

2. Aasta n+1 31. märtsiks saadab amet Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale oma eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande.

3. Aasta n+1 31. märtsiks edastab komisjoni peaarvepidaja kontrollikojale ameti esialgse raamatupidamise aastaaruande, mis on konsolideeritud komisjoni raamatupidamisaruannetega.

4. Kui kontrollikoda on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 ([41]) artikli 246 kohaselt esitanud oma tähelepanekud ameti esialgse raamatupidamisaruande kohta, esitab juhatus ameti raamatupidamise lõpliku aastaaruande kohta oma arvamuse.

Tegevdirektor saadab kontrollikojale selle tähelepanekute kohta vastuse aasta n + 1 30. septembriks. Tegevdirektor saadab kõnealuse vastuse ka juhatusele.

5. Ameti peaarvepidaja edastab lõpliku raamatupidamisaruande koos juhatuse arvamusega Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale aasta n + 1 1. juuliks.

6. Link veebisaidi lehekülgedele, kus on esitatud ameti lõplik raamatupidamisaruanne, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* aasta n + 1 15. novembriks.

7. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab tegevdirektor kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 261 lõikega 3 Euroopa Parlamendile kogu vajaliku teabe, et asjaomast eelarveaastat käsitlev eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus sujuks tõrgeteta.

8. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse teinud nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu tegevdirektori tegevusele aasta n eelarve täitmisel enne 15. maid aastal n + 2.

Artikkel 81

Finantsreeglid

Juhatus võtab pärast komisjoniga konsulteerimist vastu ameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid. Need ei tohi lahkneda delegeeritud määruses (EL) 2019/715 sätestatust, välja arvatud juhul, kui see on konkreetselt vajalik ameti toimimiseks ja komisjon on selleks eelnevalt nõusoleku andnud.

([41]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Artikkel 82

Kelmuste- ja pettusevastased meetmed

1. Kelmuste, pettuste, korruptsiooni ja muu õigusvastase tegevusega võitlemiseks kohaldatakse ameti suhtes piiranguteta määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 ja delegeeritud määruse (EL) 2019/715 artiklit 86.

2. Amet ühineb 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust ([42]), ja võtab viivitamata vastu asjakohased sätted kõigi ameti töötajate suhtes.

3. Rahastamisotsustes ning nendest tulenevates lepingutes ja rakendusaktides on sõnaselgelt sätestatud, et kontrollikoda ja OLAF võivad vajaduse korral teha ameti poolsest rahastamisest kasu saajate juures kohapealseid kontrolle.

Artikkel 83

Infoturve

1. Amet seab tegevdirektori tasandil sisse asutusesisese IT-juhtimise süsteemi, mis hõlmab IT-eelarve koostamist ja haldamist ning millega tagatakse, et juhatusele esitatakse kohaldatavate infoturbe reeglite ja standardite järgimise kohta korrapäraselt aruandeid.

2. Amet tagab, et infoturbe jaoks eraldatakse otse ja läbipaistvalt piisav osa ameti IT-kuludest. Kõnealuse osa sisse võib arvestada liidu institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisuse teenistusele (CERT-EU) antava toetuse.

3. CERT-EU teenuseid kasutades seatakse sisse piisav infoturbega seotud järelevalve, avastamise ja reageerimise teenistus. Tõsistest intsidentidest tuleb nende avastamisele järgneva 24 tunni jooksul teavitada CERT-EUd ja komisjoni.

Artikkel 84

Aruandekohustus ja aruandlus

1. Amet annab käesoleva määruse rakendamisest aru Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Amet esitab talle käesoleva määrusega antud ülesannete täitmise aruande, sealhulgas teabe artiklis 77 osutatud järelevalvetasude struktuuri ja suuruse kavandatava muutmise kohta, kord aastas Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Seoses ameti poolt artikli 54 kohaselt antud suuniste ja soovitustega sisaldab aruanne teavet antud suuniste ja soovituste järgimise kohta aruandega hõlmatud aasta jooksul ning kõiki asjakohaseid ajakohastatud andmeid varem välja antud suuniste ja soovituste järgimise kohta. Aruanne avalikustatakse ja see sisaldab ka muud Euroopa Parlamendi poolt eraldi nõutud asjakohast teavet. Ameti eesistuja esitleb aruannet avalikult Euroopa Parlamendile.

3. Euroopa Parlamendi taotlusel osaleb ameti eesistuja parlamendi pädevate komisjonide korraldataval kuulamisel, kus käsitletakse ameti ülesannete täitmist. Kuulamine toimub vähemalt kord aastas. Euroopa Parlamendi taotlusel esineb ameti eesistuja avaldusega Euroopa Parlamendi asjaomaste komisjonide ees ning vastab nende liikmete kõikidele küsimustele iga kord, kui seda palutakse.

4. Amet edastab kuue nädala jooksul haldusnõukogu iga koosoleku toimumise kuupäevast arvates Euroopa Parlamendile vähemalt koosoleku põhjaliku ja sisulise kokkuvõtte, mis annab ettekujutuse selle koosoleku aruteludest, sealhulgas otsuste loetelu koos selgitustega. Koosoleku kokkuvõte ei kajasta haldusnõukogu arutelusid, kus käsitletakse konkreetseid kohustatud isikuid, ega arutelusid, kus käsitletakse konfidentsiaalseid järelevalvealaseid või rahapesu andmebürooga seotud andmeid, kui artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktides ei ole sätestatud teisti.

([42]) EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

5. Amet vastab Euroopa Parlamendi esitatud küsimustele kas suuliselt või kirjalikult viie nädala jooksul alates nende saamisest.

6. Ameti eesistuja korraldab taotluse korral Euroopa Parlamendi pädevate komisjonidega kinniseid konfidentsiaalseid suulisi arutelusid, kui selliseid arutelusid on vaja pidada aluslepingutest tulenevate Euroopa Parlamendi õiguste teostamiseks. Kõik osalejad peavad kinni ametisaladuse hoidmise nõudest.

7. Teavitades Euroopa Parlamenti küsimustest, mis on seotud ameti panusega liidu meetmetesse rahvusvahelistel foorumitel, ei avalikusta amet selle ülesande täitmisel saadud teavet, kui sellise teabe suhtes kohaldatakse kolmandate isikute kehtestatud konfidentsiaalsusnõudeid.

V PEATÜKK

TÖÖTAJAD JA KOOSTÖÖ

1. JAGU

Töötajad

Artikkel 85

Üldsäte

1. Kõigis küsimustes, mida käesolev määrus ei reguleeri, kohaldatakse ameti töötajate suhtes personalieeskirju ja muude teenistujate teenistustingimusi ning nimetatud personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimuste täitmise tagamiseks liidu institutsioonide kokkuleppel vastu võetud õigusnorme.

2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 võrdsustatakse ameti eesistuja ja artikli 63 lõike 1 punktis b osutatud juhatuse liikmed vastavalt Euroopa Liidu Üldkohtu liikme ja kohtusekretäriga seoses töötasude ja pensionieaga, mis on kindlaks määratud nõukogu määruses (EL) 2016/300 ([43]). Küsimustes, mida ei ole käesolevas määruses ega määruses (EL) 2016/300 reguleeritud, kohaldatakse analoogia alusel personalieeskirju ja muude teenistujate teenistustingimusi.

3. Juhatus võtab komisjoni nõusolekul ja personalieeskirjade artiklis 110 sätestatud korras vastu vajalikud rakendusmeetmed.

4. Amet võib kasutada lähetatud riiklikke eksperte või muid ametiväliseid töötajaid, kaasa arvatud rahapesu andmebüroode delegaate.

5. Juhatus võtab vastu liikmesriikidest ametisse lähetatavaid töötajaid käsitlevad normid ja vajaduse korral ajakohastab neid. Eelkõige peavad need normid sisaldama lähetatud töötajatega seotud rahastamiskorda, sealhulgas kindlustust ja koolitust. Kõnealustes normides tuleb arvestada sellega, et töötajad lähetatakse ja neid kasutatakse ameti töötajatena. Normid hõlmavad lähetamise tingimusi käsitlevaid sätteid. Asjakohasel juhul püüab juhatus tagada kooskõla koosseisuliste töötajate lähetuskulude hüvitamise suhtes kohaldatavate normidega.

Artikkel 86

Privileegid ja immuniteedid

Ameti ja selle töötajate suhtes kohaldatakse ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide kohta.

([43]) Nõukogu 29. veebruari 2016. aasta määrus (EL) 2016/300, millega määratakse kindlaks ELi kõrgete ametnike rahalised tasud (ELT L 58, 4.3.2016, lk 1).

Artikkel 87

Varasemalt Euroopa Pangandusjärelevalve teenistuses olnud ameti töötajad

Ajutistele töötajatele, kes on tööle võetud muude teenistujate teenistustingimuste artikli 2 punkti f alusel, ja lepingulistele töötajatele, kes on tööle võetud muude teenistujate teenistustingimuste artikli 3a alusel enne 1. jaanuari 2026 sõlmitud lepinguga, ning kes on vahetult enne ametis töölevõtmist töötanud Euroopa Pangandusjärelevalves, et täita määruses (EL) nr 1093/2010 loetletud Euroopa Pangandusjärelevalve rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud ülesandeid ja tegevusi, pakutakse ametis sama liiki töölepingut kui Euroopa Pangandusjärelevalve juures ja samadel tingimustel, võttes arvesse Euroopa Pangandusjärelevalvest mahaarvatavate ja ametile eraldatavate ametikohtade arvu piirangut. Nende teenistujate puhul loetakse nende kogu teenistus ametis kulgenuks.

Artikkel 88

Ametisaladuse hoidmise kohustus

1. Haldusnõukogu ja juhatuse liikmetel ning kõigil ameti töötajatel, sealhulgas liikmesriikide ajutiselt lähetatud ametnikel ja kõigil teistel ameti heaks lepingulisel alusel töötavatel isikutel, on kohustus hoida ametisaladust vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 339 ning direktiivi (EL) 2024/1640 artiklile 67, ka pärast oma ametikohustuste lõppemist.

2. Juhatus tagab, et isikute suhtes, kes osutavad ameti ülesannetega seotud teenuseid kas otseselt või kaudselt, alaliselt või ajutiselt, sh ametnikud ja muud juhatuse antud volitustega või avaliku sektori asutuste ja rahapesu andmebüroode määratud isikud, kohaldatakse lõikes 1 sätestatutega samaväärseid ametisaladuse hoidmise nõudeid.

3. Ametil lubatakse talle käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktides sätestatud piirides ja tingimustel vahetada teavet liidu ja riiklike asutuste ja organitega, kui kõnealused õigusaktid võimaldavad finantsjärelevalve tegijatel sellistele üksustele teavet avaldada või kui liikmesriigid võivad näha ette sellise avaldamise kooskõlas kohaldatava liidu õigusega.

4. Amet kehtestab lõigetes 1 ja 2 osutatud konfidentsiaalsusnormide rakendamiseks praktilise korra.

5. Amet kohaldab komisjoni otsust (EL, Euratom) 2015/444 ([44]).

Artikkel 89

Julgeolekunormid salastatud teabe ja tundliku salastamata teabe kaitse kohta

1. Amet võtab vastu oma julgeolekunormid, mis on samaväärsed komisjoni julgeolekunormidega, mis käsitlevad Euroopa Liidu salastatud teabe ja salastamata tundliku teabe kaitset ning mis on sätestatud komisjoni otsustes (EL, Euratom) 2015/443 ([45]) ja (EL, Euratom) 2015/444. Amet julgeolekunormid peavad sisaldama muu hulgas sätteid sellise teabe vahetamise, töötlemise ja säilitamise kohta. Juhatus võtab ameti julgeolekunormid vastu pärast seda, kui komisjon on need heaks kiitnud.

2. Halduskokkulepete sõlmimine salastatud teabe vahetamiseks kolmanda riigi asjaomaste asutustega või sellise kokkuleppe puudumise korral ELi salastatud teabe erakorraline ühekordne avaldamine nimetatud asutustele toimub üksnes komisjoni eelneval loal.

([44]) Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

([45]) Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41).

Artikkel 90

Rikkumisest teatamine ja rikkumisest teavitavate isikute kaitse

1. Ametil on spetsiaalsed teavitamiskanalid, et võtta füüsilistelt või juriidilistelt isikutelt vastu ja töödelda teavet, mis käsitleb tegelikku või võimalikku järgmiste õigusaktide rikkumist:

a) määrus (EL) 2024/1624 selles osas, mis puudutab krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste suhtes kohaldatavaid nõudeid;

b) määrus (EL) 2023/1113;

c) direktiiv (EL) 2024/1640 selles osas, mis puudutab järelevalveasutuste, järelevalveülesandeid täitvate iseregulatsiooni organite ja rahapesu andmebüroode suhtes kohaldatavaid nõudeid.

2. Kõnealuste kanalite kaudu rikkumisest teavitavate isikute ning isikute suhtes, keda see puudutab, kohaldatakse asjakohasel juhul direktiivi (EL) 2019/1937 kohast kaitset.

3. Pärast seda, kui finantssektorivälise järelevalve asutused on esitanud direktiivi (EL) 2024/1640 artikli 60 lõike 4 kohased aruanded, võib amet nõuda kõnealustelt järelevalveasutustelt lisateavet selle kohta, kuidas nad teatatud rikkumiste suhtes järelmeetmeid võtsid. Kõnealused järelevalveasutused esitavad nõutud teabe viivitamata, kuid ei avalikusta teavet, mis võib viia rikkumisest teavitava isiku tuvastamiseni.

2. JAGU

Koostöö

Artikkel 91

Koostöö Euroopa järelevalveasutustega

1. Amet seab sisse ja säilitab tiheda koostöö Euroopa järelevalveasutustega, eelkõige regulatiivsete või rakenduslike tehniliste standardite, suuniste või soovituste koostamisel nende ülesannete piires.

2. Hiljemalt 27. juuniks 2025 sõlmib amet Euroopa järelevalveasutustega vastastikuse mõistmise memorandumi, milles sätestatakse, kuidas nad kavatsevad liidu õiguse kohaste ülesannete täitmisel koostööd teha.

Artikkel 92

Koostöö muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustega

1. Amet teeb koostööd ja vahetab teavet muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustega ning teadmisvajaduse põhimõttest lähtuvalt ja konfidentsiaalselt muude riiklike asutuste ja organitega, kes on pädevad tagama direktiivide 2009/110/EÜ, 2009/138/EÜ, 2014/17/EL, 2014/65/EL ja (EL) 2015/2366 järgimise, ning Euroopa järelevalveasutustega nende volituste piires.

2. Amet sõlmib määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 40 määratletud usaldatavusnõuete täitmise asutuste, Euroopa järelevalveasutuste ja muude riiklike asutustega, kes on pädevad tagama määruse (EL) 2023/1114 järgimise, vastastikuse mõistmise memorandumi, milles sätestatakse üldtingimused koostööks ja teabevahetuseks seoses liidu õiguse kohaste järelevalveülesannete täitmisega valitud ja valimata jäetud kohustatud isikute üle.

Kui amet peab seda vajalikuks, võib ta sõlmida ka lõikes 1 osutatud muude asutuste ja organitega vastastikuse mõistmise memorandumi, milles sätestatakse üldtingimused koostööks ja teabevahetuseks seoses liidu õiguse kohaste järelevalveülesannete täitmisega valitud ja valimata jäetud kohustatud isikute üle.

3. Hiljemalt 27. juuniks 2025 sõlmivad amet ja Euroopa Keskpank vastastikuse mõistmise memorandumi, milles nähakse ette koostöö ja teabevahetuse praktiline kord nende liidu õiguse kohaste ülesannete täitmisel.

4. Amet tagab tulemusliku koostöö ja teabevahetuse kõigi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvesüsteemi kuuluvate järelevalveasutuste ja lõikes 1 osutatud asjaomaste asutuste vahel, sh seoses juurdepääsuga teabele ja andmetele artiklis 11 osutatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise keskandmebaasis.

Artikkel 93

Teabevahetuspartnerlus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas

1. Kui see on II peatükis osutatud ülesannete täitmiseks asjakohane, võib amet luua kooskõlas põhiõiguste ja kohtulike menetluslike tagatistega piiriüleseid teabevahetuspartnerlusi või osaleda ühes või mitmes liikmesriigis loodud teabevahetuspartnerlustes, mille eesmärk on rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning nende vastu võitlemise toetamine. Ameti osalemine juba olemasolevas partnerluses sõltub sellise partnerluse loonud asutuste nõusolekust.

2. Kui amet loob teabe vahetamiseks piiriülese partnerluse, tagab ta, et partnerlus vastab määruse (EL) 2024/1624 artikli 75 lõigetes 3, 4 ja 5 sätestatud nõuetele. Lisaks kohustatud isikutele võib amet kutsuda partnerluses osalema kõnealuse määruse artikli 2 lõike 1 punkti 44 alapunktides a, b ja c osutatud pädevaid asutusi ning liidu organeid ja asutusi, kes osalevad rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamises ning nende vastu võitlemises, kui selline osalemine on nende ülesannete ja volituste täitmiseks oluline. Osalevate liikmete ühehäälsel nõusolekul võib asjakohasel juhul kutsuda partnerluse koosolekutel aeg-ajalt osalema muid kolmandaid isikuid.

Artikkel 94

Koostöö OLAFi, Europoli, Eurojusti ja Euroopa Prokuratuuriga

1. Amet võib sõlmida koostöökokkulepped õiguskaitse ja õigusalase koostöö valdkonnas tegutsevate liidu institutsioonide, detsentraliseeritud asutuste ja muude liidu organitega. Koostöökokkulepped võivad olla strateegilised, operatiivsed või tehnilised ning nende eesmärk on eelkõige pooltevahelise koostöö ja teabevahetuse hõlbustamine. Koostöökokkulepped ei ole isikuandmete vahetamise lubamise aluseks ega ole liidule või selle liikmesriikidele siduvad.

2. Amet seab OLAFi, Europoli, Eurojusti ja Euroopa Prokuratuuriga sisse tihedad suhted ja hoiab neid. Selleks sõlmib amet eraldi üksikasjalikud koostöökokkulepped nii OLAFi, Europoli, Eurojusti kui ka Euroopa Prokuratuuriga. Koostöösuhete eesmärk on eelkõige tagada operatiiv- ja strateegilise teabe vahetamine liidu ees seisvate, rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud ohtude ja suundumuste kohta.

3. Selleks et edendada ja hõlbustada ameti ning Europoli, Eurojusti ja Euroopa Prokuratuuri vahelist sujuvat koostööd, nähakse nendega sõlmitud koostöökokkulepetes eelkõige ette võimalus lähetada teineteise juurde kontaktametnikke ning sätestatakse selleks vajalikud tingimused.

Artikkel 95

Koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

1. Ilma et see mõjutaks liikmesriikide ja liidu institutsioonide asjaomaseid pädevusi, võib amet käesolevas määruses sätestatud eesmärkide saavutamiseks luua kontakte ja sõlmida halduskokkuleppeid kolmandates riikides tegutsevate

rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutustega, kellel on regulatiivsed, järelevalve- ja rahapesu andmebüroo volitused, aga ka rahvusvaheliste organisatsioonidega ja kolmandate riikide valitsustega. Kõnealused kokkulepped ei loo liidule ja selle liikmesriikidele õiguslikke kohustusi ega takista liikmesriike ning nende pädevaid asutusi sõlmimast kahe- või mitmepoolseid kokkuleppeid nende kolmandate riikidega.

2. Ühtsete, tõhusate ja tulemuslike tavade kehtestamiseks liidus ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise rahvusvahelise koordineerimise ja koostöö edendamiseks võib amet välja töötada näidishalduskokkulepped. Järelevalveasutused ja rahapesu andmebürood püüavad selliseid näidiskokkuleppeid igati järgida.

3. Kui liidu järelevalveasutuste ja rahapesu andmebüroode suhtlus kolmandate riikide asutustega on seotud ameti artiklis 5 sätestatud ülesannetega, täidab amet sellise suhtluse hõlbustamises vajaduse korral juhtrolli. See ei tohi piirata järelevalveasutuste ja rahapesu andmebüroode korrapärast suhtlust kolmandate riikide asutustega.

4. Amet panustab oma käesoleva määruse ja artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktide kohaste volituste piires liidu huvide ühisesse, ühtsesse, järjepidevasse ja tulemuslikku esindamisse rahvusvahelisel tasandil, sealhulgas aidates komisjoni tema rahapesuvastase töökonna liikmesusega seotud ülesannetes ning toetades rahapesu andmebüroode Egmonti rühma tööd ja eesmärkide saavutamist.

VI PEATÜKK

ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 96

Juurdepääs dokumentidele

1. Ameti valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1049/2001.

2. Otsuste kohta, mille amet on teinud määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 8 alusel, võib ELi toimimise lepingu artiklites 228 ja 263 sätestatud tingimustel esitada kaebuse Euroopa ombudsmanile või Euroopa Liidu Kohtule.

3. Dokumentidele juurdepääsu õigus ei hõlma järgmist konfidentsiaalset teavet:

a) teave või andmed, mida amet, finantsjärelevalve tegijad või kohustatud isikud on hankinud artikli 5 lõikes 2 ja II peatüki 3. jaos osutatud ülesannete täitmise ja tegevuse tulemusel;

b) ameti ja rahapesu andmebüroode operatiivandmed või nendega seotud teave, mis on ameti valduses artikli 5 lõikes 5 ja II peatüki 6. jaos osutatud ülesannete täitmise ja tegevuse tulemusel.

4. Järelevalvemenetlusega seotud konfidentsiaalset teavet, millele on osutatud lõike 3 punktis a, võib osaliselt või täielikult avaldada asjaomase järelevalvemenetluse osalistest kohustatud isikutele, võttes arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Juurdepääs teabele ei hõlma ameti ega finantsjärelevalve tegijate sisedokumente ega nendevahelist kirjavahetust.

5. Juhatus võtab määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaldamiseks vastu praktilised meetmed ja järelevalvemenetlustega seotud teabe avaldamise reeglid.

Artikkel 97

Üldine keeltekasutuse kord

1. Ameti suhtes kohaldatakse nõukogu määrust nr 1.

2. Ametisisese keeltekasutuse korra otsustab juhatus ning kõnealune kord on kooskõlas keeltekasutuse korraga otsese järelevalve tegemisel, mis võetakse vastu kooskõlas artikliga 29.

3. Ameti jaoks vajalikke kirjaliku tõlke ja muid keeleteenuseid, välja arvatud suulise tõlke teenus, osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus, mis on asutatud nõukogu määrusega (EÜ) nr 2965/94 ([46]).

Artikkel 98

Andmekaitse

1. Käesoleva määruse alusel toimuvat isikuandmete töötlemist rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil, nagu on osutatud direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 70 ja määruse (EL) 2024/1624 artiklis 76, peetakse vajalikuks avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või ameti avaliku võimu teostamiseks vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artiklile 5 ning määruse (EL) 2016/679 artiklile 6.

Selliste artikli 54 kohaste suuniste ja soovituste koostamisel, millel on oluline mõju isikuandmete kaitsele, teeb amet tihedat koostööd määrusega (EL) 2016/679 asutatud Euroopa Andmekaitsenõukoguga, et vältida andmekaitse valdkonnas dubleerimist, vastuolusid ja õiguskindlusetust. Pärast komisjonilt loa saamist konsulteerib amet ka määrusega (EL) 2018/1725 asutatud Euroopa Andmekaitseinspektoriga. Amet võib selliste suuniste ja soovituste koostamisel kutsuda vaatlejaks ka riiklikud andmekaitseasutused.

2. Määruse (EL) 2018/1725 artikli 25 kohaselt lubatakse ametil võtta vastu sise-eeskirjad, millega võib piirata andmesubjektide õigusi, kui see on vajalik direktiivi (EL) 2024/1640 artiklis 70 ja määruse (EL) 2024/1624 artiklis 76 osutatud ülesannete täitmiseks.

Artikkel 99

Ameti vastutus

1. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab amet vastavalt liikmesriikide õiguse ühistele üldpõhimõtetele kõik kahjud, mida amet või selle töötajad on oma kohustuste täitmisel tekitanud. Kõikide selliste kahjude hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

2. Ameti töötajate isiklikku rahalist vastutust ja distsiplinaarvastutust ameti ees reguleeritakse ameti töötajate suhtes kohaldatavate asjaomaste sätetega.

Artikkel 100

Delegeeritud õigusaktid

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklites 27 ja 77 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 27. detsembrist 2024.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 27 ja 77 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

([46]) Nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2965/94 Euroopa Liidu asutuste tõlkekeskuse asutamise kohta (EÜT L 314, 7.12.1994, lk 1).

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 27 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

7. Artikli 77 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 101

Peakorterileping ja tegutsemistingimused

1. Vajalikud kokkulepped, mis käsitlevad ametile tema asukohaliikmesriigis eraldatavaid ruume ja kõnealuse liikmesriigi pakutavaid vahendeid ning kõnealuses liikmesriigis ameti töötajate ja nende pereliikmete suhtes kohaldatavaid erinorme, määratakse kindlaks peakorterilepingus, mis sõlmitakse ameti ja asukohaliikmesriigi vahel pärast juhatuse heakskiidu saamist.

2. Asukohaliikmesriik tagab võimalikult head tingimused ameti tõrgeteta toimimiseks, sealhulgas mitmekeelse ja Euroopale orienteeritud koolihariduse ning asjakohase transpordiühenduse.

Artikkel 102

Hindamine ja läbivaatamine

1. Hiljemalt 31. detsembriks 2030 ja seejärel iga viie aasta tagant koostab komisjon aruande ameti tegevuse kohta tema eesmärkide saavutamisel, volituste teostamisel, ülesannete täitmisel ja asukoha suhtes vastavalt komisjoni suunistele. Aruandes käsitletakse eelkõige järgmist:

a) vajadus muuta ameti volitusi ja võimalike muudatuste rahalised tagajärjed;

b) ameti kõigi järelevalvetegevuste ja -ülesannete mõju liidu kui terviku huvidele ning konkreetsemalt järgneva tulemuslikkus:

   i) valitud kohustatud isikute otsese järelevalvega seotud järelevalveülesanded ja -tegevus;

   ii) valimata jäetud kohustatud isikute kaudne järelevalve;

   iii) muude kohustatud isikute kaudne järelevalve;

c) rahapesu andmebüroode toetamise ja koordineerimisega seotud tegevuse mõju, eelkõige rahapesu andmebüroode poolt tehtud piiriüleste toimingute ja tehingute ühisanalüüside koordineerimine;

d) ameti erapooletus, objektiivsus ja autonoomsus;

e) juhtimiskorra asjakohasus, sealhulgas juhatuse koosseis ja hääletamisreeglid ning juhatuse suhted haldusnõukoguga;

f) ameti kulutasuvus, mis esitatakse asjakohasel juhul eri rahastamisallikate kaupa;

g) ameti otsuste vaidlustamise mehhanismi tulemuslikkus ning ameti suhtes kohaldatava sõltumatuse ja aruandluskorra tulemuslikkus;

h) ameti ja muude kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutuste vahelise koostöö ja teabevahetuskorra tulemuslikkus;

i) ameti ja liidu teiste järelevalveasutuste ja -organite, sealhulgas Euroopa Pangandusjärelevalve, Europoli, Eurojusti, OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri vaheline suhtlus;

j) otsese järelevalve kohaldamisala ning otsese järelevalve alla kuuluvate üksuste hindamise ja valimise kriteeriumid ja metoodika;

k) ameti järelevalve- ja karistuste määramise volituste tulemuslikkus;

l) järelevalveasutuste järelevalvetavade osas saavutatud tulemuslikkus ja ühtlustamine ning ameti roll selles.

2. Lõikes 1 osutatud aruandes hinnatakse ka:

a) kas ametil on oma ülesannete täitmiseks piisavalt vahendeid;

b) kas ametile on vaja anda täiendavaid järelevalveülesandeid seoses finantssektoriväliste kohustatud isikutega, määrates asjakohasel juhul kindlaks, mis liiki kohustatud isikuid peaksid täiendavad järelevalveülesanded hõlmama;

c) kas ametile on vaja anda rahapesu andmebüroode töö toetamise ja koordineerimisega seotud lisaülesandeid;

d) kas ametile on vaja anda täiendavaid karistuste määramise volitusi.

3. Komisjon vaatab ameti saavutatud tulemused põhjalikult läbi igas teises aruandes, arvestades tema eesmärke, volitusi, ülesandeid ja õigusi, sealhulgas seda, kas ameti tegevuse jätkamine on neid eesmärke, volitusi ja ülesandeid silmas pidades endiselt põhjendatud.

4. Aruanne ja asjakohasel juhul kõik kaasnevad ettepanekud edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 103

Määruse (EL) nr 1093/2010 muutmine

Määrust (EL) nr 1093/2010 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

   a) lõike 2 teine lõik jäetakse välja;

   b) lõike 5 punkt h jäetakse välja.

2) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

   a) punkt 1a jäetakse välja;

   b) punkti 2 alapunkt iii jäetakse välja.

3) Artikli 8 lõike 1 punkt l jäetakse välja.

4) Artiklid 9a ja 9b jäetakse välja.

5) Artikli 17 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Kui pädev asutus ei järgi käesoleva artikli lõikes 4 osutatud ametlikku arvamust kõnealuses lõikes kindlaks määratud tähtaja jooksul ja kui tuleb õigeaegselt võtta meetmeid liidu õiguse järgimise tagamiseks, et säilitada või taastada võrdsed konkurentsitingimused turul või tagada finantssüsteemi nõuetekohane toimimine ja terviklikkus, võib Euroopa Pangandusjärelevalve, ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaseid komisjoni volitusi, võtta juhul, kui käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlike aktide asjaomased nõuded on finantseerimi-

sasutuse suhtes vahetult kohaldatavad, vastu finantseerimisasutusele adresseeritava üksikotsuse, millega temalt nõutakse kõigi meetmete võtmist, mida on vaja liidu õiguses sätestatud kohustuste täitmiseks, sealhulgas konkreetse tegevuse lõpetamist.

AMLA otsus peab olema kooskõlas komisjoni lõike 4 kohaselt esitatud ametliku arvamusega.“

6) Artikli 19 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui pädev asutus ei järgi Euroopa Pangandusjärelevalve otsust ja seetõttu ei suuda tagada, et finantsasutus täidaks käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud seadusandlike aktidega tema suhtes vahetult kohalduvaid nõudeid, võib Euroopa Pangandusjärelevalve, ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaseid komisjoni volitusi, võtta vastu asjaomasele finantsasutusele adresseeritava üksikotsuse, millega nõutakse kõigi meetmete võtmist, mis on vajalikud liidu õigusest tulenevate kohustuste täitmiseks, sealhulgas konkreetse tegevuse lõpetamist.“

7) Artikli 33 lõike 1 teine lõik jäetakse välja.

8) Artikli 40 lõike 7 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Järelevalvenõukogu võib lubada oma töös osaleda vaatlejatel. Eelkõige lubab järelevalvenõukogu osaleda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1620 (*) asutatud Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti esindajal, kui arutatakse tema pädevusse kuuluvaid küsimusi või tehakse nende kohta otsus.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1620, millega asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet ning muudetakse määruseid (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).“

9) Artikli 81 lõige 2b jäetakse välja.

Artikkel 104

Määruse (EL) nr 1094/2010 muutmine

Määrust (EL) nr 1094/2010 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõike 2 teine lõik jäetakse välja.

2) Artikli 40 lõike 5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Järelevalvenõukogu võib lubada oma töös osaleda vaatlejatel. Eelkõige lubab järelevalvenõukogu osaleda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1620 (*) asutatud Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti esindajal, kui arutatakse tema pädevusse kuuluvaid küsimusi või tehakse nende kohta otsus.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1620, millega asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet ning muudetakse määruseid (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).“

3) Artikli 54 lõige 2a jäetakse välja.

Artikkel 105

Määruse (EL) nr 1095/2010 muutmine

Määrust (EL) nr 1095/2010 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõike 2 teine lõik jäetakse välja.

2) Artikli 40 lõike 6 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Järelevalvenõukogu võib lubada oma töös osaleda vaatlejatel. Eelkõige lubab järelevalvenõukogu osaleda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1620 (*) asutatud Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti esindajal, kui arutatakse tema pädevusse kuuluvaid küsimusi või tehakse nende kohta otsus.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1620, millega asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet ning muudetakse määruseid (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).“

3) Artikli 54 lõige 2a jäetakse välja.

Artikkel 106

Üleminekukord

1. Kuni 27. juunini 2028 kohaldatakse artiklit 11 üksnes finantsjärelevalve tegijate, krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste suhtes. Finantssektorivälised järelevalveasutused võivad siiski täita kõnealuse artikli nõudeid vabatahtlikult juba enne nimetatud kuupäeva.

Artiklis 11 osutatud keskandmebaasi loomiseks ja haldamiseks sõlmib amet Euroopa Pangandusjärelevalvega kahepoolse lepingu, mis käsitleb juurdepääsu määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 9a kohaselt loodud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise andmebaasile ning selle rahastamist ja ühist haldamist. Leping sõlmitakse vastastikku kokkulepitud ajavahemikuks, mida võib pikendada mitte kauem kui 30. juunini 2027. Selle ajavahemiku jooksul on Euroopa Pangandusjärelevalvel ameti nimel ja ameti poolt sel eesmärgil kättesaadavaks tehtud rahastamise alusel vähemalt võimalik jätkata teabe saamist, analüüsimist ja kättesaadavaks tegemist kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 9a lõikega 2 või kooskõlas käesoleva määrusega.

2. Erandina artikli 13 lõikest 2, kui esimese valikumenetluse ajal kvalifitseeruks artikli 13 lõike 1 kohaselt otsese järelevalve alla rohkem kui 40 kohustatud isikut, täidab amet artikli 5 lõikes 2 loetletud ülesandeid 40 kohustatud isiku või kontserni suhtes, kellel on tegevuskohad või kes tegutsevad teenuste osutamise vabadusel alusel suurimas arvus liikmesriikides.

Kui käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud kriteeriumile vastab rohkem kui 40 kohustatud isikut või kontserni, valib amet käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt valitavate kohustatud isikute või kontsernide hulgast, kes tegutsevad kõige väiksemas arvus liikmesriikides, need isikud ja kontsernid, kelle kolmandate riikidega tehtud tehingute maht on võrreldes viimase majandusaasta tehingute kogumahuga suurim.

3. Erandina artikli 13 lõikest 3 ei kohaldata selles sätestatud täiendavat valikumenetlust esimese valikumenetluse ajal.

4. Erandina artikli 48 lõikest 7 on rahapesu andmebüroode osalemine vastastikuses hindamises esimeses kahes vastastikuse hindamise protsessis vabatahtlik.

Artikkel 107

Ameti tegevuse alustamine

Komisjon vastutab ameti asutamise ja esialgse toimimise eest kuni 31. detsembrini 2025. Selleks:

a) võib komisjon määrata ajutiseks tegevdirektoriks komisjoni ametniku, kes täidab asjaomaseid tööülesandeid, kuni amet on ise suuteline oma eelarvet täitma, juhatus on tegevdirektori artikli 70 kohaselt ametisse nimetanud ja tegevdirektor on oma ametisse asunud;

b) erandina artikli 62 lõikest 1 võib ajutine tegevdirektor kuni ameti eesistuja ametisse nimetamiseni kutsuda kokku ja juhatada haldusnõukogu koosolekuid ilma hääleõiguseta;

c) erandina artikli 64 lõike 4 punktist g ja kuni artiklis 70 osutatud otsuse vastuvõtmiseni on ajutisel tegevdirektoril ametisse nimetava asutuse volitused;

d) komisjon võib pakkuda ametile abi eelkõige seeläbi, et lähetab komisjoni ametnikke täitma ameti ülesandeid ajutise tegevdirektori või tegevdirektori juhtimisel;

e) ajutine tegevdirektor võib lubada kõigi ameti eelarves ette nähtud assigneeringutega kaetud maksete tegemist ning võib pärast ameti ametikohtade loetelu vastuvõtmist sõlmida lepinguid, sealhulgas töölepinguid.

Artikkel 108

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. juulist 2025.

Artikleid 1, 4, 49, 53, 54, 55, 57-66, 68-71, 100, 101 ja 107 kohaldatakse alates 26. juunist 2024 ning artiklit 103 kohaldatakse alates 31. detsembrist 2025.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 31. mai 2024

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
eesistuja	*eesistuja*
R. METSOLA	H. LAHBIB

I LISA

Artikli 22 kohaldamisel kasutatavate raskendavate ja kergendavate asjaolude koefitsientide loetelu

Artikli 22 lõikes 4 osutatud põhisummade suhtes kohaldatakse kumulatiivselt järgmisi koefitsiente, võttes aluseks järgmised raskendavad ja kergendavad asjaolud.

I. Raskendavate asjaoludega seotud kohandamiskoefitsiendid:

1. Kui rikkumine on toime pandud korduvalt, siis kohaldatakse iga korduva rikkumise puhul lisakoefitsienti 1,1.
2. Kui rikkumise kestus on pikem kui kuus kuud, kohaldatakse koefitsienti 1,5.
3. Kui rikkumine on toonud välja süsteemsed puudused valitud kohustatud isiku töökorralduses, eelkõige selle protseduurides, juhtimissüsteemides või sisekontrollis, kohaldatakse koefitsienti 2,2.
4. Kui rikkumine on toime pandud tahtlikult, kohaldatakse koefitsienti 3.
5. Kui rikkumise tuvastamisest alates ei ole võetud parandusmeetmeid, kohaldatakse koefitsienti 1,7.
6. Kui valitud kohustatud isiku kõrgem juhtkond ei ole ameti läbiviidava uurimise käigus teinud ametiga koostööd, kohaldatakse koefitsienti 1,5.

II. Kergendavate asjaoludega seotud kohandamiskoefitsiendid

1. Kui valitud kohustatud isiku kõrgem juhtkond suudab näidata, et on võtnud kõik vajalikud meetmed rikkumise ärahoidmiseks, kohaldatakse koefitsienti 0,7.
2. Kui valitud kohustatud isik on ametit rikkumisest kogu selle ulatuses kiiresti ja tulemuslikult teavitanud, kohaldatakse koefitsienti 0,4.
3. Kui valitud kohustatud isik on vabatahtlikult võtnud meetmeid tagamaks, et sarnast rikkumist ei ole tulevikus enam võimalik toime panna, kohaldatakse koefitsienti 0,6.

II LISA

Artikli 22 lõikes 3 osutatud vahetult kohaldatavate nõuete loetelu

1. Artikli 22 lõike 3 punktides a ja b osutatud kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmetega seotud nõuded on sätestatud määruse (EL) 2024/1624 artiklites 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 33, 34, 36, 39, 42, 44, 46 ja 47.
2. Artikli 22 lõike 3 punktides a ja b osutatud kontsernisiseste põhimõtete ja protseduuridega seotud nõuded on sätestatud määruse (EL) 2024/1624 artiklites 16 ja 17.
3. Artikli 22 lõike 3 punktides a ja b osutatud aruandekohustustega seotud nõuded on sätestatud määruse (EL) 2024/1624 artiklites 69, 70 ja 71 ning määruse (EL) 2023/1113 artiklites 9, 13 ja 18.
4. Artikli 22 lõike 3 punktides a ja b osutatud ettevõttesiseste põhimõtete, kontrollimeetmete ja protseduuridega seotud nõuded on sätestatud määruse (EL) 2024/1624 artiklites 9, 10, 11, 18, 48 ja 49 ning määruse (EL) 2023/1113 artiklis 23.
5. Muud käesoleva määruse artikli 22 lõike 3 punktides c ja d osutatud aruandekohustustega seotud nõuded on sätestatud määruse (EL) 2024/1624 artiklites 73, 77, 78 ja 79 ning määruse (EL) 2023/1113 artiklites 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 19, 21, 24 ja 26.